

48
'70

FLACĂRA

ANUL XIX
NR. 808
28 NOIEMBRIE 1970

ARCOM în contextul internațional

Deși la numai un an de existență, Antrepriza Română de Construcții-Montaj «ARCOM» și-a dobândit prin lucrările efectuate un prestigiu binemeritat în unele țări din Europa, Asia, Africa și America Latină. Într-o convorbire avută recent, tovarășul inginer Petru Cmit, directorul general al întreprinderii respective, a înfățișat pentru revista noastră unele aspecte legate de rolul, profilul, activitatea până în prezent și de viitor a ARCOM-ului.

Prezența constructorilor români în numeroase părți ale lumii, a arătat interlocutorul, este un rezultat al modernizării și dezvoltării ramurii de construcții-montaj în țara noastră. În contextul extinderii permanente a schimburilor noastre comerciale externe apar noi și multiple posibilități pentru executarea în străinătate a numeroase activități de construcții. Evidențiez faptul că majoritatea contractelor în curs de realizare de ARCOM se referă la exportul de studii, proiecte, lucrări de construcții, montaj, instalații precum și prestări de diverse servicii ingineresti.

Specialiștii români au efectuat cu succes montajul la rafinăriile Gauhati și Brauni din India, la instalațiile petroliere de la Bohlen din R.D. Germană, au ridicat coșuri de fum și castele de apă în unele localități din Cehoslovacia și R.F. a Germaniei, au pus în funcțiune un laborator de biologie în orașul vest-german Behring. De asemenea au fost furnizate cofraje glisante pentru ridicarea unor blocuri de locuințe, foarte înalte, în Uniunea Sovietică și Venezuela. În palmaresul realizărilor se înscrie exportul de documentație tehnică pentru rafinăria Kralupy și fabricile Tesla și Iawa—Cehoslovacia, acordarea de asistență tehnică pentru construirea uzinei de superfosfați de la El Azig — Turcia, con-

strucții social-culturale în Cehoslovacia și R.F. a Germaniei. Sînt lucrări care au primit din partea tuturor beneficiarilor certificate de calitate.

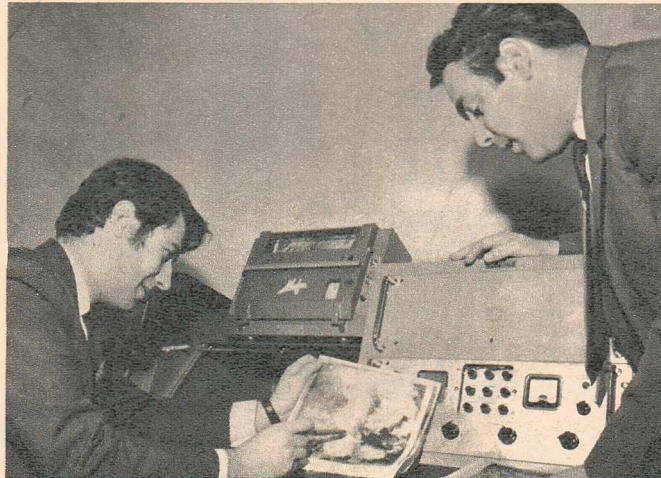
Antrepriza Română este preocupată de darea în funcțiune a unor alte importante obiective industriale din Republica Arabă Unită, Iran, Turcia, Cehoslovacia, și R.F. a Germaniei. Printre acestea amintim construcția centralei telefonice automate și a laboratorului de virologie de la Marburg, montarea echipamentului tehnic la viitoarea fabrică de acid sulfuric de la Samsun — Turcia, precum și la uzinele de sodă de la Shiraz — Iran și El Mex — Republica arabă Unită.

În încheiere, directorul general Petru Cmit a relevat că întreprinderea ARCOM colaborează în vederea realizării obiectivelor sale cu încă 60 de unități de construcții montaj și institute de proiectare din țară precum și cu organizații similare din străinătate. S-au stabilit relații de cooperare fructuoasă cu firmele Hochtief, Lurgi, Manderlo Elba-Werk din R.F. a Germaniei, Budimex — Polonia, Energoinvest — Iugoslavia, Strojexport — R.S. Cehoslovacă, Tehnoexportstron — Bulgaria, Petroleum Asociatie N.V.—Olanda, Landco—Nigeria și altele.

Este de remarcat că la sediul central al Antreprizei Române au fost înregistrate în decursul acestui an circa 200 de cereri de ofertă din 50 de țări.

Discuțiile pe care le avem cu partenerii noștri oferă posibilitatea prospectării unor noi căi de export în această direcție, confirmarea certă a faptului că, prin activitatea sa, ARCOM dovedește eficiența unei noi modalități de comerț exterior. Se poate spune, cu toată convingerea, că exportul românesc de «activitate de construcții» reprezintă o contribuție reală la lărgirea cooperării și a bunelor relații ale României cu alte țări. Estimarea dublării valorii contractelor întreprinderii noastre pentru anul viitor este o dovadă concludentă!

Gh. AGIU

aveți legătura cu sateliții...

— Alo, Kuweit-ul?! Aici Bucureștiul, cum e vremea?

— Astăzi e soare, abia după-amiază vor trece deasupra noastră câteva formații noroase.

Oricît ar părea de ciudat, asemenea convorbiri, adevărate în esența lor, au început să aibă loc zilnic la Institutul de meteorologie și hidrologie din București, în urma intrării în funcțiune a unei stații de recepționare a semnalelor sateliților meteorologici. Stația, primită din partea Organizației Meteorologice Mondiale, funcționează pe baza unui receptor capabil să capteze semnale transmise de sateliții artificiali, înregistrînd pe bandă de magnetofon semnalele radio, care, la rîndul lor, sînt transformate în imagini fotografice.

Imaginile obținute pe această

cale oferă date certe asupra distribuției maselor noroase din atmosfera terestră, dînd posibilitatea să se tragă concluzii ample asupra stării viitoare a vremii, într-un timp scurt. Schemele alcătuite pe baza înregistrărilor redau vizual starea atmosferică a unei suprafețe de 1 500 km p.

Distanța de la care se pot recepta semnalele, transmise în sistem A.P.T. (transmiterea automată a fotografiilor), este uriasă. În cazul concret al noii stații instalate la București se pot obține imagini de deasupra Golfului Persic, Siberiei Centrale și pînă deasupra nordului Oceanului Atlantic. Datele obținute de la aceste îndepărtate puncte ale globului într-un timp record creează posibilitatea stabilirii timpului probabil în zonele geografice ale țării noastre, fapt ce are repercusiuni directe asupra diferitelor sfere de activitate.

A. PETRE

la munte și la mare — iarna

Poate oferi și sezonul de iarnă posibilități pentru o largă desfășurare a turismului? Fără îndoială că da. În momentul de față, 39 agenții O.N.T. și peste o sută de filiale ale aceleiași instituții, răspindite în întreaga țară, fac pregătiri asidue pentru a oferi condiții optime celor care doresc să-și petreacă vacanțele mai scurte, sau mai lungi, în sezonul rece. Această acțiune, mult mai vie ca în alți ani, se desfășoară pe planuri foarte diverse. În primul rînd — ne declară tov. Costică Motoargă, director general adjunct al Centralei O.N.T. pentru turismul intern — se depun eforturi deosebite pentru ca turiștii ce fac excursii iarna să se bucure de condiții de cazare ireproșabile. Treizeci de hoteluri noi, deschise în acest an în diverse orașe din țară, vile și cabane reamenajate vor găzdui oaspeții în condiții cit mai agreabile. În vederea aceluiași sezon s-au deschis noi pîrtii de schi (pe Ceahlău, Paring, Borșa) și noi patinoare (Tușnad și Miercurea Ciuc).

Pentru dezvoltarea turismului de iarnă, din decembrie și pînă la primăvară, O.N.T.-ul acordă o reducere de 50 la sută la excursiile cu autocarele elevilor și studenților, și de 30 la sută celorlalți turiști. De asemenea, o reducere de 10 pînă la 15 la sută este acordată la prețul билетelor pentru odihnă. O acțiune cu totul nouă: cu un singur bilet la odihnă pe Valea Prahovei în timpul iernii se poate locui succesiv în mai multe stațiuni.

Una dintre importantele acțiuni ale O.N.T.-ului, efectuată sub îndrumarea comitetelor județene de partid în colaborare cu U.T.C.-ul — ne declară în continuare tov. Motoargă — o constituie organizarea de vizite permanente la Doftana, la Muzeul de istorie a partidului din București, la diferite monumente care amintesc de lupta partidului — acțiuni care se desfășoară cu prilejul semicentenarului Partidului Comunist Român. (Pînă acum a și participat un număr de peste 100 000 persoane.)

Pentru turiștii români care doresc să întreprindă excursii în străinătate în primul trimestru 1971 (U.R.S.S., Cehoslovacia, Polonia, Ungaria, Iugoslavia etc.) se acordă, pe baza unei înțelegeri între O.N.T. și partenerii stră-

ini, o reducere cu 15 pînă la 25 la sută la prețul călătoriei. Tot cu preț redus (sezon de iarnă) se organizează și excursii de numai câteva zile în diverse orașe din țări vecine.

Ce se mai prevede pentru sezonul de iarnă? În afară de revelaioane în țară și peste hotare, organizarea de «carnavaluri ale zăpezii» în stațiuni montane; organizarea de excursii cu trenuri speciale la sfîrșitul săptămîinii — ca și vara — la Predeal, cu cazare în vile și cabane; excursii la Porțile de Fier și în alte locuri interesante.

Pentru turiștii străini care ne vizitează iarna? Hotelurile de la Poiana Brașov, Sinaia, Predeal, Herculane sînt permanent deschise în tot sezonul rece. Pe litoral? Eforia — cu splendidul ei hotel «Europa» — găzduiește admirabil și în sezonul cînd afară ninge.

F. URSEANU

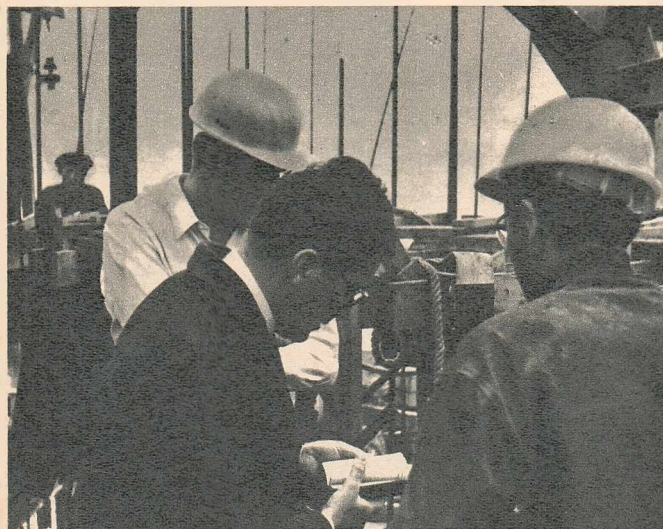
înainte de „la mulți ani!”

Înșelați poate de toamna aceasta cu ploaie alungate și lumini de portocală în frunze nu ne-am gândit că se apropie noaptea albă a revelionului. Dar chemați pe străzi de mirosul pămîntului copt, ochii ne-au fugit spre brazii conturați de lumină, plantați deasupra bulevardului. Așadar, se apropie revelionul, a mai trecut încă un an, dar în nici o altă împrejurare zilele nu sînt numărate cu mai puțin regret ca în preajma sărbătorilor. Și primii care ne-au adus aminte de ea, atenți ca totdeauna (!), au fost oamenii comerțului. Ei au fost cei care ne-au asigurat că, pentru a face față cererilor crescînde, vor spori numărul localurilor amenajate special pentru urări cu încă 50 la sută, față de revelionul precedent. Ceva mai mult, dacă instituția sau întreprinderea dv. consideră că o mare sală sau o cantină este potrivită pentru a adăposti sărbătoarea noului an, poate solicita sprijinul organizațiilor de alimentație publică, care nu vor întîrzia să răspundă la apel.

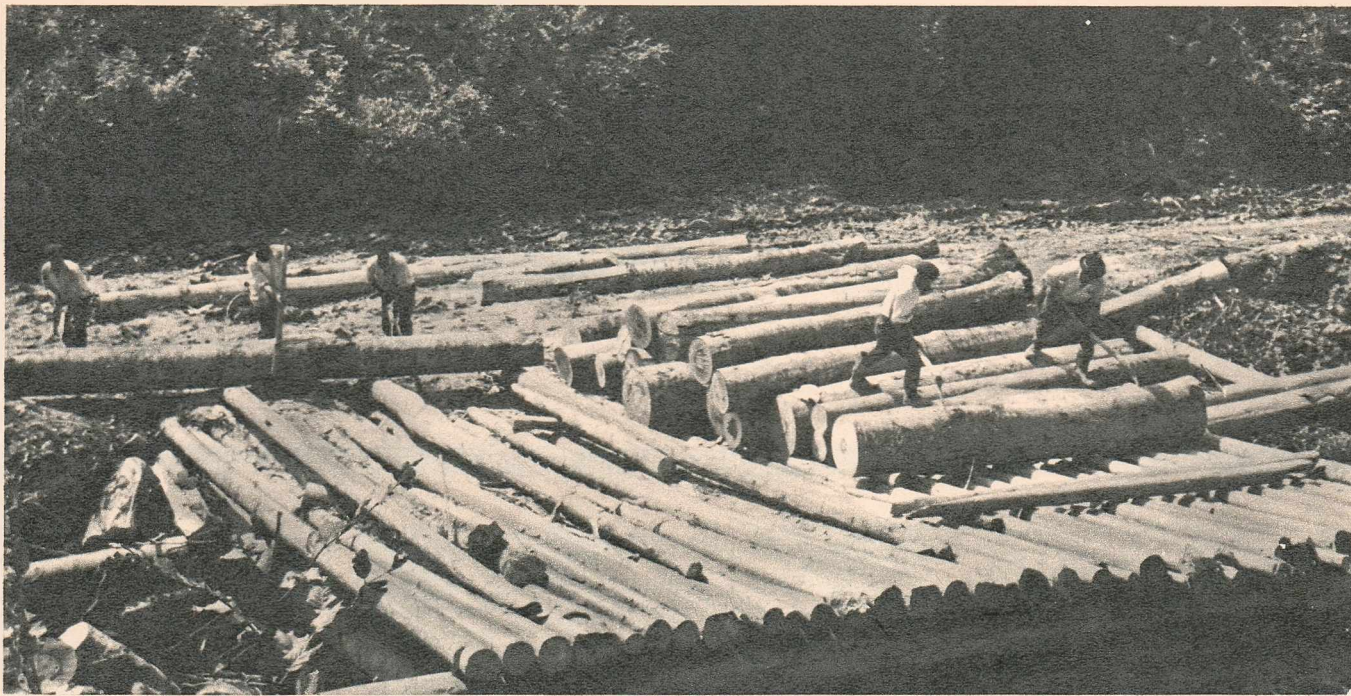
Cu cit mai devreme, cu atît mai bine. Se va crea în felul acesta posibilitatea asigurării unui meniu variat și a unui program artistic ce se vrea în mod sigur plin de vioieșie și stropit cu haz. Se crede că totalul unităților organizate de Ministerul Comerțului Interior va fi cu mult peste o mie.

Nu e inutil, credem, să vă precizăm câteva amănunte de «suflet»: peste 90 de tone de portocale și 20 tone banane vor sosi în țară în vederea evenimentului. Lor li se vor mai adăuga 140 tone de curcani ce vor primi certificat numai în urma unei bune rumeniri.

Petre ANGHEL

Specialiștii români la executarea unei construcții industriale în R.F.G.

Un succes prestigios: unitățile Ministerului Industriei Lemnului au îndeplinit planul cincinal la producția globală cu 40 de zile mai devreme. O dovadă în plus a hărniciei muncitorilor, tehnicienilor și inginerilor din toate sectoarele, care în condiții adeseori anevoioase reușesc să creeze până la finele anului un spor de producție de peste două miliarde lei.

toată lumea este de acord, dar nu mișcă nimeni un deget...

N-aș vrea să încep cu «mens sana in corpore sano», n-aș vrea, după tot tipicul, să amintesc de antici, de olimpiade și, ținând-o tot așa, să ajung la vremurile moderne. Sportul, ideea de sport, nu mai are de foarte multă vreme nevoie de asemenea demonstrații, argumentate istoric. Sîntem convingiți, cu alte cuvinte, că sportul a devenit o necesitate. Sîntem convingiți, și nu mai discutăm, că fără mișcare fizică, exercitată în aer liber sau în sală, după sezon, nu ne putem cu adevărat relaxa, nu ne putem deconecta, nu vom reuși să ne rupem, măcar pentru puțină vreme, de multitudinea problemelor apărute într-o societate industrializată, trepidantă și agitată. Sîntem convingiți, acceptăm ca un lucru de la sine înțeles virtuțile terapeutice ale sportului executat la orice vîrstă, dar uităm că simpla acceptare a unui adevăr nu este suficientă. Vara, de bine de rău, Bucureștiul oferă spații verzi, ștranduri, mai mult sau mai puțin amenajate din punct de vedere al practicării altor sporturi în afara iotului, toamna și iarna însă, problema ia o turnură destul de neplăcută. Și doar este un adevăr acceptat (al cătelea?!), că sportul pentru a avea eficiență trebuie practicat tot timpul anului... Ce oferă Capitala, din acest punct de vedere, unor amatori ce se cifrează, fără îndoială, la zeci și zeci de mii? Extrem de puțin! Un singur bazin acoperit de iot — cel de la Floreasca — unde accesul publicului are loc doar duminică seara, la ore incredibile (21 00) și în condiții de igienă — avînd în vedere enormul număr al amatorilor de iot — destul de necorespunzătoare. Două patinoare artificiale își propun să rezolve, tot la scara întregii Capitale, pasiunea pentru patinaj a mii de tineri. Cine a urmărit formidabila înghesuială de pe pătratul translucid cu acea mișcare aiuritoare a tuturor într-o singură direcție, apoi în alta, după muzica hîrîită a unui difuzor pentru ca toată lumea să

poată totuși, cît de cît, patina, știe ce înseamnă, ce riscuri comportă respectiva disciplină sportivă în București. Nu pledăm pentru construirea imediată a unor patinoare artificiale (deși, la o populație de un milion jumătate, cele două patinoare existente sînt evident ridicol de puține), dar considerăm că o dată cu venirea sezonului rece, a iernii mai bine-zis, cîteva zeci de patinoare naturale se pot amenaja în incinta diferitelor baze sportive, spre bucuria și satisfacția tuturor.

Sportul rămîne, fără îndoială, activitatea predilectă a tinerilor. La Tei funcționează cu statut permanent unica bază sportivă studențească bucureșteană. Vara, respectivele terenuri de fotbal, baschet, volei, tenis, popicarie, aparatele de gimnastică, bazinul de iot etc. funcționează în condiții foarte bune. Toamna și iarna baza sportivă devine pustie. Lipsesc instalațiile sanitare adecvate, dușurile calde, popicaria nu este încălzită. Baza ar avea nevoie urgentă de construcția unei săli pentru practicarea diverselor discipline ce se refuză iernii, viscolului sau ploii. Exemplele s-ar putea multiplica. Sîntem convingiți că toată lumea va fi de acord că sportul se practică tot timpul anului, că este nevoie de săli adecvate, de utilaje și aparatură specifică etc., etc... Să fie suficientă doar simpla acceptare a acestor deziderate? N-ar trebui oare și un efort material susținut din partea forurilor competente?

M. GLIGORE

teatrele vin, teatrele pleacă..

Strigăm în gura mare, ba mai scriem și cu litere aldine, că vrem să cunoaștem viața teatrală din provincie. Că murim de interes să aflăm ce spectacol grozav s-a mai făcut la Oradea și cum se mai descurcă teatrul din Botoșani. Cerem o stațiune permanentă în București pentru teatrele din provincie. Vrem, în centru, o sală cu activitate neîntreruptă. Ne tot întrebăm ce mai face cutare sau cutare excelent actor care joacă, cu dăruire, de ani și ani, pe aceeași scenă mo-

destă a unui oraș îndepărtat, sau cum au evoluat cei cîțiva buni absolvenți trimiși să întînească un teatru din țară... Ei bine, și atunci cînd teatrele vin în București, cînd își aduc zestrea, mai mare sau mai mică, de spectacole scotite de ei reprezentative, nu mergem să le vedem. Săliile sînt adesea goale. Organizatorii aduc cu mari eforturi cîteva clase de școlari sau niște tineri recruți care ar prefera pe-

Dan Spătaru lui Molière. Turneele sînt falimentare: costă mult și nici măcar nu-și satisfac vanitatea de a fi văzute de publicul Capitalei. Oare într-adevăr sîntem noi, iubitorii bucureșteni de teatru, niște fățarnici, care una spunem și alta facem? O clipă, însă, să restabilim adevărul. Mai săptămîna trecută a fișul teatral bucureștean ne-a pus într-o situație fără ieșire. În aceleași zile, în aceleași seri, la aceleași ore,

eram poftiți la spectacolele cîtorva teatre. Trupa orădeană anunțase trei spectacole despre care auzisem lucruri bune: «Casa cu două intrări», «Moartea unui comis-voiajor», «Arca bunei speranțe». Am fi mers cu plăcere. Dar în aceleași seri ne chema, irezistibil, un spectacol al teatrului din Tîrgu Mureș: «Cine-l salvează pe Arthur Cobb?» Cum să te duci însă acolo, cînd nu te îndurai să pierzi celebrul «Azil de noapte» prezentat de «Sovremennik». Și, ca și cum toate acestea nu ar fi fost suficiente, încă că și trupele bucureștene prăvălesc peste noi, în aceleași seri, la aceleași ore, patru noi premiere — «Gluga peste ochi», «Arca bunei speranțe», «Dansul sergentului Musgrave» și «Mateiaș gîscarul». Pe care s-o alegei, unde să te duci mai întîi? Chiar și cel mai binevoitor, mai pasionat ori mai profesionalizat dintre spectatori nu ar fi putut să facă față atîtor chemări de sirene teatrale. Și asta pentru simplul (și de mult știutul) fapt că toate aceste turnee și premiere sînt aruncate de-a valma, fără ca cineva să se îngrijească cu seriozitate și bună chibzuință de organizarea și programarea lor. Turneul a fost racut, punctul din plan îndeplinit, aparențele salvate — aceasta pare a fi fost unica preocupare. Dacă spectacolele au fost văzute, aceasta nu mai preocupă pe organizatorii serilor noastre de teatru.

Dar cine sînt aceștia?... Știti, sînt atît de mulți și feluriiți și ficcare lucrează atît de atent, cu ochii numai pe peticul lui de ogor, încît n-ai cui să te plîngi. N-ai cui să-i faci reproșuri. N-ai și tu pe cine să critici. Așa că, teatrele vin, teatrele pleacă...

Sanda FAUR

bătălia de pe Neretva

Gala filmului iugoslav — desfășurată la începutul acestei săptămîni — ne-a oferit, în premieră, una dintre creațiile monumentale ale cinematografului din R.S.F. Iugoslavia: *Bătălia de pe Neretva*, pe al cărei generic se află înscris numele unuia dintre cei mai prestigioși regizori: Veljko Bulajic. Dacă ne gîndim că același Bulajic îi aparține un film de neuitat, realizat cu mulți ani în urmă, *Kozara*, putem spune că cineastul este astăzi un veteran. Reconstituire de proporții uriașe a

unui episod hotărîtor din lungul șir al luptelor purtate de Armata Populară de Eliberare împotriva fasciștilor, *Bătălia de pe Neretva* este în primul rînd un omagiu adus eroismului de pe front și din spatele frontului, eroism care cu greu suportă vreun adjectiv. Desigur într-un film conceput în dimensiuni uriașe, există și timpi slabi, dar cum nu ne-am propus să analizăm acum filmul, ne facem datoria de a semnala forța de șoc a acestei producții-coloș, realizată cu toată severitatea legilor artei. Distribuția cuprinde în afara unor actori iugoslavi binecunoscuți precum Bata Zivojinovic, Liubisa Samardzic, Milena Dravic, Boris

Dvornik, cîteva nume de rîsunet internațional: Serghei Bondarciuk, Curd Jurgens, Sylva Koscina, Orson Welles, Hardy Krüger, Franco Nero.

Schimbul de păreri avut cu membrii delegației de cinești iugoslavi, în mijlocul cărora s-a aflat însuși regizorul Bulajic, ne-a convins încă o dată ca multe din filmele aparținînd unor generații diferite se află pe calea cea bună a unei mari audiențe la public, și totodată pe cea a afirmării internaționale. Aleksandar Petrovic, Zivojin Pavlovic, Dušan Makavejev, Purisa Georgevic sînt cinești despre care se vorbește astăzi cu încredere, oriunde.

M. MIHAIL

reportaj de sapte zile

COPERTA NOASTRĂ

Un zîmbet cunoscut, un oaspete de fiecare seară: Sanda Țăranu, crainică a Televiziunii române.

Fotografie de Traian PROSAN

Prezentarea artistică:
V. OLAC

FLACARA. Redacția: București, Piața Școlii 1, Sectorul 1. Căsuța poștală 41 12 Of. 33. Telefon 17.60.10 — int. 1744. TIPARUL executat la Combinatul poligrafic «Casa Școlii».

s-a descoperit un oraș de mult dispărut?

Vechi documente istorice amintesc existența în sud-estul țării, în vremuri de mult dispărute, a unui oraș celebru cu numele de Vicina. Epoca de maximă înflorire a acestuia ar fi fost între a doua jumătate a secolului al XIII-lea și începutul secolului al XIV-lea, deși viața orașului de care-i vorba a durat patru sau cinci sute de ani (din secolul XI până în secolul XV). Vicina era port la Dunăre și important centru comercial, permanent impulsionat de neguțătorii genovezi. Din păcate, istoricii nu reușiseră să identifice locul unde se afla situat. Unii l-au căutat la Isaccea de azi, alții la Mahmudia, pe brațul Sf. Gheorghe, sau la Măcin. «Dicționarul istoric și arheologic al României», apărut la începutul acestui secol, afirmă că acest ținut și port dobrogean s-ar fi putut găsi pe locul unde se află acum Tulcea și în antichitate Aegisios. Dar nici una dintre aceste afirmații nu era acceptabilă, mai ales că se știa din vechi documente că Vicina era situată pe o insulă.

Și, totuși, unde se afla acest oraș și port înfloritor? De curind

Ziduri străvechi scoase la lumină pe insula Păcuiul lui Soare.

arheologul Petre Diaconu, cercetător principal la Institutul de arheologie, a făcut cunoscut că, după părerea sa, Vicina s-ar fi găsit pe insula Păcuiul lui Soare, o insulă lungă de șase kilometri aflată între Ostrov și Călărași. Cercetările pe care le-a efectuat timp de aproape 15 ani pe această insulă cu prilejul scoaterii la lu-

mină a unei cetăți bizantine din secolul al X-lea, l-au condus la concluzia că aici este singurul loc în care s-ar fi putut găsi orașul mult căutat. Arheologul Petre Diaconu a găsit pe insulă nu numai urmele de viețuire corespunzătoare epocii în care a existat Vicina, dar și numeroase monede de aur cunoscute sub denu-

mirea de hiperperi de Vicina. Constatările de mai sus au fost prezentate de arheolog în cadrul unei comunicări științifice ținute la Institutul de arheologie, urmînd ca în curînd ele să vadă lumina tiparului într-o publicație de specialitate.

B. SURU

primăria ne promite și... ne roagă

Fotografia de mai sus ne amintește de zilele iernii trecute, cînd străzile Bucureștiului deveniseră impracticabile și activitatea orașului a fost frînată de troienele de zăpadă.

— Ce măsuri s-au luat pentru ca anul acesta să se evite paralizarea circulației în oraș?

Întrebarea de mai sus am adresat-o tovarășului vicepreședinte al Consiliului popular al Municipiului București, ing. Dumitru Necșoiu.

— Din experiența noastră de pînă acum reiese că niciodată nu se poate prevedea atît cît trebuie.

Încă din septembrie s-a constituit un comandament special care și-a întocmit un plan de muncă cu răspunderi bine determinate. Din comandament fac parte factori de răspundere din cadrul Consiliului popular, precum și alte organe de municipiu care pot sprijini această acțiune. La ședința de săptămîna trecută a comandamentului s-a analizat stadiul pregătirilor și s-a constatat că ele sînt realizate conform planului de măsuri urmînd ca pînă la sfîrșitul lunii să se facă unele verificări, controale și instrucțiuni suplimentare.

— După părerea dv., care credeți că este problema cea mai dificilă?

— În primul rînd cea a utilajelor. Anul acesta s-au luat măsuri ca să avem la dispoziție un parc mai mare. Astfel vom avea cu 25% mai multe dispozitive de plug și perie, mai multe mașini de împrăștiat sare și autoîncălzitoare. S-au luat măsuri ca întregul parc de utilaje și mașini să fie reparat și pus în stare de funcționare, însă se simte o lipsă acută de piese de schimb pentru mașini. Solicităm și pe această cale ajutorul Ministerului Transporturilor și pe cel al Construcțiilor de mașini ca să ne livreze în timp util lotul suplimentar de piese de schimb de care avem neapărată nevoie.

— Ce va fi nou anul acesta în campania de dezapezire a orașului?

— Nu avem nimic senzațional. Totuși introducerea unor utilaje cu o gamă largită și în număr mai mare precum și o mai bună coordonare între factorii care trebuie să contribuie la reușita acțiunii va duce la obținerea unor rezultate mai bune decît în iarna trecută.

Facem aici un apel la toți cetățenii, instituțiile și întreprinderile din orașul nostru ca să ne sprijine în eforturile pe care le facem, și, ca buni gospodari, să ia asupra lor curățirea trotuarelor, a acoperișurilor și a drumurilor de acces. Dezapezirea orașului trebuie să fie înțeleasă ca o chestiune care privește pe fiecare locuitor în parte.

Eugen IAROVICI

GASTRONOMICĂ pentru neamuri

Nu știu dacă ați băgat de seamă, dar toamna nu vine niciodată singură: aduce totdeauna oaspeți. Ca românul îi prolific și are multe neamuri, ba prin urbi noi sau vechi, ba prin sate și comune. Și așa cum

zice și în proverbul «toamna se numără bobocii», tot toamna se prind a se aduna și rubedeniile. Și ele sosesc de obicei la al cărui îi merge buhul că-i mai pricopsit (chiar dacă nu, dar stă mai în centru de țară sau oraș). Și cînd vin nu vor a asculta muzică pop sau (doamne feri) a-ți admira nevasta în maxi, ci vin a se plimba și a se hrăni cu mîncăruri alese. Ori dacă nu-i plimbi, dacă nu te dovedești atâteștiutor în toate și mai ales dacă nu-i hrănești cu ce n-au mai mîncat (sau măcar să li se pară) îți merge vestea ca de popă tuns că stai la București degeaba. Așa că dacă vă cade o asemenea plească de bucurie pe cap înghițiți o halbă de ser neurotonic și fiți gata de a vă descurca onorabil.

Ca să vă creadă umblat este recomandabil ca atunci cînd le serviți un prînz, acesta să aibă un «kambalaj» cit mai șoching. Astfel, ca să-i dărîmați de la început, le serviți ca aperitiv cîte un pahar de vin negru dulce (Fetească sau Cabernet sovignon de Murfatlar, de pildă) în care puneți cîte o măsliță verde (crespo din care s-au găsit de curînd). Pe masa întinsă ca de sărbătoare, așezați pentru decor, și un sfeșnic cu două-trei luminări aprinse, explicîndu-le că așa-i moda, de altfel igienică, deoarece luminările absorb fumul de țigară. După ce au înghițit aperitivul minunîndu-se de emanciparea dv., — ca să-i faceți bucățele — serviți-le în cupe o salată de ouă. (Rețeta-i simplă: 4 ouă fierte tari tăiate în sferturi amestecate cu 150 g șuncă tăiată mărunt, 4 roșii potrivite, de asemenea tăiate în felii, completînd totul cu puțină salată verde, doi ardei grași sau gogoșari de asemenea tăiați mărunt. Piper, sare, ulei, după gust. Rețeta-i pentru patru persoane.)

La această salată se servesc felioare subțiri de piine proapătă și unt. După ce au consumat salata e cazul să toastați în cinstea I.L.F.-urilor, unităților C.A.P. și a fabricilor de preparate din carne, O.C.L.-urilor etc. care pot să asigure o bună aprovizionare a consumatorilor, atunci cînd vor. Apoi — ca să-i faceți mici-fărime — comunicați-le cu o voce degajată că nu le puteți oferi decît niște «jagnjele sarmice u mileramu» (adică un fel de sarmăluțe din miel, că tot s-a găsit zilele acestea la piață). Respectivul fel se prepară dîndu-se carnea de miel prin mașină, amestecată cu orez și ingredientele obișnuite pentru sarmale, numai că tocătura se introduce în mațe proaspete, formîndu-se mici cîrnăciori de grosimea debreșinilor, dar nu mai lungi de opt centimetri. Aceștia se fierb, precum sarmalele, într-o oală, iar cînd sînt gata se mută într-o cratiță, se adaugă smințină și se mai țîn la cuptor 15 minute să mai scadă. Se aduc la masă pe un platou mare și se mîncă cu piine albă de cartofi proaspeți. Ca să-i faceți praf serviți-le în final niște «fruits rafaichis». Adică luați cireșele și caisele din niște borcane

cu complot, adăugați mere tăiate mărunt, câteva felii de lămâie, așezați-le frumos într-un castrolon și turnați deasupra puțin rom amestecat cu un pahar de vin alb îndulcit. Separat să aveți un vas de porțelan cu înghețată. Fiecare se servește cu două-trei linguri de fructe și una-două de înghețată. Dacă ați reușit să-i faceți praf, puneți-i pe un fâraș și dați-i afară că altminteri vor supliment și vă cam costă.

P.S. Dacă nu vă lasă inima să terminați, mai dați-le cite un pahar de lichior de ananas (se găsește la orice alimentară) și o cafea, apoi luați-o de la început.

P.P. NAȘU

la sucă. Diversificarea iminentă (anunțată ca atare...) a multora din localurile bucureștene va determina oare și diversificarea produselor culinare? Cu alte cuvinte, actuala «Lună a preparatelor culinare» va ține, eventual se va permanentiza...

P.S. Colegul nostru P.P. NAȘU, semnatarul unei rubrici gastronomice mult apreciate, ne taxează de naivi, de iremediabili naivi, sugerându-ne prin nu știu ce asociație poetică titlul «Ce e val, ca valul trece» la articolul de față. Oare chiar nu se poate face nimic și vom înghiți din nou în sec?

H. MIHAI

special din cele de la Ciocănești, Barnar, Rîșca, Broșteni și Pojorîta au fost recoltate peste 20 de trofee dintre care multe depășesc punctajul de etalonare din tabelele internaționale (peste 170 puncte).

F. MICHITOVICI

premiere aeronautice

Aeroportul internațional București-Otopeni a fost în ultima perioadă gazda unor importante premiere aeronautice. În această perioadă Uzinele de construcții de avioane din Uniunea Sovietică și organizația de comerț exterior «Aviaexport»

au prezentat turboreactoarele IL-62, TU-134, și TU-154. De pildă, turboreactorul IL-62, putînd transporta circa 150 de pasageri cu o viteză de 900 km pe oră, este destinat îndeosebi liniilor aeriene de mare distanță, îndeosebi celor intercontinentale.

În timpul unor demonstrații tehnice la sol și pe rute aeriene care leagă Capitala cu orașele Constanța și Sibiu, compania de construcții aeronautice Fokker —Olanda, a prezentat turboreactorul F-28 care are o capacitate de 65 de locuri și o viteză de croazieră de 875 km pe oră, putînd ateriza și pe piste înierbate.

Alte companii de construcții aeronautice din străinătate și-au anunțat prezența cu ultimele creații în acest domeniu pe Otopeni.

cronică satirică

de Teodor MAZILU

nimeni nu se naște ignorant

Nimeni nu se naște ignorant. Și ignoranța se învață. Că X este un ignorant n-ar fi un fenomen ieșit din comun, mai ieșit din comun e felul în care-și fructifică ignoranța. Ne lasă impresia că nu e de loc ușor să fii ignorant, că pentru așa ceva trebuie să muncești pe brînci încă din copilărie. Că numai trîntorii ajung erudiți. Nimeni nu se naște ignorant, așa cum nimeni nu se naște contabil sau fizician. Trebuie să te zbați pentru asta, să te trezești cu noaptea în cap, căci, vai, ignoranța nu pică din senin... Individul lasă să se înțeleagă că a nu citi o carte implică un aport intelectual incomparabil mai mare decît cel legat de citirea unei cărți. El înșiră cu mîndrie lista autorilor din care n-a citit un rînd, și, cum această listă e vastă, pînă la urmă impresia pe care o răspîndește în jur e de erudiție. O ignoranță atît de multilaterală nu poate să nu impresioneze. Ignoranța lui e un scop ca și erudiția altora. S-a ferit de toate primejdiile. A rezistat eroic în fața tuturor ispitelor. Consideră cultura un fel de boală venerică de care el, adolescent veșnic curat, veșnic devreme acasă, a scăpat neatins.

— Nu s-a prins nimic de mine... Și cîți n-au încercat...

Cu timpul X, și-a transformat ignoranța într-o specialitate, de parcă ignoranța ar fi o nouă ramură a științei. Ignoranța totală i-a adus un fel de autoritate, mulți se închină cu evlavie în fața unui analfabetism atît de implacabil și atît de larg cuprinzător. Trăiește din ignoranță mai bine decît trăiesc alții din erudiție. Discută cu pasiune numai lucrurile pe care nu le înțelege. Faptul că nu înțelege nimic i se pare suficient pentru a-i asigura competența. Cum nu pricepe nimic, competența lui e, evident, totală.

E convins că forța lui stă în ignoranță. Nu vrea să fie pingărit de cultură. De aceea și-o păstrează cu ghearele și cu dinții.

— Dacă pun mîna pe o carte, m-am ras...

vom înghiți din nou în sec?

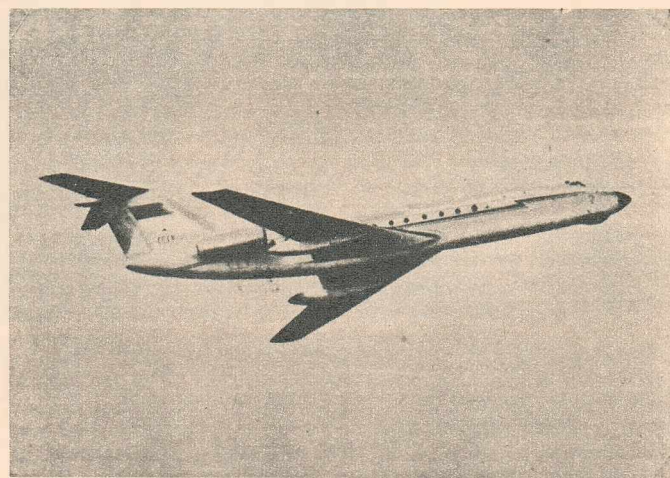
Să-ți lase gura apă și nu altceva: purcei de lapte cu mărul în gură, crapi dolofani, doldora de icre, prăjiți, fierți și preparați în fel și chip, ghiveciuri de toate culorile și gusturile, aspicuri, fripturi și sarmale neaoșe, bulzuri ciobănești, și ce-o mai fi, «plăcerea gurii și moartea ficatului», cum cu intenție se exprima un amic, fervent client al spițeriilor, devenit de voie-de nevoie estest, fin degustător de lapte prins, iaurt și apă minerală. Nu intenționăm că continuăm cu descrierea sutelor de bucate apetisante, etalate cu gust și pricepe deunăzi, în sălile restaurantului «Dunărea» din Capitală. Ne lipsesc avintul liric și forța epică, așa că renunțăm, pentru a nu enerva pe adevărații cunoscători în domeniu. Ne-a atras însă pe bună dreptate extrema varietate a mîncărurilor prezentate, expoziția cu pricina ambiționînd să reprezinte tot ce a creat mai important geniul culinar autohton. Înscrisă în contextul «Lunii preparatelor culinare» (noiembrie), expoziția nu poate decît să încînte. Să se facă, în sfîrșit, simțit mult așteptatul reviriment în materie de artă culinară? Vom descoperi fascinați pe listele de bucate și altceva decît eterna friptură, imposibilității de evitat cîrnăciori oltenesti, superbii (prin obsesivă prezență, nu și prin dimensiuni...) mititei? Ar fi de dorit, ar fi un eveniment ce-ar ridica acțiunile diferitelor T.A.P.L.-uri cu sută

invitație la „hora cerbilor“

În toamna fiecărui an, se desfășoară spectacole a căror grandoare și intensitate dramatică nu au seamăn.

Prilej de afirmare a speciei, de etalonare a robusteții și «bărbăției», «Hora Cerbilor» constituie momentul culminant al obținerii unui trofeu care pentru orice vînător iscusit este condiția participării la concursurile cinegetice internaționale, unde trofeele de cerb carpatin se bucură de mare faimă.

În actualul sezon autumnal, de pe fondurile de vînătoare ale inspectoratului silvic Suceava și în

ÎNTÎLNIRE CU TREI DRESDE

de I. CIOARĂ

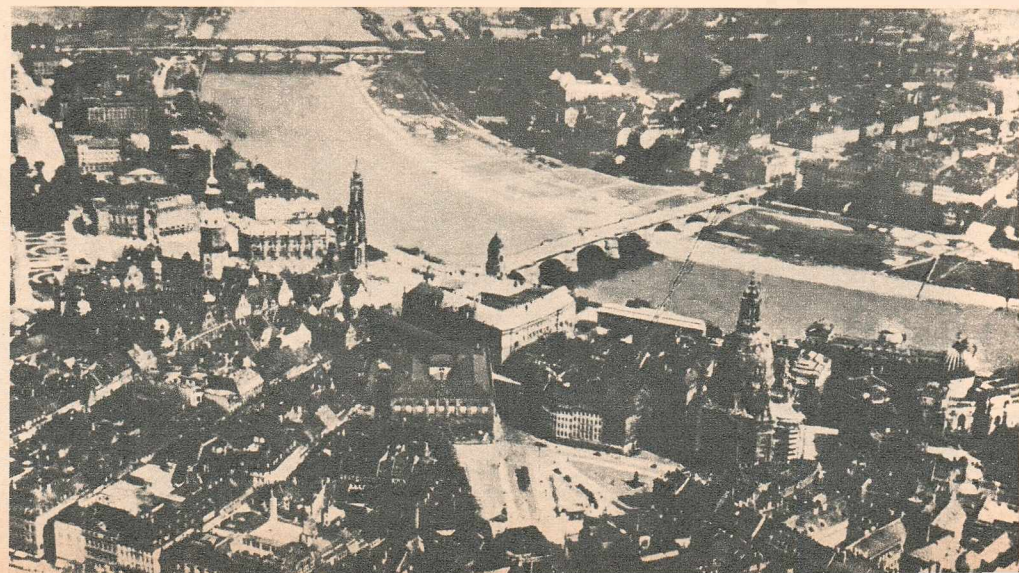
În Bergpalais («palatul de munte») de la Pilsnitz se află expusă o colecție de valoroase tablouri — între care numeroase ieșite de sub penelul lui Canaletto și înfățișînd aspecte ale Dresdei timpului său. Imaginile, redată cu atîta măiestrie și minuție pe pînză, sînt adevărate documente despre oamenii și edificiile orașului din epoca în care acesta își cucerea reputația de una dintre cele mai reprezentative așezări baroce germane, după ce, cu două secole în urmă, o dată cu stabilirea aci a rezidenței permanente a prinților de Saxa, devenise unul dintre marile centre ale artei Renașterii. Sînt picturi-documente cu atît mai valoroase — nu numai din punct de vedere artistic — cu cît foarte puțin din ceea ce redau din viața orașului s-a păstrat

pînă-n zilele noastre. Între aceste din urmă elemente este și Brühlsche Terrasse — partea fo-

tificațiilor orașului în secolul al XVI-lea, devenită două veacuri mai tîrziu proprietate a conte-

lui Brühl, care a amenajat-o într-o grădină cu diverse construcții în stil baroc.

(Continuare în pag. 28)

Orașul-monument.

Ultimele măsurători topografice
sint pe terminate.
În curînd,
locul topografilor
il vor lua constructorii.

SALE

Dimineața rece de noiembrie, cu cer înalt și sticlos. Părăsim Rîmnicu Vilcea într-un I.M.S. robust și ne angajăm pe un drum de țară strîmt și sinuos, numai hîrtoape. Cîțiva kilometri mai departe, oprim, în mijlocul unui sat, la Goranu. În față strălucește, în primele raze ale dimineții, Oltul, un Olt larg, maestuos, curgînd într-o albie generos tăiată. Undeva, departe, se ghicesc albaștri Parîngul și Făgărașul, învăluiți în cezurile dimineții. În sat, la Goranu, e liniște, un cocoș anunță cu mare întîrziere răsăritul soarelui, după care aleargă zgribulit într-o curte. O liniște în jur, un peisaj idilic, îndemnînd la reverii... Apoi, calmul acesta primordial se destramă. Dintr-o margine a satului se aude zgomot de motoare. Distingem siluetele greoaie ale cîtorva excavatoare și mersul poticnit al unui tractor de mare gabarit. Pămîntul e răscolit, țarina frîntă, mașinile puternice își croiesc drum prin cîmp, ridică munți de pămînt, îl tasează, se reîntorc ritmic, harnic, fără oprire. Din imaginea idilică a satului luminat de primele raze ale unui soare puternic, incredibil de generos pentru un mijloc de noiembrie, n-a mai rămas nimic.

— Priviți în jur. Cît vedeți cu ochii, pînă departe, sub poalele Lespezilor, ale Malului Alb și ale Dăeștilor, va fi apă. Un lac adînc și liniștit, cu aspect alpin.

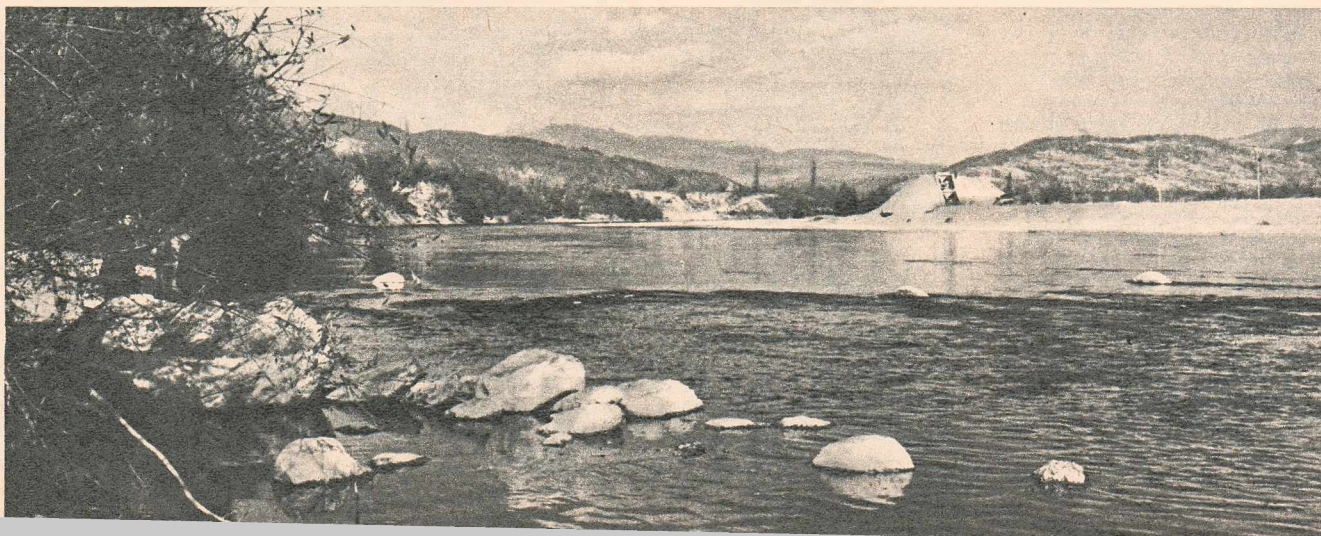
Dacă nu l-aș cunoaște pe inginerul Ion Tîrnoveanu, șeful serviciului investiții din cadrul I.C.H.-Rîmnicu Vilcea, aș considera totul o glumă sau, cel mult, o mare exagerare. Peste cîmpul presărat cu meri și peri, ce-și răsfiră hieratic crengile negre și uscate, apă? Peste pămîntul calcaros, acoperit acum de curpenii ruginii ai viței-de-vie, vor trece valurile mărunte și agitate ale unui lac montan? Iar gospodarii ce au ieșit din case și-și caută de lucru prin ogradă, mai tăind un lemn, mai ducînd un braț de nutreț la vite, se vor muta dincolo, sub dealuri, retrăgîndu-se din fața năvalei apelor? Și totuși acesta era adevărul. Aveam să-l aflu mai apoi, argumentat la sediul I.C.H.-Rîmnicu Vilcea, în fața unei hărți larg desfășurate, amănunțite. Aveam să-l aflu de la specialiști de prima mînă care, cu vocea cea mai naturală, mi-au vorbit despre iminenta metamorfoză a Oltului și a localităților de pe malurile sale.

Un plan gigantic, eșalonat pe ani, pe decenii, am putea spune, va implanta pe Olt, de la Făgăraș și pînă aproape de vărsarea sa în Dunăre, 34 de hidrocentrale, 34 de diamante într-o salbă a luminii de o strălucire și putere fără egal la noi. Urmăream fascinat explicațiile inginerului Ion Tîrnoveanu, contururile sinuoase ale Oltului, punctele hașurate în diverse culori ale amplasamentelor viitoarelor hidrocentrale. În prima etapă se va ataca tronsonul rîului cuprins între Rîmnicu Vilcea și Govora. Trei hidrocentrale se vor naște succesiv, aici, în 1973 în dreptul orașului Rîmnicu Vilcea, în 1974, la Govora și în 1975 într-o comună apropiată, la Dăești. Puterea instalată a celor trei: 188 MW. Apoi, în următoarele cincinale, se vor ridica alte hidrocentrale, într-o succesiune mereu mai strînsă, mai vertiginoasă. În final, după cum spuneam, Oltului îi vor fi montate 34 asemenea hidrocentrale (a căror putere va varia între 8,5 MW și 132 MW), devenind o adevărată diademă de lumină. În acea fază —

Autobasculanta din fotografie
face figura de pionier.
Nu peste mult timp însă,
îi vor sosi întăriri, sute.

Între cele două maluri
ale Oltului
se va înălța un baraj
care va crea
un lac de acumulare
întins pînă la poalele
dealurilor din fotografie.

A OLTENEASCA

de Mihai HETCO
Fotografii de Eugen IAROVICI

este hazardat să dăm în acest moment o dată precisă a terminării tuturor lucrărilor — hidrocentralele de pe Olt vor furniza țării, economiei naționale, anual, circa 3 000 MW ore, o cantitate de curent electric de două ori superioară celei ce se va obține de pe Lotru, de cinci ori mai mare decât cea obținută acum la Argeș. Fiecare hidro-

centrală va avea un lac de acumulare, amenajat și zăgăzuit cu puternice baraje de beton. Oltul va deveni peste două decenii o succesiune de lacuri a căror oglindă albastră va reflecta dealurile și munții împăduriți din jur...

Cu această imagine, vizitam șantierul primei hidrocentrale, cea de la Rîmnicu Vilcea, din imediata vecinătate a satului Goranu. În peisajul idilic irupsesse, după cum spuneam, tehnica, tehnica sub chipul excavatoarelor, al tractoarelor, al compresoarelor. Pământul începuse să fie răscolit, torturat;

prime și vagi contururi a ceea ce peste un an, doi se va numi barajul de peste Olt se și puteau observa.

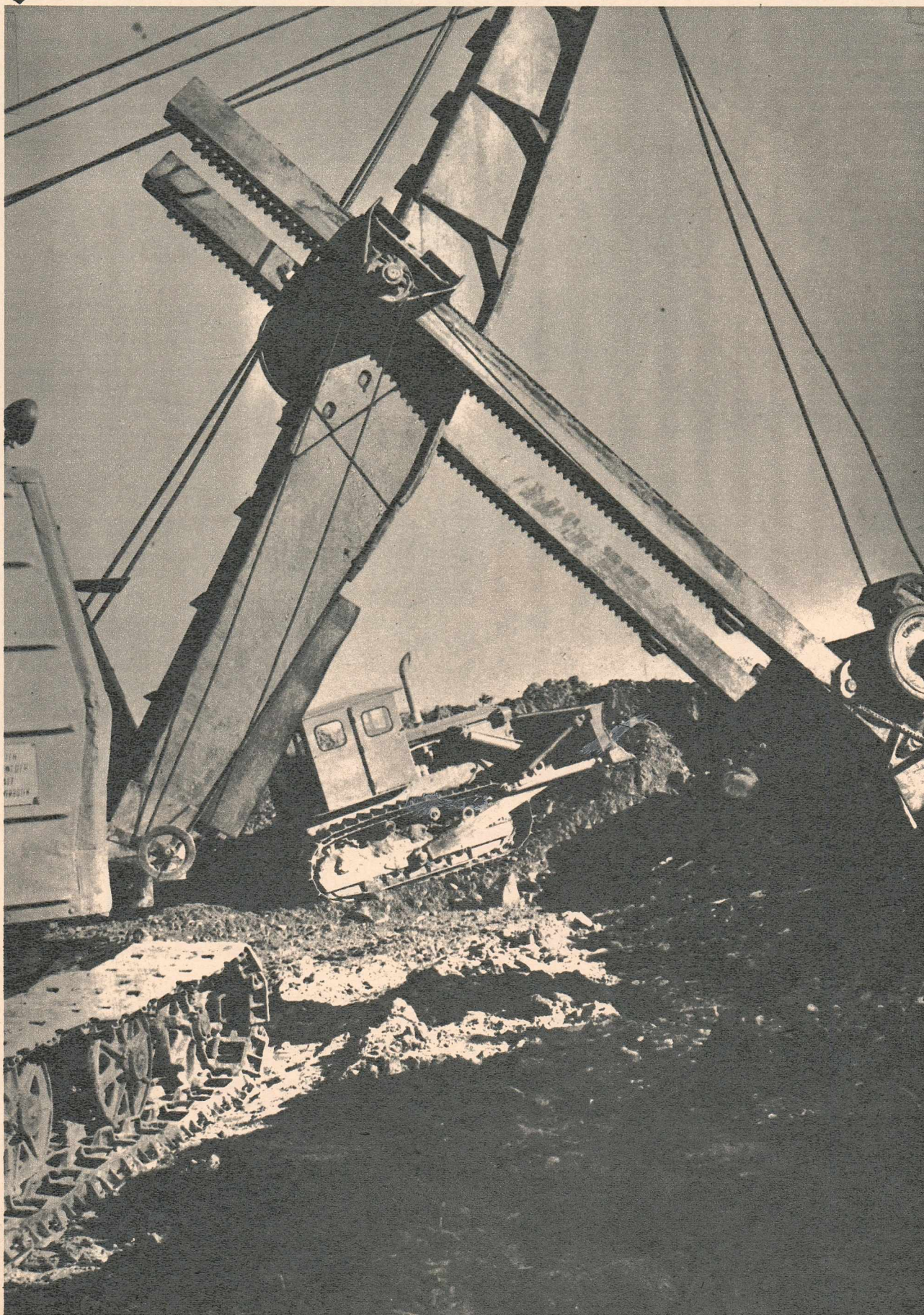
Dintre cei circa 3 000 de muncitori care în următorii ani vor înălța digul și hidrocentrala, în prezent se află pe șantier abia vreo sută... Ei vor veni, «vor aflui» într-un număr din ce în ce mai mare, urmînd ritmul tot mai accelerat, mai intens al lucrărilor. Unul dintre primii specialiști sosiți la Rîmnicu Vilcea este și inginerul Constantin Preoteasa. Om tînăr, de-abia trecut de treizeci de ani. A venit de la Argeș, unde a lucrat în

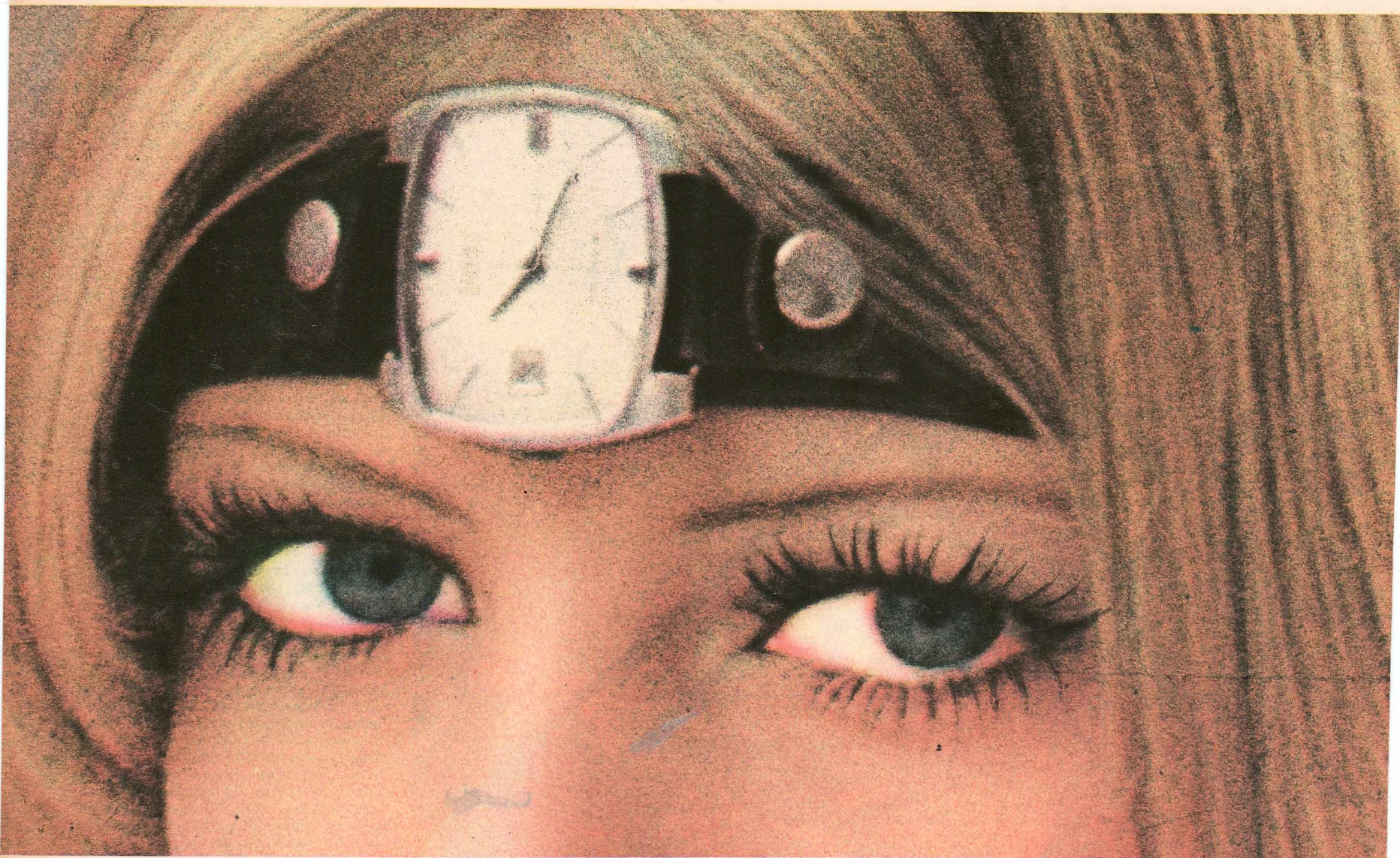
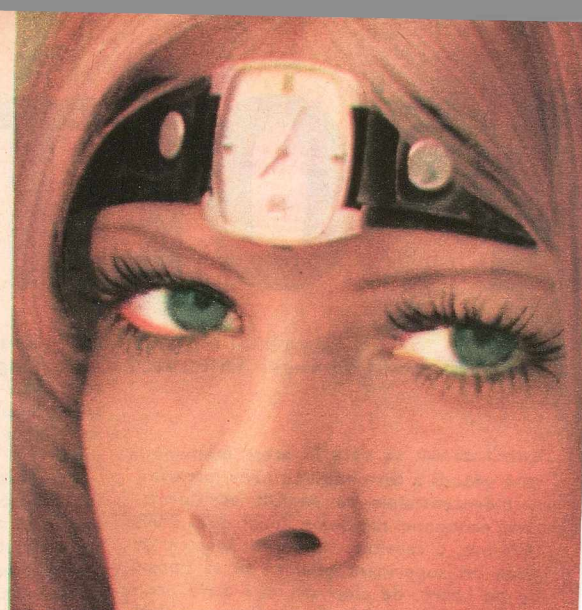
subteran circa cinci ani. Acolo, în încheștarea cu muntele, în condiții de muncă aspre care l-au solicitat moral și fizic fără întrerupere, și-a cîștigat galoanele de specialist, de om capabil să facă față oricăror întimplări neprevăzute. Spuneam ca muncitorii «vor aflui» în curînd spre Rîmnic. Figura de stil, nu știu cit de fericit aleasă, mi-a fost sugerată de locurile de unde aceștia vor veni. Asemenea inginerului Constantin Preoteasa, alți specialiști, maștri, lucrători cu înaltă calificare, vor coborî de la Argeș, sau de la Lotru, sau de la Porțile de fier, pe măsura ce aceste lucrări se vor apropia de sfîrșit și se vor crea disponibilități de forță de muncă cu înaltă calificare. «Vor aflui», asemenea rîurilor pe care au înălțat cetăți ale lumii, îmbogățind și înobilind cu inteligența, capacitatea și experiența lor cursul larg desfășurat al Oltului. Am urmărit linia imaginară a viitorului baraj de peste Olt. Pentru a fi realizat, se va excava o cantitate imensă de pămînt, de ordinul milioanei de metri cubi. Am avut privilegiul de a participa la atacarea primelor lucrări de la fundația hidrocentralei. Cupele excavatoarelor rupeau metru cu metru dintr-un pămînt uscat, acoperit cu ierburi ofilite, pămînt ce nu peste mult timp va deveni fund de lac, culcuș și paradis al păstrăvilor ce-l vor popula fără întîrziere. Sub unde va dispărea și o parte a satului Goranu. Aici trebuie făcută însă o precizare. Afară de faptul că sătenilor li se va da posibilitatea de a-și construi mai departe, sub deal, alte gospodării, întregul plan al hidrocentralelor de pe Olt, foarte bine gîndit și echilibrat, ține cont în cel mai înalt grad de așezările din aval sau amonte, astfel încît extrem de puține locuințe — circa 140 pe tot cursul Oltului — vor fi dezafectate și mutate în altă parte.

Hidrocentralele de pe Olt, la al căror debut asistăm în aceste zile, nu aduc, din punct de vedere al soluțiilor constructive, vreo noutate în domeniu. Greutăți infinite mai mari, probleme de o complexitate fără egal, stau în prezent în fața constructorilor de la Lotru. Ceea ce nu înseamnă că regularizarea cursului Oltului ar fi o lucrare de mina a doua. Dacă în fața constructorilor nu vor sta stînci amețitoare ce trebuie sfredelite, torente vijelioase ce trebuie captate, baraje de sute de metri a căror înălțare necesită un imens efort, rămîne munca de calitate ce trebuie executată, muncă ce se exprimă prin realizarea șiragului de hidrocentrale astfel încît regiunea riverană să sufere cît mai puțin modificări. Și nu numai atît. Regularizarea Oltului va da posibilitatea irigației, în zona de vărsare a riului în Dunăre, a circa 200 000 ha. Căi de comunicație vor lega localitățile de pe Olt cu alte centre din țară, în prima etapă construindu-se o șosea de la Rîmnicu Vilcea spre Sibiu care va străbate Făgărașul. Iată doar cîteva dintre consecințele construirii hidrocentralelor de pe Olt. Altele, de ordin social și uman, nu vor întîrzia să apară.

Oltul curge încă nestingherit. Dar pe malurile sale se acumulează cu fiecare zi o forță tot mai mare, tot mai impetuoasă care într-o zi îl va zăgăzui și-l va sili să-și schimbe, aici, în dreptul satului Goranu, cursul. Deocamdată, și-au făcut apariția doar cîteva baracamente aflate în construcție, cîteva excavatoare și buldozere care parcă mai mult sondează terenul. Și cîteva oameni, dulgheri, betoniști, excavatoriști, coborîți de la Argeș — avangardă a armatei de muncitori cu înaltă calificare ce nu va întîrzia să cucerească locul. Ingineri, să-i numeri pe degete ca șeful adjunct al șantierului, Constantin Preoteasa, de care aminteam înainte. Sau simpli muncitori, ca Teofil Domșa, de fel din Sălaj, care a peregrinat din Bihor la Minția, și de aici la Curtea de Argeș, executînd cu echipa sa lucrări de foraj care să permită ulterioare construcții. Acestor peregrini ai șantierelor li se vor adăuga, după cum spuneam, alții, însuși. Și o nouă filă se va adăuga biografiei lor tumultuoase, un nou punct, o nouă dată vor fi încrustate pe traiectoria vieții lor. Sînt doar cîteva acum, pe Olt, la Rîmnicu Vilcea. Dar într-un an ori doi, vor răsturna demiurgic peisajul și vor scrie prime pagini, prime file, într-o nouă carte a Oltului.

Primul contact între natură și tehnică, prima încheștare între mașină, pămînt și rocă.

Ora Almanahului

F

«Flacăra»'71

An nou, deceniu nou... Prilej de evocare a marilor probleme, înfăptuiri și căutări a zece ani trecuți, prilej de a privi înainte: ce va aduce deceniul care începe? Iată ce și-a propus să realizeze, pentru dv., Almanahul «Flacăra» care se va afla în curând la chioșcuri.

Din sumar: Zece ani de eforturi și victorii... Ecuția dezvoltării... Ce e nou într-o problemă veche de când omul: bătrânețea... Un deceniu de muzică ușoară... Moda deceniului... Mai «tari» ca în romane: detectivii detectivilor... Eroii sportivi ai deceniului 7... Mama, tata, calculatorul și eu... Două cosmodroame... Victoriile noastre în imagini.

O carte într-o carte: schițe și povestiri pentru toate gusturile și toate vârstele. Jocuri, umor, sfaturi pentru toate anotimpurile.

Zeci de planșe color cu cei mai îndrăgiți actori și cântăreți de muzică ușoară. Nu uitați: Almanahul «Flacăra», almanahul deceniului!

**Almanahul
deceniului**

**și un salt
în viitor**

Principala măsură de combatere a coroziunii este utilizarea, în construcțiile de instalații și montaje, a materialelor cu cea mai mare stabilitate față de mediile agresive.

Pentru protecții anticorosive se folosesc materiale nemetalice, dintre care se pot enumera materiale anorganice naturale — roci cu proprietăți antiacide, cimenturi, betoane antiacide, materiale ceramice, sticle, emailuri — ca și materiale de natură organică, cum sînt substanțele macromoleculare sintetice, polimerii înalți etc.

În țara noastră o dată cu dezvoltarea rapidă a industriei, combaterea coroziunii a devenit o problemă importantă cu implicații deosebite în funcționarea și exploatarea instalațiilor și agre-

Procesul de distrugere a metalelor, datorită reacției în contact cu elemente sau compuși chimici din mediul exterior, este atât de mare, încît astăzi lupta împotriva coroziunii începe chiar de la elaborarea proiectului unei uzine, indicîndu-se măsurile cvenite pentru reducerea caracterului agresiv al mediilor. Valoarea pierderilor anuale cauzate de coroziune se ridică la cifre impresionante, așa că eforturile cercetătorilor pentru înlăturarea acestor pagube trebuie bine înțelese și susținute.

gatorilor. În acest sens trebuie remarcat că o avarie locală pe linie de coroziune poate opri funcționarea unui întreg combinat chimic avînd drept consecință blocarea în lanț a unei întregi ramuri de producție. Întreprinderea care este profilată pe activitatea de elaborare a materialelor de protecție împotriva coroziunii se numește ANTICOROZIVUL și are, în afara preocupărilor de cercetare, și sarcina de a executa lucrări de protecție prin cauciucare, ebonitare, bachelitare, utilaje din grafit impregnat cu rășini sintetice, armături, pompe, robinete și altele.

Pentru placarea aparatelor chimice se întrebuițează cu succes plăci carbogracitice acolo unde cărămizile ceramice nu corespund, cum este cazul la instalațiile de acid sulfuric de la Combinatul chimic-Turnu Măgurele, Uzinele Năvodari etc.

Întreprinderea ANTICOROZIVUL, situată pe șoseaua Vitan nr. 112, se ocupă, practic, de cercetarea și elaborarea de tehnologii de construcții pentru instalații și utilaje, execută protejări la instalații acît la sediul său cît și al beneficiarilor pentru utilajele care nu se pot transporta, verifică comportarea materialelor anticorosive față de agresivitatea mediilor, stabilește tehnologia de producere a materialelor ca și tehnologia de aplicare a rezultatelor de cercetare și produce efectiv materiale și utilaje anticorosive și protejări specifice.

Gama inepuizabilă de materiale rezistente la acțiuni agresive ale diverselor medii o constituie însă materialele termoplastice și rășinile sintetice. Utilizarea termoplastelor — policlorigura de vinil, polipropilena, polietilena, polistirenul, polimetacrilatul de metil etc. — asigură îndeplinirea rolului de apărător contra acestui flagel, prin utilajele și instalațiile construite de ANTICOROZIVUL pentru industria chimică, industria ușoară, industria constructoare de mașini și diverse alte ramuri.

Întrebuițarea acestor materiale creează mari economii de metale și asigură prelungirea duratei de funcționare a instalațiilor protejate și, fără îndoială, înlătură parțial sau total pierderea unor valori materiale foarte importante.

Spre folosul industriei chimice, în special, și pentru industria românească, în general, specialiștii de la ANTICOROZIVUL cercetează cu pasiune, experimentează și realizează noi produse rezistente, urmărind îndeaproape progresul mondial în acest domeniu.

C. VALERIU

COROZIUNEA, UN FLAGEL

Acum 150 de ani se năștea

FRIEDRICH ENGELS,

omul care alături de Marx
a demonstrat că, departe de a fi un vis,
comunismul este o știință

de Petre BERAR

La 28 noiembrie se împlinesc 150 de ani de la nașterea lui Friedrich Engels, cel care, împreună cu Karl Marx, a demonstrat că, departe de a fi doar un vis, comunismul are temeiuri științifice în însăși dezvoltarea societății. Împreună cu Marx, Engels a dat clasei muncitoare internațională, așa cum spunea Lenin, cunoașterea de sine și conștiința de sine, înscăunând știința în locul visurilor. Confirmarea cea mai vie și mai convingătoare a dimensiunilor istorice uriașe ale personalității lui Engels, de gânditor social-politic și militant revoluționar, o constituie azi însuși triumful ideilor comunismului științific, faptul că doctrina elaborată de Marx și Engels călăuzește în activitatea lor social-politică sute de milioane de oameni de pe întreg globul.

Născut în orașul Barmen, din provincia renană a Prusiei, încă din fragedă tinerețe Engels devine un înfocat partizan al democrației revoluționar, manifestând o adevărată ură față de monarhia feudală prusacă.

Într-o scrisoare din 1840 el scria: «Ceva bun aștept numai de la acel împărat care aude șuierând palmele poporului în jurul capului său și zgomotul geamurilor de la palat, sparte de revoluție».

Un an mai târziu, Engels urmează cursurile de filozofie ale Universității din Berlin și aici ia legătură cu cercul tinerilor hegelieni, care reprezentau vederile burgheziei radicale. Tot în această perioadă publică câteva articole polemice împotriva filozofiei idealiste a lui Schelling care, pe plan politic, exprima interesele aristocrației feudale. La sfârșitul anului 1842, Engels pleacă în Anglia, la Manchester, important oraș industrial, unde are posibilitatea să cunoască adevărata față a capitalismului din acea vreme: pauperizarea clasei muncitoare, mizeria cartierelor muncitorești, lipsite de elementarele condiții de salubritate, moartea timpurie a milioane de muncitori, lipsa totală de drepturi pentru proletariat. Este perioada în care Engels intră în legătură cu conducătorii

nomiei politice», Marx scria: «Friedrich Engels... ajunsese pe altă cale (vezi lucrarea sa «Situția clasei muncitoare din Anglia») la același rezultat ca și mine, iar atunci când și dinșul se stabilii, în primăvara anului 1845, la Bruxelles, am hotărât să elaborăm împreună concepția noastră, opusă concepției ideologice a filozofiei germane, să ne răfuim de fapt cu propria noastră conștiință filozofică anterioară».

Este perioada în care Marx și Engels trec definitiv pe pozițiile de clasă ale proletariatului, de la democratismul revoluționar la comunismul științific și de la idealismul filozofic la materialismul consecvent, dialectic. Împreună, ei își clarifică ideile și le verifică în viața practică, revoluționară. Activitatea lor științifică se îmbină din ce în ce mai consecvent cu activitatea politică practică, în rândurile muncitorilor.

Primele rezultate ale activității teoretice comune au fost lucrările «Sfinta familie» și «Ideologia germană». Cțiva ani mai târziu, ei elaborează «Manifestul Partidului Comunist», care apare în februarie 1848 și repre-

LA TRIBUNĂ

Atît înainte cît și după crearea Internaționalei I (1864), Engels, alături de Marx, lupta pentru zădărnicierea manevrelor oportuniștilor (proudhoniștii, bakuniștii și a.) de a sparge unitatea mișcării muncitorești internaționale. În toamna anului 1870, mutindu-se la Londra, Engels a fost cooptat în Consiliul general al Internaționalei I și, în această calitate, depune o muncă uriașă pentru pregătirea Conferinței de la Londra (1871) și a Congresului de la Haga (1872), care consfințesc victoria marxismului asupra formelor sectare, mic burgheze, ale socialismului premarxist. În imagine, Engels vorbind la Congresul de la Haga (1872).

ENGELS ȘI ROMÂNIA

Friedrich Engels se interesa personal și de mișcarea socialistă din România. La o vîrstă înaintată, el învță limba română, urmărind felul în care sînt propagate aci ideile marxiste. Într-o scrisoare din 4 ianuarie 1898, publicată în revista «Contemporanul», el scrie: «Cu plăcere am văzut că socialiștii din România primesc, în programul lor, principiile de căpetenie ale teoriei care a izbutit a aduna într-un mănunchi de luptători pe toți socialiștii din Europa și America — e vorba de teoria prietenului meu, răposatul Marx». În ultimele decenii ale veacului al XIX-lea, operele lui Marx și Engels sînt traduse și în țara noastră. Revista «Contemporanul» publică în traducere, în 1885, lucrarea lui Engels «Originea familiei, a proprietății private și a statului». S-au mai tradus de asemenea, în aceeași perioadă, «Manifestul Partidului Comunist», «Dezvoltarea socialismului de la utopie la știință» ș.a.

mișcării cartiste și își intensifică activitatea publicistică. Astfel, ca rezultat al studiilor sale economice, în 1844 publică în «Analele franco-germane», editate de Marx și Ruge la Paris, studiul «Încercări de critică a economiei politice», calificat de Marx drept o genială schiță critică a categoriilor economice, și în care se demonstrează că proprietatea privată asupra mijloacelor de producție este izvorul contradicțiilor care macină economia capitalistă. Cea mai remarcabilă dintre lucrările sale din această perioadă rămîne însă «Situția clasei muncitoare din Anglia», apărută în 1845 în Germania, lucrare fundamentală pentru înțelegerea apariției, formării și specificului sociologiei marxiste.

În 1844, în drum spre Germania, Engels se oprește la Paris unde face cunoștință cu Karl Marx, iar această întîlnire marchează începutul prieteniei și colaborării dintre ei. Un an mai târziu amîndoi se aflau la Bruxelles. Referindu-se la această perioadă, în prefața lucrării «Contribuții la critica eco-

VIOARA A DOUA ?

De îndată ce s-au cunoscut și s-au împrietenit, între Marx și Engels a început o rodnică colaborare ce a durat pînă la moartea celui dintîi. Atît în timpul cît trăia Marx, cît și după moartea lui, relevînd aportul acestuia la știința care, pe drept cuvînt, îi poartă numele, Engels aprecia contribuția personală în această colaborare în spiritul nobilei modestii ce-i caracteriza gigantică sa personalitate. «Toată viața — scrie Engels — am îndeplinit sarcina pentru care am fost creat, adică am fost vioara a doua, și cred că am ajuns să cînt cu oarecare virtuozitate; dar eram tare bucuros că am avut o atît de admirabilă vioară întîi cum este Marx». În deceniile 6-7, cînd Engels se afla la Manchester iar Marx la Londra, ei își scriau aproape zilnic, comunicîndu-și unul altuia părerea asupra problemelor ce-i frămîntau.

zintă primul document programatic al comunismului științific și al mișcării proletare. În această lucrare, care a jucat un rol uriaș în făurirea și dezvoltarea mișcării muncitorești internaționale, sînt expuse principiile fundamentale ale doctrinei lor, pe deplin formate în această etapă, în toate cele trei părți constitutive ale ei: filozofia, economia politică și comunismul științific.

Revoluțiile de la 1848 au oferit lui Marx și Engels materialul social al unor vaste sinteze teoretice, cu caracter politic și filozofic. Friedrich Engels elaborează și publică binecunoscutele sale studii «Campania germană pentru Constituție» și «Războiul țărănesc german». Totodată, aceste revoluții, care au arătat cu o claritate deosebită poziția fiecărei clase față de progresul societății și au relevat lășitatea și trădarea burgheziei, au contribuit și la compromiterea socială a formelor socialismului premarxist, utopic, neștiințific. În perioada care se întinde din 1848 pînă în 1871 (Comuna din Paris), marxismul cîștigă tot mai mult teren în rîndurile mișcării muncitorești. Internaționala I (1864-1872), condusă de Marx și Engels, dobîndește un rol hotărîtor în acțiunea de unire a socialismului științific cu mișcarea proletară, constituind o etapă importantă în întemeierea partidelor proletare.

După moartea lui Marx, Engels continuă lupta pentru întărirea unității și solidarității internaționale a proletariatului și îndrumază activitatea partidelor sociale democratice europene, criticînd tendințele oportuniste ce se manifestau în sinul acestora. Numai datorită lui Engels inițiativa organizării Internaționalei a II-a a fost luată din mîinile oportuniștilor; el însuși conduce lucrările Congresului I, din 1889, al acestei Internaționale, unde sînt lichidate ideologiile oportuniste și anarhiste ce negau necesitatea luptei politice a partidelor clasei muncitoare.

Îndrumările acestui Congres au avut influență și asupra mișcării muncitorești din România. Organizațiile muncitorești din țara noastră au fost reprezentate la congres prin cinci delegați. Conducător recunoscut al proletariatului internațional, Engels desfășoară o vastă activitate politică de îndrumare, interesîndu-se direct și de mișcarea socialistă din România. Vorbînd despre această activitate, Lenin remarcă: «După moartea lui Marx, Engels, rămas singur, continuă să fie sfătuitorul și conducătorul socialiștilor europeni. Lui i se adresau pentru sfaturi și directive, în egală măsură, și socialiștii germani, a căror forță, cu toate persecuțiile din partea guvernelor, creștea repede și neconținut, și reprezentanții țărilor înapoiate, de pildă spaniolii, românii, rușii, care trebuiau să-și chibzuiască și să-și măsoare primii lor pași. Toți aceștia au sorbit din bogata comoară de cunoștințe și de experiență a bătrînului Engels».

Bilanțul întregii vieți și activitatea lui Engels pot fi caracterizate ca o exemplară îmbinare a pasiunii și vocației științifice cu cel mai intransigent spirit militant, revoluționar. Prin această magistrală plenitudine a personalității sale, Engels prefigurează idealul omului societății moderne, pentru înfăptuirea căreia și-a consacrat excepționalele sale capacități umane.

Așa cum am văzut, alături de Marx el aduce contribuții esențiale la fundamentarea și dezvoltarea noii concepții filozofice și social-politice. Aportul său, din anii maturității, la noua teorie, al cărei coautor este considerat a fi pe bună dreptate, se concretizează în studii și lucrări de o importanță esențială pentru progresul multilateral al teoriei marxiste. «Anti-Dühring», «Dialectica naturii», «Originea familiei, a proprietății private și a statului», «Ludwig Feuerbach și sfîrșitul filozofiei clasice germane», numărul imens de articole și scriori, de o mare importanță ideologică și politică ș.a., sînt tot atîtea motive pentru care numele lui Engels se înscrie la loc de frunte în panteonul gîndirii social-filozofice moderne.

Concepția elaborată și dezvoltată de Marx și Engels asupra dezvoltării sociale reprezintă, după cum se știe, o adevărată revelație în gîndirea socială modernă. Ea s-a prezentat de la început ca o fundamentare filozofică a transformării comuniste a societății. După mai bine de un secol de la apariție, această teorie a devenit cea mai influentă ideologie, exercitînd cea mai profundă înrîurire asupra

REVOLUȚIA

În 1848 izbucnește revoluția în majoritatea țărilor europene. La jumătatea lunii martie, pe străzile Berlinului revoluția din Germania atinge punctul său culminant. În această perioadă, Marx și Engels se întorc în Germania și desfășoară aici o largă activitate revoluționară. Stabiliți la Colonia, ei fondează ziarul «Noua Gazetă Renană». Mai tirziu, înrolat într-un corp de voluntari, Engels participă la luptele din 1848, dar revoluționarii sînt înfrinți de către armatele contrarevoluționare mult mai puternice. Împreună cu ultimii supraviețuitori, Engels se retrage pe teritoriul elvețian, de unde pleacă la Londra. În imagine, se redă un aspect din luptele de baricadă care au avut loc în Berlin la 18 martie 1848.

PRIETENIE

Vorbînd despre prietenia dintre Marx și Engels, Lenin arăta că ea întrece «cele mai mișcătoare legende ale anticilor despre prietenia dintre oameni». Nenumărate și emoționante au fost formele în care s-a manifestat, de-a lungul mai multor decenii, această prietenie. Familia lui Marx l-a considerat pe Engels, pe bună dreptate, un membru al ei. Recunoscător pentru sprijinul material pe care Engels i l-a oferit cu generozitate în permanență, Marx îi scria în 1867, la data cînd apărea primul volum al «Capitalului»: «Numai ție îți datorez că aceasta a devenit posibil». În fotografie, Engels alături de Marx și fiicele sale: Jenny, Eleanor și Laura.

evoluei istorice contemporane. Se recunoaște tot mai frecvent că în zilele noastre nu pot exista mișcări de idei importante care să ignoreze existența marxismului. Pe linia marxismului sau sub influența lui, o anumită delimitare teoretică în raport cu marxismul sau de-a dreptul o critică împotriva acestuia — între aceste coordonate există o gamă variată de nuanțe și tendințe în cîmpul ideologiilor contemporane. Întotdeauna, în măsura în care este vorba de o gîndire socială autentică, ea trebuie să țină seama, sub un aspect sau altul, de existența teoriei marxist-leniniste.

Caracterul creator și receptiv al teoriei marxiste, izvorît din esența ei materialist-dialectică, pozițiile sale «deschise» față de tot ce apare nou în știință și în viața socială, legăturile ei complexe cu practica social-istorică, constituie tot atîtea inepuizabile

surse ale vitalității doctrinei lui Marx și Engels. Tocmai în acest spirit, nu o dată Engels a arătat că teoria sa și a lui Marx este profund ostilă dogmatismului, sectarismului, că ea este o călăuză în acțiune. «...Metoda materialistă — precizează Engels — se transformă în contrariul ei dacă este folosită nu ca un fir conducător pentru studiul istoriei, ci ca un șablon gata confecționat după care se ajustează faptele istorice».

Aniversarea a 150 de ani de la nașterea lui Friedrich Engels constituie, tocmai de aceea, prilejul unui călduros omagiu adus acestui mare clasic al proletariatului dar, totodată, și al unei încrederi mereu sporite în forța creatoare a marxism-leninismului, în spiritul căruia Partidul Comunist Român își fundamentează și orientează în permanență politica sa științifică de construire a societății socialiste multilateral dezvoltate.

Florin MUGUR:

CARTEA REGILOR

«Cum să fii rege? întreba./ Sosim/ întotdeauna prea tîrziu/ la locul gloriei.» Primele rînduri din noua Carte de versuri, a Regilor, de Florin Mugur, ne introduc de-a dreptul, fără nici un fel de preambul pregătitor, în chiar miezul dezbaterii care constituie substanța însăși nu numai a acestui volum dar și a celorlalte două premergătoare. Problema la care autorul aderă mai strîns în această fază, spectaculos innoitoare, a evoluției sale poetice este cea a realizării plene, dar nu în sensul fatalmente îngust al unei profesii, oricît de nobile, ci în acela nesfîrșit de larg al unei supreme împliniri spirituale. O teamă de ratare, aș spune existențială, străbate versurile acestui volum. «Într-aevar, cum să fim rege? Clama Regele.» Aceasta e întrebarea pe care regele naturii, omul, Regele și-o pune mereu în strădania sa de a ajunge la starea de împlinire, semnificată prin cuvîntul rege. Coșmarul popului, dar care ni se transmite, ca o posibilă tragedie a fiecăruia dintre noi, este jumătate de om, unul din rarele personaje-simbol viabile din cuprinsul poeziei noastre contemporane. Anxietate și prezență, acest sugestiv jumătate de om — simbol al mutilării — reprezintă pentru autor o eternă amenințare, o altă sabie a lui Damocles. «Vînătorii au bocanci,/ armele sînt îndreptate spre crîng sau spre pod,/ cineva e asudat și încărcă pușca —/ și nu se prăbușesc decît iepuri mărunți (s.n.)/mușcînd cu sfîrșeală din coaja/ copacilor tineri./ Și iar, focul de pușcă./ Șoareci de cîmp cu colți încovoiați/ se răstoarnă țipînd/ cu buțile decolorate-n lună./ Și nu pățești nimic./ Cineva scrie/ numele tău penibil». O presiune a familiei («În viața mea sînt virțiți cîțiva bătrîni care strigă»), o intervenție a unui destin social nefast (amintirea fascismului se mai face încă simțită: «Asta-i un iepure, asta e podeaua, asta trebuie ucis./ asta e voie, asta, nu, asta nu —/ și stau cuminte pe banca lungă, cuminte,/ și banca e doar trunchiul spinzurătorii/ culcat și bătut în piroane/ și lațul atîrnă liber, foarte liber./ undeva sub bancă,/ lovindu-mă din cînd în cînd peste călcîie.»), o predestinare («toate-n-tîmplările s-au isbrăvit/ mult înaintea zămislirii tale»)? Ceva din toate aceste trei forțe au colaborat într-un chip direct sau ocult la gestația monstrului. Dar împotriva lui jumătate de om, omul (cu O mare dacă vreți) luptă din răspuneri «fumezînd incoardare», după cum spune într-un vers admirabil poetul. Iar în reprizele acestei crîncene lupte, cînd «pămîntul e atît de străveziu/ încît zărim strălucind/ uzi de ploaie/ banii de aur de pe ochii morților», el aduce o «laudă bunelor animale de abur/ care se mișcă pe cer», trăind iluminat un moment senin. Cuvintele alcătuiesc titlul unei poezii reluate în acest volum dintr-altul anterior, dar pe care ne face plăcere s-o regăsim (fiind într-adevăr excepțională), s-o recitim și, cu permisiunea cititorului, s-o re-cităm: «Imi iei mîna-ntră dinți,/ cîinele meu,/ și-o ții așa sprijinită/ pe cele treizeci de piscuri ale tale/ ascuțite, de os,/ între care se mîncînc iarba lunii,/ între care se macină capetele/ păsărilor,/ între care curg riuri încet/ cu stele și pești —/ imi sprijini mîna/ pe șirurile tale de munți/ care se bat în capete/ și-o porți între dinți/ fericit,/ fără s-o răneste,/ ca pe-un copil,/ ca pe un sfînt ».

profiluri

de Petru ISPAS

eu și tu

M-am așezat la masa de scris, pornit violent împotriva tipului de băiat care acostează. În cap îmi bizuia o frază pe care o auzisem, parcă nu chiar așa de demult, la o conferință publică: «Acostarea este un gest care înjosește femeia liberă și egală cu bărbatul...»

Sigur că da, îmi spuneam. Ce poate fi mai înjositor pentru o tânără fată decât să fie acostată de un tânăr băiat! Urît, reprobabil. O atitudine moștenită de la o societate care... adică exploata și înjosea femeia prin multiple mijloace, printre care și acesta.

Am auzit și auzim deseori cum sînt taxați băieții care acostează fete: drept huligani, derbedei, «niște golani fără nici un căpățîi». Ba unii și mai revoltati se și miră cum îi mai rabdă pămîntul, și, mă rog, dacă pînă la urmă pămîntul îi rabdă, că oricum, tot rabdă ei destule săracu', nu înțeleg cum de nu sînt adunați și trimiși, să zicem, la scos cartofi...

Și au dreptate.

Auzi, dumneata, îndrăzneală! Să vezi o fată cu părul în vînt, cu nasul cîrn (poate să nu fie cîrn, asta n-are nici o importanță), și care se uită la tine așa, adică fără un scop anume, că te vede înalt și sportiv, și cînd se uită la tine așa, adică fără un scop anume, simți că te împunge ceva pe la inimă și un spiritus de îndeamnă să deschizi gura și să vorbești. Și vorbind, iată că te faci vinovat de ceea ce se cheamă «acostare».

Păi se poate?

Și gîndindu-mă eu bine la toate astea, mi-am zis că nu se poate. Și după ce am discutat și cu un vecin al meu, om trecut de 50, care a văzut și a trăit multe în viață, am ajuns amîndoi la concluzia ca așa ceva nu s-a mai pomenit. Ne-am străduit să găsim și o origine fenomenului, undeva în balcanismul unor apucături, dar pînă la urmă am renunțat, pentru că problema nu putea fi pusă alături de bacșii și alte câteva chestii, cum ar fi «tăria» opiniilor la unii, susținute de vecinul meu ca avîndu-și sorgința în sus-numitul balcanism.

Așa că ne-am mulțumit să condamnăm apucătura ca învechită, deci anacronică, în concluzie, incompatibilă cu profilul înaintat al tînrului zilelor noastre.

Dar ajunși aici cu dezbateră, un alt vecin al nostru și-a întrerupt partida de table și a făcut, filozofic, «t!». L-am privit, ca pe orice filozof, fără puțința de a-l înțelege dintr-o dată. Și simțind nevoia de clarificare, l-am întrebat direct:

— Adică cum «t!»? Ce-ai vrut mata să spui cu «t!»?

Și vecinul al doilea a făcut cu capul un semn atît de precis, de clar și lipsit de orice urmă de echivoc, încît într-o clipă l-am și coborît din lumea filozofilor în cea a pămîntenilor obișnuiți.

— Cum, dom'le, dumneata nu ești de acord că acostarea...

— T!...

Primului meu vecin i se umflară venele de la gît și o roșeață îngrijorătoare îi acoperi fața.

— Păi fără asta eu nu aveam acum fata măritată. Gineri-miu a cunoscut-o în fața vitrinei de la «Roma».

El: «Vă place jerseul acesta?» Ea: «E un pastel care...» El: «Are ceva din culoarea toamnei...» Ea: «...»

— Lasă, dom'le, asta-i acostare? Noi vorbim că merge fata pe stradă...

— Ai dreptate. Cred că nu stătea în fața vitrinei, ci trecea prin fața vitrinei...

— Și dumneata spui că-i totuna?

Tablele au fost uitate și dacă nevestele nu veneau să aducă părțile la ordine, cred că subiectul tot nu ar fi fost epuizat pînă dimineața.

Iar eu m-am apucat să scriu revoltat. Să-i bag pe toi la grămadă. Numai că mi-am adus aminte că și eu, și prietenii mei, și tata cîndva, și băieții mei cînd le-o veni rîndul...

Și atunci mi-a venit să rîd. Să rîd cu hohote. Ce caraghioși sîntem cîteodată noi, oamenii trecuți de prima tinerețe. Cît de repede și ușor uităm ceea ce nu mai putem face, dacă nu vrem să devenim ridicoli. Și tot rîzînd, mi-am mai spus: «Este acri strugurii». Și uite așa, mi-au devenit nespuse de dragi acele tinere fete și acei tineri băieți care cred în «dragoste la prima vedere», care știu să reia pe cont propriu întreaga istorie a existenței în doi, începînd cu un gest, cu o privire, cu o vorbă banală: «Ce zi frumoasă, domnișoară...»

— Să ne înțelegem (după o noapte de gîndire, primul meu vecin a ținut să se precizeze), aseară, am impresia că am vorbit două limbi.

Și iar s-au oprit tablele.

— Adică, vreau să spun, că una este băiatul politicos, manierat, ca ginerele dumitale, de pildă... Nu? Asta-i altceva. Și alta este derbedeu, huliganul, pe care legea îl pedepsește. Nu?

Al doilea vecin, care, între timp, pusese zarurile, fără zgomot, pe masă, pregătindu-se de luptă, le-a reluat, le-a măturat bine în pumn și le-a aruncat.

— Titt!

Și răspunsul lui, de data asta, a avut parcă un alt inteles.

mapamond '70

de Ioan GRIGORESCU

fiii lui aquarius

Acum un an, murea în Florida precursorul stilului de viață «hippy», Jack Kerrouac. Reîntoarcerea la natură, cultul solar, războiul florilor, dragostea liberă, contestarea prin nonviolenta, propovăduite de el, au degenerat în jeg. Un jeg fizic și moral.

La 14 ianuarie 1967, o stranie ceremonie se desfășura la San Francisco. Mii de fete și băieți, adolescenți cu coronite de flori pe creștet, invadeau parcul Golden Gate pe un fond de muzică hindusă și de fum de marijuana. Sub lozincă «Faceți dragoste, nu război» se năștea o generație spontană. Decăderea ei avea să se producă la fel de brusc, rușinată de dezorientare. Miasmele vieții sordide, gustul singelui și al crimei, ravagiile stupefiantelor, debusolarea morală ucideau romantismul unei încercări de protest prin parazitism pe spinarea unei societăți contestate. Un protest de rigolă. Un protest prin plete, prin trențe, prin dulce farniente, prin respingerea oricărei ideologii. Izgoniți din cartierele invadate, fiii lui Aquarius au început să îndrăgească pelerinajul. Mekka lor devenea orașul Katmandu, în Nepal. Un paradis îndepărtat, pierdut sub creștele inexpugnabile ale Himalayei. Pe lungul drum spre el, ca în orice pelerinaj al austerității, mii de morți anonimi, tineri care își părăsiseră familiile burgheze, studiile, munca, respingînd stigmatul societății de consum care se pregătea să-i consume prin războaie inutile și exploatare. Katmandu apărea în ochii lor ca pămîntul făgăduinței, ca patria unei religii care își făcea din floare icoană, din narcotice împărtășanie, din happening liturghie. Un amalgam de formule extrase din hinduism, din creștinism, din budismul zen și din naturalism. Totul pe fondul halucinației provocate de hașis ca unică posibilitate de evadare cavatotală din «lumea normală».

Întoarcerea la viața tribală reconstituită ca o floare de mușcăi în sinul marilor metropole devenea, implicit, reîntoarcerea la violență. În locul florii, mina se înarma cu cuțitul. Crimele de la Bel Air și de la Santa Cruz purtau același semn: «H», ca «Hippy» sau ca «Hașis». Pitoroescul bandelor de pletosi «luminaiți», surisul lor plin de naivitate, deveneau rînjete galbene, furie, amoc, «liniștitul popor» al opiumului și al hașisului căpăta gustul crimei și ciracii săi își însușeau mitul morții.

Toată vara, la Paris, cheirurile Senei s-au transformat în imense dormitoare publice pentru «hippies» veniți din toate colțurile Apusului. Un mare cinematograf în care a rulat timp de câteva luni filmul «Woodstock» — un documentar de trei ore turnat în timpul celui mai mare festival de muzică «pop» din America — a trebuit să-și închidă ușile ca să-și dezinfecete sala infestată de purici și păduchi. Majoritatea spectatorilor acestui film tuseseră cohorele de hippies. La Amsterdam, poliția olandeză s-a bătut trei zile și trei nopți cu bandele de hippies care puseseră stăpînire pe piața palatului regal, transformată în tabără de tranzit pentru «familii» pornite spre Katmandu. În cartierul parizian Huchette, la San Francisco în cartierul Haight Ashbury, sau în cartierul newyorkez East Village, orașenii privesc cu un amestec de repulsie, admirație și neliniște o lume stranie care nu excelează prin exotism, prin meditație și serenitate, ci prin însemnele cavernele preistorice. Pletosi, bărboși, în straie multicolore, un amestec de modă indiană-iganească, cu zorzoane strălucitoare aia gît, desculți, imaginea lor mai mult sperie decît reconfortează. O ostilitate nedezghizată față de cei dinafara «familiei» înfierbîntă spiritele și încălește troturele pe care poliștii nu se încumetă să treacă decît în pereche. Cotloanele pe unde se ascund aparțin nouă cîndva «clocharzilor» Parisului. Aceștia au fost depozitați de culcușurile lor și alungați. Nu vroiau să plece în Katmandu, nu fumau hasis, ci doar beau vin ordinar și îngurgitau cutii de conserve. Măturile ecarisaiului nu biruiau mîndria din urma lor decît cu galeți de creolină și bidoane de detergenți.

La început de tot, mișcarea lui Jack Kerrouac avea o umbră de noblete. A rămas în iconografia epocii tînrului care înfiea în țeva puștii unui poliștit o floare gingașă, surzîndu-i dezarmant...

A venit toamna rece și cohorele pletoase au dispărut, scurgîndu-se spre căldura Sudului. Vor mai reveni oare la anul? Unii afirmă că după explozia spontană, generația hippy și-a dat obștescul sfîrșit. Roasă de boli, dezamăgită de ineficiență, părăsită de acoliții accidentali, tracasată de serviciile ordinii publice, izgonită din metropole, a început să se întoarcă cu capul plecat, ca fiul rătăcitor, la sinul societății contestate. Drumurile spre Katmandu sînt tot mai părăsite. A murit «Hippy»? Greu de spus. Cîțiva dintre idoli mișcării se află pe banca acuzării tribunalului din Los Angeles unde se judecă banda lui Manson. Alții zac prin pușcării acuzați de jaf, de violuri, de atacuri armate la drumul mare, de trafic de stupefianți. Mulți sînt prin spitale, roși de tuberculoză și de boli venerice.

Cîțiva sociologi au încercat să le explice și să le fundamenteze apariția, aureolîndu-le etanul protestatar inițial. În realitate, pînă la comiterea primelor fărâdelegi, lumea occidentală i-a tolerat, găsindu-i mai convenabili decît protestatarii organizați printr-o ideologie. Ei nu erau decît «pitorești» și declarau că n-au de gînd să facă rău nimănui. Că preferau promiscuitatea libertății în afara societății decît încadrarea în rigorile ei «inuman». Că le convenea mai mult anonimatul unui semn hieratic pe frunte, evadarea în exotism, căutarea adevărului în pîcla narcoticelor, viața tribală, vaqabondarea nomadă decît munca, studiile, «reușita» într-o societate de consum.

Pelerinii Orientului aveau să dea piept pe drumurile lumii cu pelerinii Occidentului. Sordizi, murdari, confundăți în întunericul stupefiantelor unde își căutau «iluminarea», fără să fie asceti, deuceu cu ei toate năravurile lumii din care ieșiseră. Fiii lui Aquarius aveau pe frunte semnul lui Cain și descindeau mai curînd dintr-un Marte sanguin decît din pașnicul Vărsător.

Floarea s-a vestejit în țeva puștii, căci tulpina ei a fost muiată în singe...

dialog cu cititorii

de H. DONA

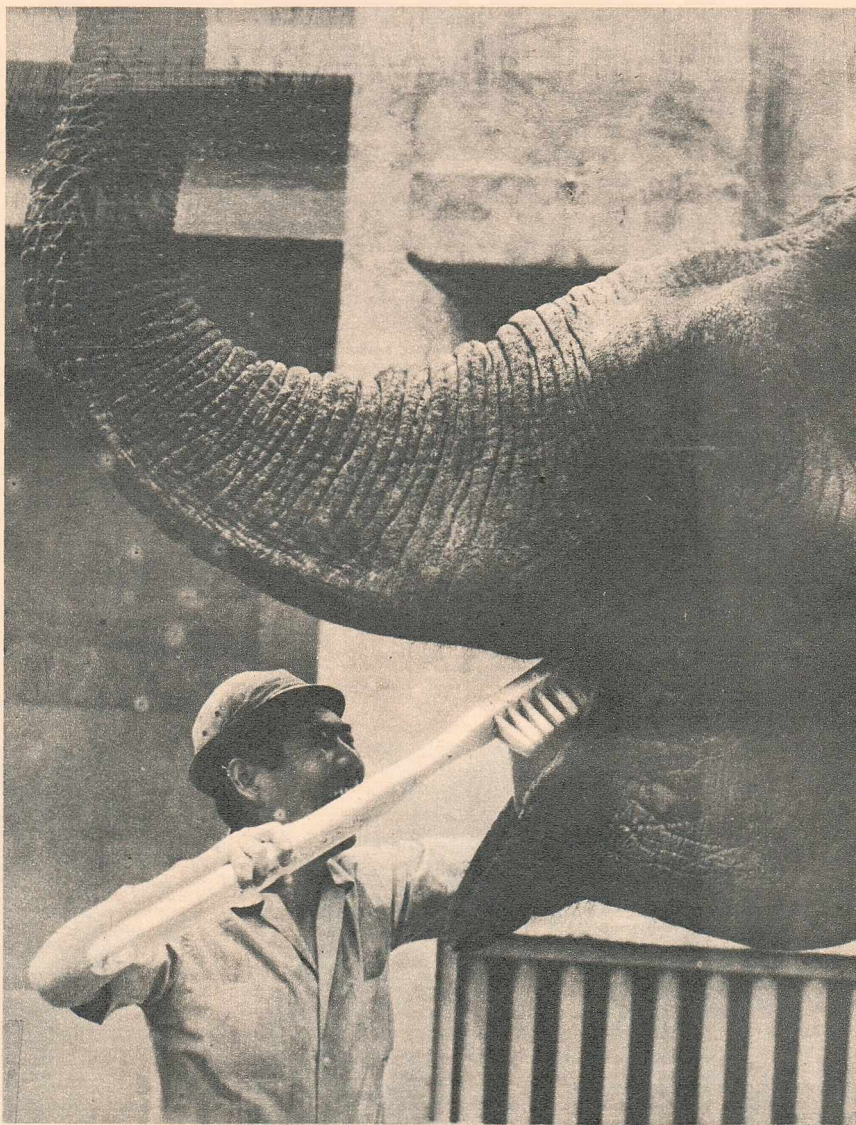
Preocupat, după cum singur mărturiseste, «de problemele majore ale societății românești», cititorul *Anastase Sandu* din Roman ne trimite din cînd în cînd cite o scrisoare care abordează totdeauna chestiuni care, înainte de a-i interesa pe cititori, ne interesează pe noi, cei care facem revista, pentru că ne oferă teme de meditație și de inspirație.

În ultima sa epistolă, tovarășul Sandu se referă la problema «calificării continue a cadrelor», pe care o consideră problema-cheie a întregii noastre dezvoltări economice și sociale. «Degeaba vom poseda tehnica cea mai înaltă — de existența bunelor intenții nici nu mai vorbesc — dacă nu vom avea și oamenii superior pregătiți care să știe s-o stăpînescă și să scoată totul din ea». Fără să subaprecieze — ar fi și nejust — ceea ce se face la noi în această privință, cititorul romașcan se întreabă dacă n-ar fi cazul să se elaboreze «un program național de reciclare a cadrelor». Pentru acei dintre cititorii noștri care nu sînt la curent cu terminologia la modă, precizăm că reciclajul este acțiunea de reimprospătare periodică a cunoștințelor și deprinderilor cadrelor care muncesc în cele mai diferite domenii de activitate. Propunerea ni se pare interesantă deși, tinînd seama de varietatea excepțională și de complexitatea unor asemenea acțiuni, un program de ansamblu n-ar putea cuprinde, credem, decît cîteva principii generale, precizări orientative și indicații metodologice. Să nu uităm că în condițiile revoluției tehnico-științifice actuale, ale mutațiilor profunde care au loc în domeniul cunoașterii și al practicii, se pune problema pentru zeci de mii (iar mîine pentru sute de mii) de oameni, în plină maturitate productivă, de a-și schimba profesiunea (numeroase meserii dispar, în timp ce altele noi capătă o pondere tot mai mare); să nu uităm că, în numeroase profesii, conținutul activității s-a schimbat radical într-o perioadă scurtă. Un doctor sau un inginer (în acest din urmă caz, în ipoteza că nu se mulțumește cu o simplă funcție de supraveghetor), care s-ar rezuma la cunoștințele dobîndite acum două sau trei decenii, n-ar mai fi buni de nimic. Să nu uităm, în sfîrșit, că e vorba și de a-i învăța pe cei care-i învăț pe alții. Cu o pregătire neînutită la zi, numai un impositor sau un naiv periculos își pot permite să-i dascălească pe ceilalți. Desigur, avem norocul de a beneficia de avantajele socialismului care înlătură barierele artificiale în calea promovării valorilor, după cum tot la activ trebuie să trecem și existența unei generații tinere numeroase, inteligentă, bine pregătită, capabilă să răspundă tuturor exigențelor contemporaneității. Problema nu rămîne însă mai puțin dificilă și vastă și cititorul nostru a avut dreptate s-o ridice.

Pe un alt plan — cel al activității artistice — cititoarea *Gabriela Găzdaru*, din Deva, ridică o problemă nu prea îndepărtată de cea de care ne-am ocupat pînă acum: necesitatea unui înalt și exigent profesionalism. «Talentul, farmecul personal, capacitatea de comunicare sînt lucruri esențiale, dar fără o stăpînire perfectă a meseriei, în toate subtilitățile ei, inclusiv cele tehnice, fără o muncă tenace, permanentă, dar care să nu se vadă, nu ajungeți departe... Ceea ce impune eu, în primul rînd, cîntăreților noștri de muzică ușoară nu este lipsa genului, repertoriul derizoriu etc., ci lipsa de profesionalism, blestematul spirit dietic, lipsa de respect religios pentru meserie...» Subscriu întru totul la cele afirmate de tovarășa Găzdaru. Despre ceea ce înseamnă profesionalism am citit nu demult în cunoscuta revistă britanică «Films and filming» o întîmplare semnificativă. Vestita stea a cinematografiei și music-hall-ului american, Mae West, a scris pe la începutul anilor '30 o comedie, «Diamond Lil», care s-a bucurat de un succes extraordinar. Mae West, care era și autoarea melodiilor, a interpretat rolul titular în peste 3 000 de reprezentații, precum și într-o ecranizare, «Lady Lou», de asemenea încununată de o reușită răsunătoare. După mai bine de cincisprezece ani, la o recepție intimă, una dintre prințesele regale ale Angliei a rugat-o pe actrița americană să interpreteze, pentru cei cîțiva invitați prezenți, un cîntec sau două din «Diamond Lil». Împotriva tuturor regulilor de protocol, Mae West a declinat invitația; neîntînd prevenită din timp, n-a putut să se pregătească coresponsuzător, să facă toate repetițiile necesare pentru a prezenta așa cum se cuvine un cîntec pe care-l interpretase de mii și mii de ori! Cam departe de spiritul de «sușanea» și ciubucăreală, nu-i așa?

Într-un număr trecut, ne exprimam tristețea în fața «inițiativei» unei tinere cititoare din Galați care ne-a trimis douăsprezece răspunsuri la ancheta anuală a «Flacării». Supărată pe intervenția noastră, cititoarea *Mariana Diaconu* ne trimite o scrisoare de răspuns din care n-am înțeles mare lucru. După cît se pare, asemenea atitudini nici nu pot fi înțelese cu mijloacele logicii sau ale bunului simț, ci numai pe bază de revelație mistică, de comuniune în cultul mareii, inegalabilului Dan Spataru, «un adevărat artist ce știe să facă artă», cum atît de suav se exprimă corespondenta noastră. Lipsiți de iluminarea pe care numai grația spătaro-divină ți-o poate da, ne retragem rușinați.

varietăți

îngrijiți-vă dantura!

Acesta este cuvântul de ordine pentru toți pensionarii Grădinii zoologice din Tokyo. Imaginea de mai sus ne convinge că elefantul Madiko se supune dispoziției nu numai cu scrupulozitate, dar și cu mare plăcere.

Pe o plajă septentrională din U.R.S.S. Sute, mii de foci leneșesc la razele cam paupere ale soarelui arctic. La un semnal, nu se știe de cine dat, nici unde, nici când, se aruncă cu toatele în valuri unde se zbenguiesc voioase pînă cînd un alt ordin, tot numai de ele auzit și înțeles, le readuce pe plajă.

Stau savanții și se minunează, în timp ce fața nevăzută a biologiei continuă să-și păstreze încă multe dintre tainele ei.

toată lumea la baie!

înțelepții printre noi

● Grăbește-te să trăiești și gîndește-te că fiecare zi e prin ea însăși o viață.
SENECA

● Trebuie să ai curajul să preferi omul deștept omului foarte amabil.
JULES RENARD

● Dacă vrei să nu ai timp, nu face nimic.
ANTON CEHOV

● Nu deschide niciodată ușa acelora care o deschid fără încuviințarea ta.
JERRY LEWIS

● Nu aștepta judecata cea de pe urmă. Ea se poate face zilnic.
ALBERT CAMUS

● În schimbul de cuvinte, nu vă folosiți decît de piese de aur și argint.
ORSON WELLES

● Dacă ești în încurcătură și nu știi care este opinia cea mai adevărată, alege-o pe cea mai cinstită.
JACK LEMMON

● Căsătoriți-vă, în orice caz. Dacă veți da peste o soție bună, veți fi fericiți; dacă ea va fi rea, veți deveni filozof, ceea ce este excelent pentru un bărbat.
SOCRATE

RECORDURI SI PERFORMANTE

est modus in rebus

● CEA MAI VECHIE măsură de lungime este cotul, care reprezintă distanța de la cot pînă la extremitatea degetului mijlociu, aproximativ 45 cm. Sînt indicii după care «cotul» era folosit pentru măsurarea înălțimii încă din mileniul al VII-lea î.e.n.

● CEA MAI LUNGĂ unitate de măsură pentru timp este «calpa» folosită de poporul maya. Ea corespunde cu 4 320 milioane de ani.

● CEA MAI... UMANĂ unitate de măsură păstrată pînă astăzi este yardul. Această unitate de măsură anglo-saxonă, care măsoară 0,914 m, datează din anul 1101 cînd a fost introdusă printr-un decret al regelui Henric I, care a hotărît ca în tot regatul unitatea de lungime să fie egală cu cea a... brațului său.

● CEA MAI APROXIMATIVĂ unitate de lungime a fost «toise»-ul, veche unitate de lungime din Franța. Definiția ei suna astfel: «măsură cu mărimi variabile în funcție de locul unde e folosită».

● CELE MAI RĂSPÎNDITE sisteme de măsură sînt cele... naționale, care se folosesc în 45 de țări cu 1 575 milioane de locuitori. Sistemul metric e utilizat numai în 27 de țări cu o populație de 675 milioane locuitori, iar în 50 de țări cu 590 milioane de locuitori se întrebuintează sisteme de măsură anglo-saxone. În 11 din aceste țări, sistemul metric este permis dar nu e folosit decît foarte rar.

● CEA MAI VECHIE unitate de măsură descoperită pe teritoriul țării noastre este un «palmac» confecționat din os de pasăre, datînd din epoca neolitică. Unitatea corespundea aproximativ unei palme și șablonul ei a fost găsit în apropiere de Piatra Neamț.

● CEA MAI MARE unitate de măsură este, bineînțeles, una astronomică, se numește parsec și este egală cu 3,26 ani-lumină. Un an-lumină este egal cu 9 460 miliarde km și reprezintă distanța parcursă de lumină (care are o viteză de 300 000 km pe secundă) într-un an.

● GRADELE de latitudine — unitățile de măsură a latitudinilor punctelor de pe suprafața terestră — au fost calculate pentru prima oară de Eratostene (anul 200 î.e.n.). El a măsurat lungimea unui grad terestru în Egipt între Syene și Alexandria, calculînd apoi meridianul pămîntesc. Valoarea de 250 000 de stadii, aflată prin calculul lui, nu este mult deosebită de valoarea reală.

● CEA MAI MICĂ unitate de măsură a timpului era pînă nu demult milisecunda — adică a mia parte dintr-o secundă. Dar acum, în epoca zborurilor cosmice, s-a trecut la nanosecunda — timpul în care o cantitate de electricitate, circulînd cu viteza luminii, străbate o distanță de 30 cm.

Tot mai numeroși sînt cei care formează numărul de telefon 15 42 64 cînd vor să afle unele amănunte în legătură cu asigurările practicate de ADAS. Nu este însă mai puțin adevărat că și scrisorile sosite pe adresa redacției sau a Direcției generale ADAS (str. Smîrdan nr. 5), cu mențiunea PENTRU «POSTA ADAS» s-au înmulțit. Faptul ne bucură, iar poștașul multumește tuturor celor care adresează aprecieri pentru rubrica pe care o semnează, asigurîndu-și corespondenții că va face totul pentru a le răspunde cît mai prompt.

IULIU KONAL, str. Liviu Rebreanu nr. 6, întreabă care sînt sumele fixe pentru care se poate încheia o asigurare de accidente. Am răspuns mai demult la o astfel de întrebare. Dar la solicitarea dv. reiau cele comunicate anterior: asigurarea de accidente cu sume fixe se poate încheia pentru 10 000 de lei (în caz de invaliditate permanentă totală) și 5 000 de lei (în caz de deces) sau pentru dublul ori triplul acestor sume. Asigurarea se poate încheia pe durată minimă de 3 sau 6 luni.

ION CARACAS, Piața Amzei nr. 3. La asigurările mixte de viață, ADAS atribuie pentru fiecare mie de lei din suma asigurată cîte o combinație de 3 litere cu care asigurarea participă la tragerile de amortizare — ce se organizează la sfîrșitul fiecărei luni. În aceeași poliță, nu se pot repeta combinațiile de litere, astfel că inspectorul de asigurare cu care ați discutat a avut dreptate.

VASILE TĂUTU, Calea Victoriei nr. 22. Regret, nu vă pot da imediat amănunțele solicitate. Am trimis scrisoarea dv. celor în drept să o rezolve. Veți primi răspunsul cît mai curînd posibil. În orice caz, țin să vă precizez că scutirea de plată a primelor la asigurarea mixtă de viață și suplimentară de accidente, pe care ați încheiat-o, se face numai dacă invaliditatea permanentă s-a ivit în timp de un an de la data accidentului.

ION TODERIȚA, bd. Leontin Sălăjan nr. 29. La asigurarea complexă a gospodăriei, Administrația Asigurărilor de Stat acordă despăgubiri și în cazurile de furt prin spargere.

GH. MITROI, str. Constantin Mille nr. 5. De ce nu vă convine asigurarea de rentă pe timp limitat? Renta lunară poate fi de 100, 200 sau 300 de lei plătită în 4, 5, 6 sau 7 ani, după alegerea dv. Vedeți dar că satisface exact preferințele dv. Atunci?

MARIN POPA, Loco. Socrul dv. nu a greșit afirmînd că furajele (fin, paie, coceni și alte tulpini de plante furajere) sînt cuprinse în asigurarea complexă a gospodăriei. Pentru paguba la care vă referiți urmează să primească despăgubirile cuvenite.

Zilnic, mai mult sau mai puțin pe piața muzicii ușoare noi nume. Multe dintre ele nu ajung niciodată să se impună. Altele, mai puține, înregistrează un succes mijlociu, «de stimă». În fine, doar câteva reușesc să escaladeze top-urile, devenind peste noapte vedete. Ciți dintre acești interpreți (sau formații) rezistă pe culmile celebrității? Se știe: foarte puțini. Ce și cine decide durabilitatea în timp a unei vedete de muzică ușoară — iată ce ne-am propus să dezbătem în acest articol.

Trebuie spus de la bun început că ceea ce face ca astăzi să ascultăm cu aceeași plăcere (și cu senzația continuă că descoperim mereu ceva nou) un disc cu Elvis Presley sau Beatles este *calitatea* muzicii lor. Indiferent de simpatii și antipatii, este neîndoios că și în muzica ușoară acționează principiul binecunoscut: ceea ce este valoros iese, mai devreme sau mai târziu, la suprafață, neținând seamă de scurgerea timpului. Otis Redding sau Jim Reeves au dispărut, în urma unor tragice accidente, exact în momentul când popularitatea lor se apropia de punctul maxim. Și astăzi, la cinci ani după moartea lor, discurile se vând excelent, editurile căutând în arhive înregistrări încă neutilizate. Sau Eddy Cochran: când, în 1960, melodia sa «Three Steps To Heaven» atingea locul II în top, Eddy era deja mort, într-un accident de mașină ce-i curma viața la nici 22 de ani. Zecile de mii de admiratori pe care îi are și în ziua de azi creatorul lui «Summertime Blues» și «Somethin' else» dovedesc că succesul său de acum 10 ani nu a fost gratuit. Un caz asemănător (cântăreți plecați dintre noi după o carieră de relativ scurtă durată) este cel al lui Jimi Hendrix și Janis Joplin, morți în această toamnă. Și Jimi și Janis au creat în timpul vieții lucruri extraordinare pe plan muzical. În același timp însă, dorința lor de a fi și în viața de toate zilele port-drapelele tinerei generații s-a transformat într-o falsă înțelegere a libertății spirituale: drogurile și traiul dezordonat le-au frânt zborul înaintea împlinirii. Acest capitol al «perenității», al muzicienilor ce rămân întipăriți în conștiința publică trebuie completat fără îndoială cu un Elvis Presley (au trecut 15 ani de când înregistra, la Memphis, «That's All Right, Mama» și «the King» se bucură de aceeași imensă popularitate), cu un Adriano Celentano (ca și Elvis, a știut să depășească perioada «neagră» de după moartea rock-ului, impunându-și stilul și personalitatea), cu un Cliff Richard, cu «croonerii» americani (Frank Sinatra, Andy Williams ș.a.). Sinatra obținea primul său disc de aur în 1943 pentru «All Or Nothing At All»; în 1970 «My Way» lasă în urmă toată pleiada «noilor veniți». Iar Andy Williams, după discul de aur din 1958 cu «Butterfly», devine o supervedetă fiind în acest an marea revelație a BBC-ului... Formații de mare prestigiu ca *Who*, *Rolling Stones*, *Moody Blues*, sau *Beatles* au știut să se reinnoiască continuu pe plan muzical, infirmând opiniile neîncrezătoare ale unora în ceea ce privește trăinicia și valoarea muzicii create de asemenea grupuri.

Răsfoim colecția revistelor «New Musical Express» și «Salut les Copains»... În referendumurile și top-urile de acum 5-6 ani străluceau nume care astăzi nu ne mai spun nimic. De cele mai multe ori «aneantizarea» unei vedete se datorește faptului că succesul i-a fost conferit de un element trecător, cum ar fi un ritm (Chubby Checker — twist-ul; Jan and Dean, Surfs, Surfari — surf-ul; Brenda Lee — rock and roll-ul; Swinging Blue Jeans — shake-ul etc.) sau o melodie de mare succes («Locomotion» — Little Eva, «Happy Together» — Turtles, «Wooly Bully» — Sam the Sham and the Pharaohs, și mulți, mulți alții). Toți aceștia din urmă au căutat să exploateze succesul imens al piesei anterioare prin așa-zisul «follow-up» (reluarea aceleiași formule ritmice). Cu toate acestea nimeni nu mai vorbește astăzi de Frank Alamo («Da dou ron ron»), Peppino di Capri, Paul Anka («Diana», «Every Night»), Bill Haley, Ricky Nelson, Dion, Pat Boone («I'll Be Home»), «Speedy Gonzales»), Helen Shapiro, P.J. Proby, Chubby Checker («Let's Twist Again»), Brenda Lee («Sweet Nothin'»), Neil Sedaka («Oh, Carol») sau alți zeci de cântăreți ce în urmă cu ani monopolizau emisiunile radiofonice. Depășiiți de evoluția muzicii ușoare, cei mai mulți dintre ei n-au știut

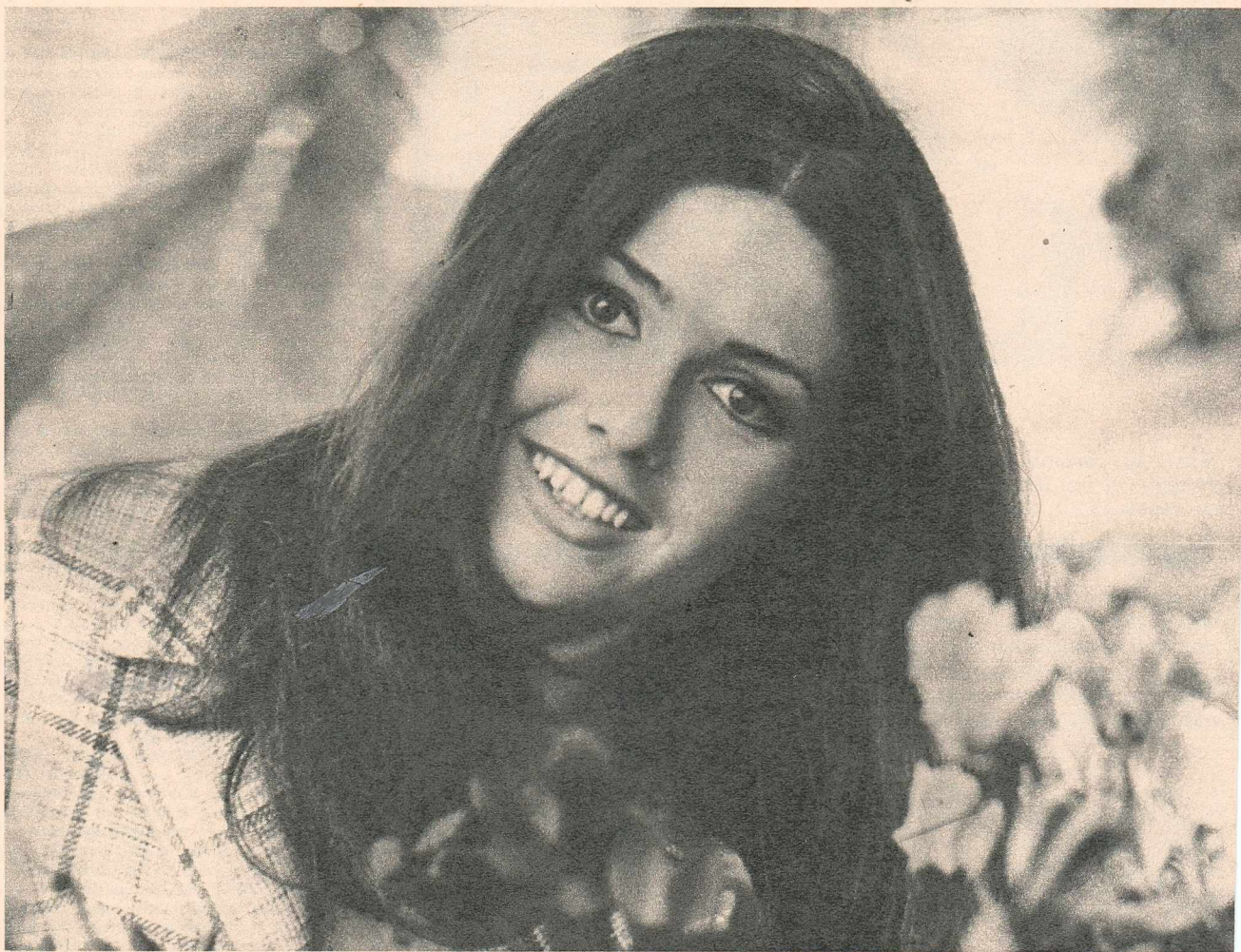
să se readapteze, să-și schimbe stilul sau eventual să-și impună definitiv pe al lor Creedence Clearwater Revival sau Georges Moustaki, azi vedete de necontestat, au stat zece ani în umbră, din motive ce țin mai puțin de rațiuni muzicale, și mai mult comerciale. Dar acest obscur, misterios fenomen de propulsare a cântăreților spre înălțimi sau spre abisuri vom încerca să-l analizăm într-un articol separat. Cum spunem, efemeritatea ritmurilor determină, de cele mai multe ori, și pe cea a interpretului. Așa se va întâmpla cu siguranță și cu dansul ce face furori în prezent în Franța: «Dirladada» (interpretul melodiei: Peter Lelasseux). La mulți cântăreți, curba succesului a înregistrat o pantă inițială foarte rapidă, prea rapidă. Așa s-a întâmplat cu David Alexander Winter sau Barry Ryan, care au avut, fiecare, câte un succes și... jumătate: «Oh, Lady Mary» și «Vole, vole farandole», respectiv «Eloise» și «Love Is Love». La fel cu Cristophe, Hervé Vilard, Arthur Brown, Casuals, aflați la timpul respectiv în rîndul «celor mai promițătoare tinere talente». Dacă multe formații se destramă (Love Affair, Amen Corner, Herd, Gun), uneori la scurt timp după primul succes, ce se întâmplă însă cu soliștii? Ei încearcă de multe ori să revină în frunte, dar insuficiența mijloacelor de expresie muzicală (cauză obiectivă) sau anumite conjuncturi (cauză subiectivă) fac ca ei să fie trecuți în rîndul «stelelor efemere». Așa cum s-a întâmplat și în cazul unor supergrupuri înființate cu mare pompă: Blind Faith, Humble Pie, Ginger Baker's Airforce, care mai degrabă au decepționat pe cei ce se așteptau să dea la iveală capodopere.

○ altă formație, de existență mai mult

CE E VAL, CA VALUL TRECE...

EFEMER ȘI DURABIL ÎN MUZICA UȘOARĂ

de Octavian URSULESCU

▲
Gigliola Cinquetti,
o «veterană» ce reușește să se mențină în frunte
cu toată ascensiunea «noilor nume»
din muzica ușoară italiană.

▶
The Who — singura formație britanică
ce nu și-a schimbat componența
de la înființare.
De 5 ani de zile, cei patru Who
nu s-au clintit de pe pedestalul,
în general instabil, al succesului.

invitație la lectură

sau mai puțin efemeră, «Monkees», impusă printr-o publicitate ieșită din comun de către postul TV californian NBC, a deschis era grupurilor lipsite de o pregătire muzicală serioasă, ce exploatează reclama bine concepută și vocea plăcută a solistului vocal. Monkees («Last Train to Clarksville», «I'm a Believer») nici nu știau inițial să cînte la vreun instrument! De la ei, «Icucicii», la fel de trecători, invadează top-urile: Pipers, White Plains, Edison Lighthouse (toate trei cu același solist vocal: Tony Burrows!), Archies, Steam, Cuff Links... În Italia, patria cîntecului «ușor», de voce, cîntăreții se schimbă peste noapte. În Franța, valorile

sigure sînt mai numeroase și mai solide. Căci aici, ideile și textul stau înaintea «belcanto»-ului.

După 7 ani de domnie neîntreruptă, pentru prima oară Beatles-ii sînt detronați de pe primul loc: Led Zeppelin, acum 22 de luni necunoscuți ca grup, vor lua, se pare, și cu cel de-al treilea LP, recent apărut, un disc de platină. O nouă eră, o nouă regină a muzicii ușoare? Zeppelin-mania va înlocui Beatle-mania? Greu de prezis. Este cert însă că și în muzica ușoară, ca pretutindeni, numai cei ce au ceva original, valoros de spus, cei ce oferă tineretului un ideal autentic, rezistă scurgerii implacabile a timpului.

Frankie Avalon. De la primele succese («Why», «Venus») au trecut ani, și primul loc în hit-parade nu mai poate fi atins. Dar cu modestie, te poți mulțumi și cu mai puțin: ceva film și concerte în țări unde ești prezentat încă drept o vedetă.

Tinărul și îndrăgitul cîntăreț francez Herbert Léonard, unul dintre promotorii genului «soul» în țara sa, într-o discuție amicală cu unul dintre idoli săi, celebra Aretha Franklin. Cu munca pe care o depune și cu talentul său, «Bibi» Léonard pare hotărît să calce pe urmele inegalabilei soliste de «rhythm and blues».

În fața cunoscutului local parizian «Pieds dans l'eau», Jacques Hustin pare nespus de «în formă». De altfel, totul la el ne face să credem (și pînă acum presupunerea noastră se verifică) că melodiile sale vor continua încă mulți ani să fie îndrăgite de tineri.

Există, fără îndoială, o publicistică ce-și găsește în prietenie reazimul și justificarea. Prietenia pentru oameni, pentru omenire (care nu trebuie confundată, pentru nimica-n lume, cu leșietica dragoste de oameni din care ni se trag atîtea neazuri) e formată din luciditate și afecțiune, din responsabilitate și entuziasm, din credință și iubire, din duritate și gingașie. Puțini, probabil, în presa noastră au cultivat această prietenie cu dăruirea, rectitudinea și vocația cu care o face Dorina Rădulescu, care și-a adunat recent cîteva din textele scrise de-a lungul a treizeci și cinci de ani în volumul «Adevăr și fantezie», apărut în editura «Cartea Românească». Rar, o mai consecventă fidelitate față de sine, față de idealurile cu care s-a identificat încă din anii adolescenței. Rar, o mai reprezentativă ilustrare a nobilei tradiții a ceea ce trebuie să numim astăzi, ca și ieri, «gazetăria de stînga». Într-o vreme cînd unii zeoși nu pierd o clioă sau un centimetru pătrat de hîrtie tipărită pentru a scoate din uitare, adesea binemeritată, toate pseudovalorile și nonvalorile de pe cealaltă parte a baricadei, apariția volumului Dorinei Rădulescu este reconfortantă.

Ar trebui citate, poate, toate paginile reproduce din colecția «Cuvîntului liber» pe anii 1935 și 1936, anii în care «copiii vindeau acadele în loc să le mănînce», anii în care «veacul promitea o gratificare cu belșug nou de cranii, nenumerotate și surizătoare». În paginile vibrînd de reținută pasiune militantă, iluminate de camaraderie omenească și de feminitate, retrăiesc mahalatele proletare ale Bucureștilor, derizoriile plăceri populare («Moșii», «Week-end»), viața sordidă a vînzătoarelor și mărunților funcționari («Vine Crăciunul», «Livrea cu fireturi invizibile», «Magazinul»), suferința străveche a ghetourilor («Ziua iertării»), întunecimea lipicioasă a vagoanelor de clasa a III-a («Pasagerii»). Nici un fel de mizerabilism, nici un fel de sentimentalism dulceag în aceste (pentru noi) evocări; ziarista antifascistă este prietena și tovarășa «asupriților vietii».

Ar trebui citate portretele invălite în căldura afecțiunii ale prietenilor: Eugen Ionescu, Victor Brauner, Georgică luster («a îndrăgit Georgică freamătul frunzișului și gingășia florilor, a descifrat prietenia tăcută a animalului tîmăduit de miinile lui, expresia adîncă din ochii cîinilor»), Doamna Maria Tănase («a legat farmecele dragostei de mirosul busuiocului, a turnat vis în cîntece și cucută în blestemele pentru cel ce iubește și lasă...»), scumpul nostru Ghiță Roll sau «Che» Guevara, cunoscut cîndva pe străzile Genevei și intrat pentru totdeauna în legenda Revoluției.

Ar trebui citate bucățile din «Itinerar românesc», imagini ale României socialiste sau «Însemnările de călătorie» din Paris și Budapesta, din Italia, Egipt sau Olanda, ar trebui citate luările de poziție, lucide și curajoase, apărute mai anii trecuți în «Scînteia», după cum ar trebui citată «Ulița Potcoavei», scumpă inimii noastre...

Dar «Adevăr și fantezie» nu e o carte de citat. E o carte de citit. Neapărat.

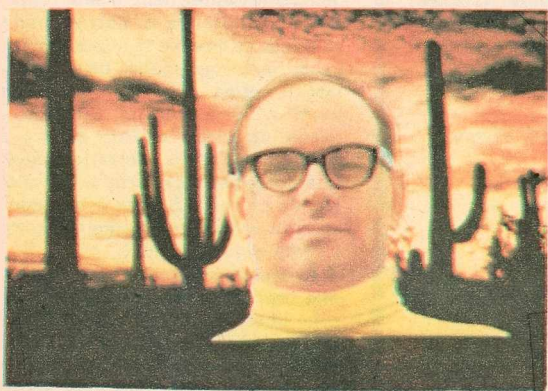
Henri DONA

ENNIO MORRICONE:

FILMUL NU ARE NEVOIE DE O MUZICĂ „FRUMOASĂ“

Interviu realizat de
Magda MIHĂILESCU

Claudia Cardinale în «A fost odată în Vest»
regizat de Sergio Leone,
și pus pe note de interlocutorul nostru.

Compozitorul Ennio Morricone, fotografiat de colaboratorul nostru din Roma, Michele Rubini, în decorul satului western de la Cinecittà.

— I-am întâlnit de atâtea ori numele pe genericele filmelor, de atâtea ori am văzut scris în dreptul muzicii «Ennio Morricone», încît aveam impresia că cel ale cărui partituri au ajuns melodii fredonate pe stradă (vezi, bunăoară, coloana sonoră din *Pentru un pumn de dolari*), trebuie să fie un respectabil domn în vîrstă. Nici vorbă. Morricone abia a trecut de patruzeci de ani, și îți acordă interviul rotindu-se pe un scaun circular instalat în mijlocul unei camere burdușite cu discuri.

— Cam pentru cîte filme ați compus muzica, domnule Morricone?

— Pentru o sută... Nu, nu este mult. Nu vă speriați. Pentru mine, muzica a ajuns tot atît de necesară ca și aerul. Cînt tot timpul, vreau să spun că mă gîndesc tot timpul. Îmi place ca atunci cînd lucrez la un film să am deja în cap și următorul. La urma urmei, Bach scria o operă pe zi.

În primele trei-patru luni ale acestui an n-am lucrat nimic. Criza cinematografului italian ne atinge pe toți. Cînd m-am apucat din nou de lucru nici nu vă puteți da seama prin ce greutăți am trecut. Nu mai știam dacă sînt sau nu în stare să scriu trei note una după alta. Am refuzat niște oferte ale studiourilor americane. Acum mă găsiți în altă stare de spirit. Sînt fericit, scriu muzica pentru *La Callifa* al lui Bevilacqua, cu Claudia Cardinale. Îl cunoașteți pe Bevilacqua? Veniți mîine la o sincronizare. Anul acesta voi avea vreo patru filme, nu este mult, dar cum vor apărea pe ecrane toate o dată, lumea va spune iar că numai eu fac muzică de film în Italia. Eu și Nino Rotta.

— Dumneavoastră, Nino Rotta, Carlo Rustichelli, Trovajoli și cam atît. Spuneți-mi, după o atît de intensă activitate de compozitor specializat în muzică de filme ați descoperit, mai bine-zis v-ați construit, un anumit sistem de lucru? Știți că lumea se întrebă adeseori: cum se compune muzica? Înainte sau după filmări, în timpul lor? Oricum, un film se face pe bucățele...

— Nici gînd să am vreo metodă, sau sistem, sau ceva care să semene cu ele. Totul este în funcție de regizor, de scenariu. În general, încerc să cunosc intențiile regizorilor. Uneori scriu muzică înaintea filmărilor, alteori după. Pen-

Alain Delon, Jean Gabin, Lino Ventura împuşcă pe muzică de Morricone («Clanul sicilienilor»).

tru două din ultimele filme la care am colaborat, A fost odată în Vest și Să zicem într-o seară la cină... am scris înainte. Îi cunoșteam pe autori. Pentru Clanul sicilienilor, film nou și el, am compus partitura după. Nu-mi era clar, de la început, ce are de gând să întreprindă Verneuil, știam că este un film polițist, dur, cu Delon, Gabin și Ventura, dar asta nu însemna totul pentru mine. Nu-mi place să scriu o muzică frumoasă în sine, idealul meu nu este să aud lumea spunând «che bella musica». De altfel, o muzică frumoasă în sine poate fi cu totul ne semnificativă într-un film, sau, mai rău, cu totul inutilă. Să spunem lucrurilor pe nume: muzica de film rămâne tot un fel de slujnică a cinematografului.

Dar ea s-a obișnuit cu slujba asta. De altfel, are o îndelungată experiență în a servi alte arte, vezi drama muzicală, de exemplu. Într-un fel, am domesticit această abstracțiune pe nume muzică, obligînd-o să se însoțească cu artele concrete. Revenind la cinematograful pentru a fi acceptată de public, muzica trebuie să medieze imaginea, dar nu s-o dubleze. Ați băgat de seamă cît de învechită ne apare coloana sonoră a filmelor din anii '40? Toate noțele nu fac altceva decît să comenteze scenariul. Se închide o ușă — pac o plesnătură de alămuri, se sărută eroii — imediat vine un acord de vioară. Nu, muzica de film trebuie să știe să-și cîștige independența, fără a-și uita însă obligațiile sale de a sluji imaginea și cuvintele, de a spori sensibilitatea acestora.

— Multe din coloanele sonore ale unor filme au o valoare de sine stătătoare, se pot asculta separat...

— Un adevărat compozitor care lucrează pentru cinematograful nu-și propune niciodată asta. Dacă se ajunge ca partitura să fie desprinsă de film, atunci e altceva.

— Nu înțeleg; după părerea dv., este bine sau este rău?

— Nu este rău atîta timp cît bucata respectivă a sprijinit într-adevăr filmul, fără să-l explice inutil. Dacă vreți, am să exemplific. Vă invit să ascultați un fragment dintr-un film cu o serioasă încărcătură de erotism, Să zicem într-o seară la cină... Veți observa cît de aspră este muzica. Mulți m-au întrebat de ce nu am compus ceva mai lasciv...

— Spuneți-mi, pentru westernurile italiene ați ținut seama de anumite condiții, cum ar fi, bunăoară, transplantarea acestui gen sută la sută american, a unui mit de fapt, pe un alt pămînt?

— Denumirea de western italian — sau spaghetti — ați dat-o dv., criticii. Eu nu am compus o muzică pentru un tratat de geografie comparată. Îmi era indiferent dacă westernul era mutat în Italia sau în Asia. Eu am avut în vedere sentimentele eroilor. Clint Eastwood, cu poncho-ul lui mexican, venea de nu se știe unde și se îndrepta undeva în necunoscut. Am încercat să fac sensibilă această prezență stranie. Pentru cel de-al doilea film din ciclul «dolarilor», am introdus niște motive siciliene, foarte acute, dar nimeni n-a băgat de seamă.

— Cum îi priviți pe regizorii care fug de muzica de film, cum ar fi un Bunuel?

— În felul lor au foarte multă dreptate. De atîtea ori muzica, și nu numai ea, ci și imaginea, au aceeași soartă, nu fac decît să ocrotească regia, să-i mascheze slăbiciunile. În ceea ce-l privește pe Bunuel sau pe alți cinești de dimensiunile lui — aceștia consideră filmul o artă absolut autonomă, care-și ajunge sie însăși, așa cum este arhitectura sau pictura.

Am văzut un film splendid, Colina, care nu avea nevoie de nici o notă muzicală. Dar cîți își pot îngădui să facă filme fără serviciile acestei «ancilla» pe nume muzică?

actorii dincolo de platouri

Rita
Tushingham
într-un rol
despre care
toate
actrițele
spun
că ar fi
cel preferat.

Foto KEYSTONE

telegrame

● Cîteva ziare spaniole au anunțat că viitorul film al lui Bardem, intitulat «Regele și regina», va avea drept interpreți principali pe Anthony Quinn și pe Monica Vitti.

● Cineastul italian Marco Ferreri a petrecut două luni în America de Nord, în mijlocul unor grupuri de tineri hippy. Bineînțeles că a circulat tot timpul însoțit de aparatul de filmat. Rezultatul: un zguduitor documentar TV intitulat «De ce să plătim pentru a fi fericiți?»

● Nuvela lui Raymond Queneau, «Ne purtăm totdeauna prea frumos cu femeile», va fi ecranizată de către Michel Boisrond. În rolurile principale vor apărea Jacques Brél, Jean-Pierre Marielle și Elisabeth Wiener.

● Cunoscuta scenaristă Nina Companez, colaboratoarea statornică a lui Michel Deville, s-a hotărît să-și regizeze singură propriile scrieri. Primul film se va intitula «Pauline și frumoasa vară».

● Protagonistul filmului la care lucrează în prezent Miklos Jancso este actorul Daniel Olbrychski, vedeta masculină numărul unu a ecranului polonez.

● Actorul american Stuart Whitman (în fotografie), de multă vreme absent de pe platouri (s-a ocupat în ultimii ani de administrarea propriilor sale terenuri), revine într-un film științifico-fantastic, pe teme de cucerire a spațiului, produs de Irwin Allen.

● John Huston a fost numit Doctor Honoris Causa al Universității din Dublin.

● Michel Simon, Jacques Perrin, Pierre Clémenti și Jacques Dufilho sînt parteneri în filmul lui Walerian Borowczyk «Blanche». Se pare că Borowczyk, prestigios autor al unor filme de animație (Teatrul domnului și doamnei Cabal), a trecut pentru multă vreme de partea filmului cu actori.

de Felicia ANTIP

CITATE

(COMENTATE ȘI NECOMENTATE)

Nerăbdare ruptă dintr-a noastră

— La noi în institut se acordă o deosebită atenție creșterii cadrelor, sarcină de mare răspundere care... etc., etc. De aceea i-am adus cu mine pe cei doi tineri ingineri. Și nu e pentru prima oară. Au venit și astă-vară ca să învețe la fața locului... ș.a.m.d.

Ca la carte vorbea inginerul. Se vădea, în explicațiile lui, o îndelungată și fructuoasă experiență a discursurilor juste, inatacabile. Automatismul rotunjirii frazelor funcționa atât de perfect încât autorul lor nici nu și-a dat probabil seama că se declanșase într-un moment inoportun: se afla în noul oraș Motru care trăiește de doi ani, adică de la naștere, fără căldură pentru că centrala de termoficare, proiectată de respectivul institut, nu funcționează. Reporterul «Reflectorului» și-a permis să observe că tinerii ingineri au fost aduși probabil mai curînd în calitate de moștenitori prezumtivi ai nefericitului proiect.

Replci și mai tăioase, o vervă satirică pusă în slujba noastră, a «consumatorilor», am întîlnit într-o emisiune tină, susținută de cîțiva tineri simpatici și isteți: «Revista economică TV». Titlu grav și oarecum rebarbativ (cite emisiuni economice plicticoase am înghițit de-a lungul anilor!) dar dincolo de el, o intoleranță absolută față de sloganurile bine aduse din condei ale celor mari în vorbe și mici în fapte, o zeflemea susținută prin imagini contrastante, o nerăbdare ruptă dintr-a noastră față de cei ce aduc minunății la contractări și orori în magazine.

Interviu cu Miguel Angel Asturias

— Sînteți laureat al Premiului Nobel. Ce semnificație are pentru dv. acest premiu? Ce înseamnă pentru dv. a fi scriitor? Este o meserie? Un mod de viață?

— Premiul a fost conferit întregii Americi Latine. O meserie, nu. Nici un mod de viață: scriitorul are rolul unui profet. Poetul e un profet. La noi, în fiecare sat, există un om care vorbește pentru toți. Se numește «mare limbă». Noi, scriitorii, sîntem limbile țărilor noastre. Vorbim pentru toți cei care nu pot vorbi.

«Bonnie și Clyde» în eșantioane

Nicolae Oprețescu, realizatorul interviului citat mai sus, a schimbat cîteva replci și cu regizorul american Arthur Penn. Suficient pentru a întrezări ce personalitate fascinantă este autorul filmelor «Urmărirea» și «Bonnie și Clyde». «Teleenciclopedia» a avut excelenta idee de a profita la maximum, în limitele posibilităților ei, de prilejul dialogului Penn — Oprețescu: a citat amplu, alegînd foarte judicios episoadele, din acest frumos film despre absurditatea violenței. Dacă farmecul actriței Faye Dunaway, una dintre cele mai seducătoare ființe filmate vreodată, nu i-a înduplecat încă pe responsabilii D.D.F.-ului să programeze acest film, poate că farmecul cu care a comentat «citatele» criticul D.I. Suchianu îi va convinge. Poate vor fi aflat și ei cu această ocazie că, la fel ca și «Urmărirea», «Bonnie și Clyde» este o modalitate artistică de a spune nu brutalității și crimei. Așteptăm deci trecerea de la citate la opera întregă și de la alb-negrul micului ecran la coloritul exuberant al originalului.

Convorbire telefonică

— Sînt tatăl băiatului care n-a reușit la medicină, prezentat în ancheta «Candidații de profesie». Învățați-mă ce trebuie să fac pentru a obține restabilirea adevărului. Declarațiile fiului meu și declarațiile mele au fost trunchiate în așa fel încît s-a creat impresia că el ar duce o existență parazită și că eu l-aș încuraja. Iată cum stau lucrurile de fapt: băiatul a dat examen de admitere în două sesiuni consecutive. A căzut. A fost luat în armată. S-a eliberat anul acesta. Ne-am înțeles că va încerca încă o dată, și, dacă nu va reuși va începe de îndată să lucreze. Așa s-a și întîmplat. În ziua în care s-a difuzat emisiunea, el era desenator tehnic la uzinele «23 August». Atunci cînd a fost filmat (menționez că n-a fost găsit dormind, așa cum s-a spus, ci citind) aștepta să se rezolve problema angajării. Băiatul are 22 de ani. Ar putea să fie îndrăgostit de o fată. Ce-ar fi spus ea văzîndu-l în postură de trîntor? Eu unul m-am îmbolnăvit de nervi. De două săptămîni sînt silit să explic fiecăruia dintre tovarășii mei de muncă de la uzinele «23 August» că lucrurile au fost prezentate denaturat, că autoarea anchetei a tăiat din răspunsurile noastre ceea ce nu-i convenea. La Poșta televiziunii s-au cerut scuze altui tînr, înfățișat de aceeași anchetă într-o lumină falsă. Vă întreb însă: are oare televiziunea dreptul de a măslui declarațiile unor oameni de bună-credință numai pentru a demonstra ceea ce și-a propus să demonstreze?

SECVENȚE
DIN NOILE FILME
ALE STUDIOURILOR
BULGARE

«Domnul Nimeni». Despre autorul acestui film, debutantul Ivan Terziev, se spune că a pășit cu dreptul în cinematografie. Această «primă operă» a atras atenția prin ardoarea cu care dezbate dificila problemă a nemulțumirii de sine. În rolurile principale — Costa Tonev și Severina Teneva.

«Adio prietenis». Tineretul contemporan — una dintre preocupările constante ale cinematografului bulgar — este eroul acestei tumultuoase pelicule semnate de Borislav Șaraliev.

«Ingerii negri». Din nou un film despre tineret, de data aceasta despre băieții și fetele anilor '40. «Nu știu dacă filmul meu este o dramă socială sau o poveste aventuroasă» — spune autorul, reputatul Vilo Radev — tot ce știu este că mi-aș dori ca eroii mei să se confunde cu însăși istoria acelor ani.

de Constantin POPESCU

BRYNNER Yul

Actor american de film și teatru, de origine rusă născut în Insula Sahalin, la 11 iulie 1915. Stabilite încă din copilărie în Franța, își face studiile la colegiul din Montcel, urmînd apoi filozofia la Sorbona. Pentru a-și câștiga existența, cîntă în cabaretele din Montmartre și se angajează ca trapezist la Cirque d'Hiver. După un accident care era să-l coste viața, devine «om la toate» în compania dramatică Pitoëff, unde va deprinde tainele meseriei de actor, pe care o va practica cu succes, de-abia mult mai tîrziu, pe scenele americane (după ce fusese un timp crainic la emisiunile în limba franceză ale postului de radio New York). Cariera sa cinematografică începe în 1949 cu un remarcabil film al lui Laszlo Benedek: *Port of New York*, în care conturează cu vigoare personajul unui gangster. E deja o consacrare, dar veritabila sa afirmare va veni de-abia în 1956, cînd, după o serie triumfală de spectacole, musical-ul *The King and I*, de Rodgers și Hammerstein, va fi transpus pe ecran, avîndu-l ca protagonist, după ce crease rolul titular pe Broadway. El apare ca un gen nou de actor cu un farmec misterios de un pronunțat tip asiatic, cu craniul ras, privirea sumbră și vocea gravă, baritonă. Capul pe care și-l a «compus» pentru acest film sumptuos îl va perpetua de-a lungul întregii sale cariere, atît în rolurile de tip exotic (*Cele 10 porunci*; *Solomon and Sheba*; *Corsarul*; *Kings of the Sun*; *Duelul lung*; *Villa Rides*) sau din literatura clasică (*Taras Bulba*; *Frații Karamazov*), cit și în cele moderne (*Cei șapte magnifici*; *Eddie Chapman*, agent secret; *Anastasia*; *Sound and Fury*, după Faulkner; *The Saboteur*; *Cast a Giant Shadow*; *The Double Man*). S-a dovedit un excelent actor de comedie, cu multă fantezie personală în filmele lui Stanley Donen: *Dacapo*, *apassionato*; *Surprise Package*, sau în ecranizarea faimoasei piese a lui Giraudoux: *Nebuna din Chaillet*, alături de Katharine Hepburn. Prieten al marelui Jean Cocteau, a făcut parte din grupul actorilor care au animat Testamentul lui Orfeu.

BUCHHOLZ Horst

Actor internațional de film, de origine germană, născut la Berlin, la 4 decembrie 1933. Își petrece adolescența în diverse lagăre de concentrare, iar după război îndură zile negre ca figurant în diverse teatre, ca actor de dublaj pentru filme străine, avînd dreptat către roluri mai însemnate, în teatrul radiofonic și pe alte scene. Din 1953 începe să ia lecții de artă dramatică în timp ce se afirmă ca un real talent, atrăgînd atenția regizorului Julien Duvivier care-l va lansa în filmul său *Marianne* de ma jeunesse. După personajul tînarului rus din acest film, îl vom regăsi în rolul tînarului lucrător socialist din *Himmel ohne Sterne* și, prin contrast, al beatnik-ului din *Halbstarcken* (1955). Actor consacrat, strălucit reprezentant al tinerii generații de actori din R.F. a Germaniei, H.B. își afirmă talentul și temperamentul dramatic neobisnuit mai întîi în filme realizate în patrie: *Herscher ohne Krone*; *Felix Krull* (după Thomas Mann); *Robinson soll nicht sterben*; *Monpi*, cu Romy Schneider (r: Helmuth Käutner) etc. Devine popular și dincolo de granițele patriei interpretînd *Tiger Bay* în Anglia (1958); *Cei șapte magnifici*; *Fanny*; *One, Two, Three*; *Nine Hours to Rama*, în S.U.A. (1960-1962); *La Noia*, după Moravia, în Italia (1963); *Cervantes*, în Spania (1966); *Marco Polo*; *L'homme d'Istambul*, în Franța (1964). Dintre ultimele sale filme reșimate: *Johnny Banco* (Anglia); *L'Astragale* (cu Marlène Jobert — Franța); *Come, quando e con qui* și *La colomba non deve volare* (cu Sylva Koscina — Italia).

BUJOLD Geneviève

Actriță franco-canadiană de film și teatru, născută la Montreal (Canada) la 1 iulie 1942. După o copilărie și o adolescență petrecute în atmosferă tristă a unui pensionat de fete, între zidurile cenușii ale unei mănăstiri, G.B. se înscrie la 16 ani la Conservatorul național de artă dramatică din Montreal, avînd ocazia, încă din institut, să interpreteze o seamă de roluri, mai ales din repertoriul clasic: Shakespeare, Molière, Beaumarchais... Întimplarea face ca regizorul Alain Resnais, în căutarea unui chip nou, tînr, proaspăt, pentru eroina filmului său *La guerre est finie*, s-o descopere în timpul unui voiaj în Canada. Apariția ei din acest film (alături de Yves Montand și Ingrid Thulin) stîrnește senzația la Festivalul de la Cannes și-i aduce una dintre cele mai rivnite distincții artistice: premiul Suzanne Bianchetti pe 1966. După acest triumf, G.B., adoptată de studiourile franceze, va turna *Regele de copă* de Philippe de Broca, unde personajul ei ciudat evoluează într-o lume fantastică, într-un decor baroc (neîncimdată de parteneri reductibili ca: Brasseur, Brialy, Micheline Preste, Alan Bates). Următorul film este *Hoțul*, costisitoarea realizare a lui Louis Malle, în care devine parteneră (în grațioase costume de epocă) a popularului Belmondo. Se reîntoarce în Canada natală cu lauri (binemeritați) de vedetă franceză, pentru a turna un film autohton: *Isabelle*, lucrare de debut a unui talentat regizor de TV: Paul Almond. Ambicioasă, G.B. are curajul să refuze roluri «de aur», pentru a nu alege decît ceea ce crede că se potrivesc temperamentului, talentului și viziunii ei personale. Așa se explică alegerea unui film atît de pretențios ca *Anne of thousands days*, unde interpretează rolul Annei Boleyn, lîngă un Henric al VIII-lea fascinant și dificil: Richard Burton.

BULAJIC Veljko

Regizor iugoslav de film, născut la Sarajevo, în 1928. Studiază la Sarajevo și Zagreb, iar mai tîrziu merge la Roma, unde-și face ucenicia de regizor la Centro Sperimentale, făcînd asistență de regie pe lîngă Luigi Zampa, Fellini și De Sica. Întors în patrie, realizează cîteva documentare de succes (*Piatră și mare*; *Vasul de promenadă*) iar în 1958, primul său film artistic — *Tren fără orar*, despre reforma agrară în noua Iugoslavie. Turnează apoi trilogia cu titlul *Cetea de foc* (1961) tratînd despre problema industrializării țării, și *Kozara*, dedicat mișcării de eliberare națională. Filmele sale atacă astfel trei dintre cele mai importante momente din istoria Iugoslaviei socialiste. Pe un scenariu de Zavattini, V.B. realizează filmul *Război*, violent rechizitoriu împotriva războiului atomic. Altele sînt reprezentate Iugoslavia la festivalurile de la Veneția, Moscova, Cannes și San-Francisco, filmele lui V.B. obțin ani de-a rîndul marelui premiu pentru regie «Arenă de aur», la festivalul de la Pola, începînd din 1959. *Kozara* cîștigă la festivalul de la Moscova «medalia de aur», iar zguduitorul documentar artistic de lung metraj *Skopje 1963*, inspirat de catastrofa cutremur de pămînt, a cucerit numeroase trofee internaționale. Tot V.B. este autorul a două importante filme de război: *Privire în lumina soarelui* (1967) și, mai ales, *Bătălia de pe Neretva* (1969) de o amploare spectaculoasă și o mare risipă de vedete internaționale (Sergei Bondarciuik, Yul Brynner, Orson Welles).

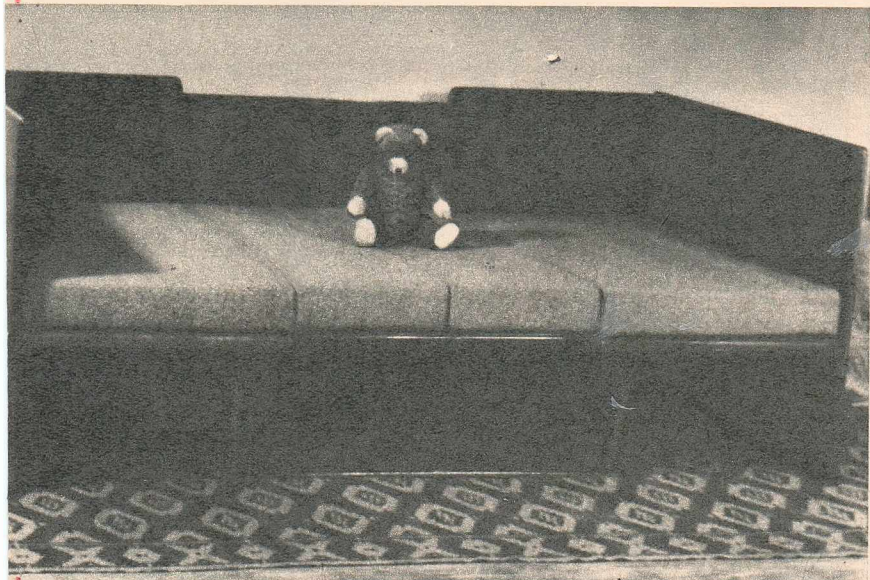
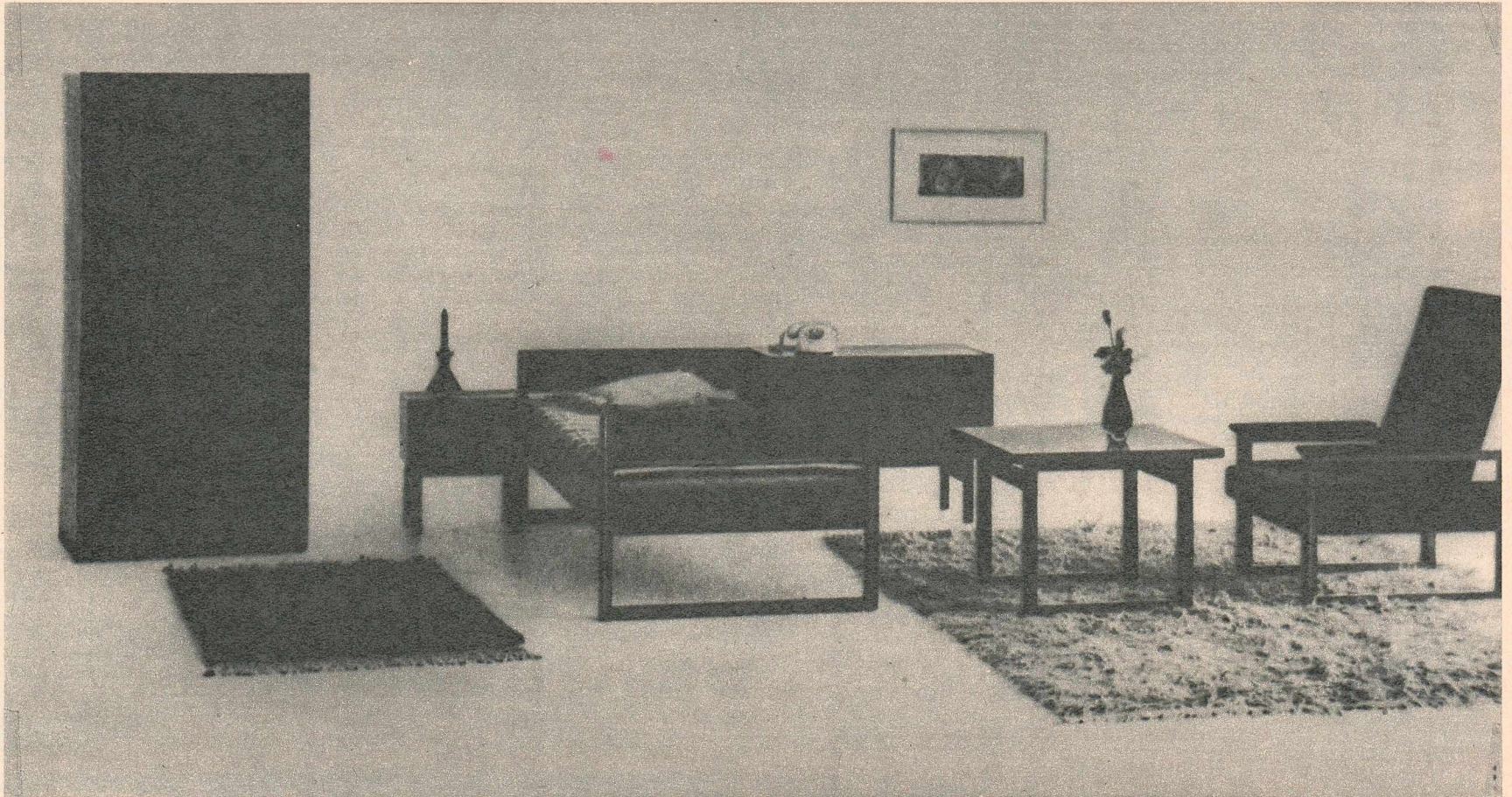

tehnolemn

COOPERATIVA

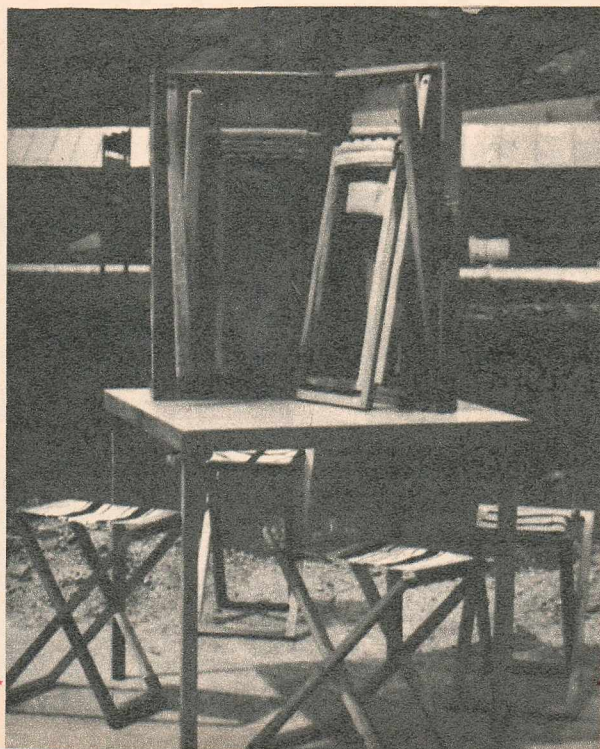
din TÎRNĂVENI

JUD. MUREȘ, STR. SEUCA, NR. 22, TEL. 58

produce și livrează
după comandă
și cu plata în rate,
un bogat sortiment
de mobilă – lustruită
– cu furnir de nuc
și de stejar
la prețuri convenabile

*adresați-vă cu încredere
cooperativei tehnolemn din Tîrnăveni
care vă asigură produse
de calitate superioară.*

 PUBLICITATE

F varietăți

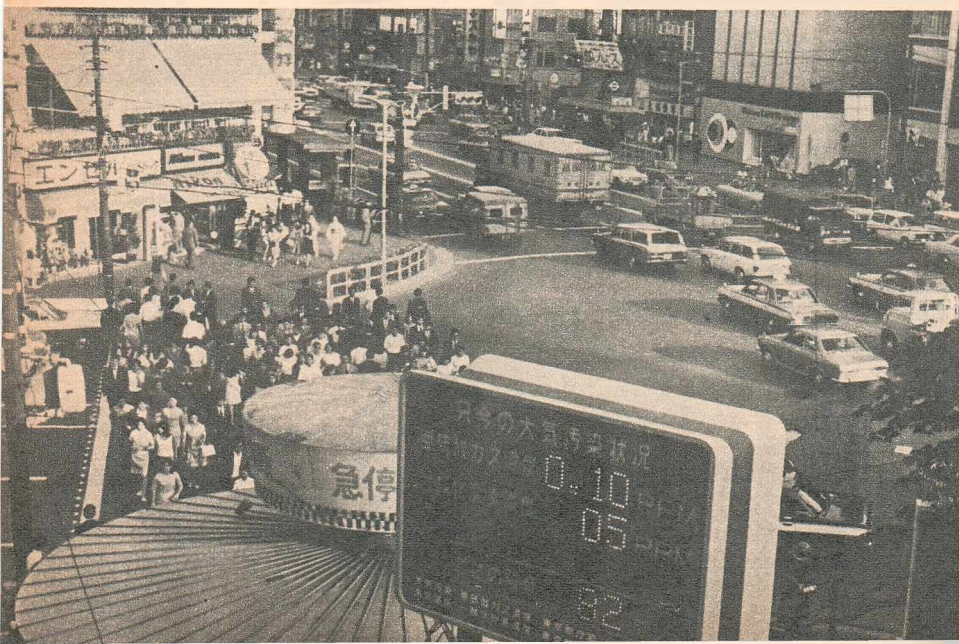
timp și spațiu

Cursă automobilistică de tradiție și prestigiu, cea care se desfășoară pe ruta Londra-Brighton (96 de km) nu cere concurenților nici condiție fizică, nici aptitudini, nici performanțe mondiale, nici... De altfel, concurenților nu li se cere nimic. În schimb se cere ca vehiculele pe care concurează să poarte o dată de fabricație anterioară lui 1 ianuarie 1905.

Anul acesta, disputa — câștigată de o mașină «Progress», model 1901 — a marcat aniversarea a 74 de ani de când o dispoziție legală autoriza pe conducătorii auto din Marea Britanie să depășească în viteză diligențele hipotractate. Se spune că în prezent această lege ar fi căzut în desuetudine...

Tokyo, intersecția Sukiybashi de pe bulevardul Ginza: un panou luminos indică gradul de poluare a atmosferei; pe rîndul de sus este arătată concentrația de bioxid de sulf, pe rîndul al doilea — cea a monoxidului de carbon, iar jos — indicele de nocivitate.

cel puțin, știi cum stai!

suflă, nu glumă...

La 18 ani, miss Lesley Ann Henniker se poate lăuda cu o distincție ce nu se găsește chiar pe toate drumurile: titlul de campioană a fanfarei feminine a Forțelor aeriene britanice, cu precizarea «cea mai bună interpretă de corn bariton».

CHIMIA

, PRIETENĂ ABSOLUTĂ A NATURII?

Anchetă realizată
de L. TIMBUS
și V. GHEORGHIU

Folosirea substanțelor chimice reprezintă un pericol pentru echilibrul biologic și pentru om? În ce măsură laboratorul intim al naturii beneficiază sau nu de aportul substanțelor chimice?

Lăsăm discuția deschisă, prezentându-vă deocamdată părerile și propunerile unui grup de specialiști din București.

Acad. prof. dr. doc. David DAVIDESCU

«Datorită îngrășămintelor chimice, producția agricolă mondială a făcut un salt spectaculos, iar insectofungicidele au salvat de la distrugere prin boli și dăunători cantități imense de produse agroalimentare.»

rațional, în doze științific stabilite

Agricultura, oricât ar fi ea de avansată, rămâne profund legată de legile biologice. Fără a fi refractară metodelor moderne de lucru, agricultura își păstrează o serie completă de particularități, acționează cu ființe vii prin procese naturale de reproducție. Tot ce se face ca răspuns la necesitatea intensificării producției agricole are ca țel stimularea activității ființelor vii din sol, plantă, animal, sprijinirea celor utile în lupta lor fundamentală pentru lumină, aer, apă, hrană. Acolo unde se respectă acest adevăr verificat se obțin producții care corespund atît criteriilor de eficiență economică cît și cerințelor de calitate.

Cert este că substanțele chimice au făcut din producția agricolă a secolului al XX-lea un tip de producție capabil să se integreze în acțiunea generală a modernizării economiei pe plan mondial. Datorită îngrășămintelor chimice, producția agricolă mondială a făcut un salt spectaculos, iar insectofungicidele au salvat de la distrugere prin boli și dăunători cantități imense de produse agroalimentare.

Întrebarea care se pune este: «Pînă la ce grad de concentrație substanțele chimice sînt utile și unde, pentru cine devin toxice în situații anume create?»

După cum se știe, cea mai mare parte a produselor fitofarmaceutice sînt toxice pentru om și animale, mai cu seamă cînd nu se respectă cu strictețe normele tehnice referitoare la concentrația soluțiilor, cantitatea administrată la hectar etc. Dacă se aplică un produs chimic într-o concentrație mai redusă decît cea indicată, se favorizează apariția fenomenului de rezistență. Dacă se folosesc cantități mai mari, se provoacă arsuri la plante și creșterea reziduurilor în produsele agroalimentare, implicit producerea de intoxicații grave la cei care consumă aceste produse. Efectul substanțelor chimice favorizează uneori apariția unor dăunători noi și boli necunoscute.

În pomicultură se folosesc pe scară tot mai mare insectofungicide ca: săruri de cupru, arsen, plumb, compuși organoclorurați sau organofosforați. Toxicitatea acestora este atît de mare, încît consumarea fructelor în primele săptămîni de la tratare provoacă intoxicații

mortale. Chiar și după 2 luni de la o singură tratare a pomilor cu DDT în ulei, merele mai conțin acest insecticid care se acumulează în organism. Merele, perele și strugurii stropite în cursul dezvoltării cu arseniat de plumb păstrează vreme îndelungată o concentrație dăunătoare.

Și îngrășămintele chimice, folosite nerațional, pot avea efecte nedorite. Aplicarea an de an a azotatului de amoniu, de exemplu, duce la acidifierea solului și la apariția aluminiului mobil peste nivelul critic. Iar reacția acidă a solului și prezența aluminiului toxic se manifestă la porumb prin uscarea la vîrf și pe margini și necrozări între nervuri la primele frunze, prin răsucirea și aspectul ofilit al frunzelor tinere.

Introducerea materialului organic în sol are ca efect accelerarea descompunerii triazinelor. După tratarea unei culturi de porumb cu atrazin în doză de 5 kg/ha, nocivitatea acestei substanțe s-a transmis asupra grîului cultivat în anul următor, compromițînd producția.

Ce arată aceste exemple? Că toate substanțele chimice — îngrășăminte, ierbicide, insectofungicide — pot fi nocive dacă nu se respectă dozele și tehnologiile recomandate de știință. La folosirea substanțelor chimice în agricultură nu se poate renunța. Trebuie deci acționat pentru îmbunătățirea calitativă a substanțelor chimice destinate agriculturii și, în paralel, pentru aprofundarea studiilor și stabilirea măsurilor de contracarare a toxicității lor.

Doctor în științe Speranța RIZESCU,
șef de lucrări la catedra de chimie
biologică-horticultură a Institutului
agronomic „Nicolae Bălcescu” — București

«Mă ridic categoric împotriva folosirii insectofungicidelor, substanțe insuficient cunoscute.»

cu maximă atenție și numai în caz extrem

Împreună cu doctor Elena Stancu și doctor Gheorghe Boguleanu am studiat recent influența insectofungicidelor asupra unor componente din sfecla de zahăr. Mă ridic categoric împotriva folosirii insectofungicidelor, substanțe insuficient cunoscute. Din studiile mele și ale studenților mei am putut constata că aceste preparate se metabolizează în plantă și în sol, scăpînd de sub controlul omului. Chiar dacă nu le găsim în stare remanentă, ele mai mult ca sigur se transformă în substanțe noi, dar pe care nu le putem inter-

cepta în analiza simplă, imediată. Rămîne ca un serios semn de întrebare ce influență are în continuare acest grup de substanțe asupra omului. Pentru acest motiv, cel mai înțelept este să se evite pe cit posibil folosirea insectofungicidelor. Să se pună mai mult accent pe agrotehnică, pe creșterea rezistenței plantelor și numai în caz extrem să se recurgă la substanțele chimice, doar în perioade limitate, pe focarele de infecție, sub un control atent. Consider de asemenea că trebuie să se vegheze cu sfințenie la păstrarea echilibrului biologic natural, stimulîndu-se în anumite etape creșterea acelor specii din faună care se hrănesc cu dăunători. Am început de mult studii de specialitate, rezultatele sînt încurajatoare, dar nu spectaculoase. Sînt de părere că ar trebui, prin intermediul Academiei de Științe Agricole și Silvicultură, să se asigure o colaborare mai strînsă între cercetătorii din institutele specializate și cadrele din învățămîntul agricol superior pentru a se aprofunda, definitivă și completa analizele privind metabolismul plantelor și animalelor, intrate în contact cu insectofungicidele. Această problemă este foarte serioasă și consider că nu trebuie să rămînă numai în coloanele unei reviste.

Răspunderea pentru semenii noștri, pentru copiii noștri și, cine știe, poate chiar pentru urmașii noștri să ne mobilizeze într-o acțiune comună, generală, de elucidare a efectelor preparatelor chimice asupra organismului viu. După aceea, dar numai după aceea, cale liberă substanțelor chimice dar nepericuloase pentru umanitate. Altfel...

Augustin POP,
diplomat în economie

«Folosirea mijloacelor chimice reclamă imperios cunoștințe științifice și forță de muncă foarte bine calificată.»

chimizarea agriculturii, mijloc de rezolvare a foamei și subnutriției în lume

Dacă ne gîndim la faptul că populația globului pămîntesc tinde să se apropie, spre sfîrșitul acestui secol, de cifra de 6 miliarde și că încă astăzi jumătate din populația existentă este infometată sau suferă de carențe de proteine, vitamine, săruri etc., nu putem să nu luăm în considerație chimizarea agriculturii. Foamea în lume este o realitate și nu o himeră cum sînt tentații să o considere unii.

După opinii de prestigiu internațional, chimizarea constituie cea mai importantă cale modernă de ridicare a producției agricole. Agronomii indieni au stabilit că sporul producției de cereale din această țară între anii 1956 și 1961 s-a obținut astfel: 41 la sută prin folosirea îngrășămintelor chimice, 21 la sută prin irigație, 13 la sută prin folosirea semințelor selecționate, 10 la sută prin cultivarea repetată a terenurilor irigate, 9 la sută prin folosirea unor

(Continuare în pag. 22)

metode de lucru îmbunătățite, 6 la sută prin alte mijloace.

Dacă urmăm curbele reprezentând repartitia de îngrășăminte chimice și a producției la hectar în țările europene, vom observa că ele sînt absolut paralele, atestînd corelația directă dintre acestea. Țările cu agricultură avansată, industrializate, consumă anual circa două treimi din totalul îngrășămintelor chimice folosite pe plan mondial.

În Europa, care înregistrează cea mai mare producție pe unitatea de suprafață, se consumau, în medie, în perioada 1966/1967 peste 125 kg/ha pe cînd în Africa numai 5,2 kg/ha.

Sporul producției obținut prin folosirea îngrășămintelor chimice este foarte mare, în multe țări el depășind 50%. La noi în țară, el este de circa 40%. Folosirea fertilizării chimice a dus la creșterea producției de grâu cu 54% în Orientul Apropiat și Africa, cu 72% la grâu și porumb în Africa de Vest și cu 95% la grâu în nordul Americii Latine. Combinarea fertilizării chimice cu irigațiile a dus în Mexic la o sporire a producției de 7 ori.

Rolul pozitiv jucat de chimizare în producția agricolă nu mai poate fi contestat de nimeni. Folosirea pe scară largă a îngrășămintelor minerale și a substanțelor fitofarmaceutice împotriva bolilor și dăunătorilor, paralel cu îmbunătățirea agrotehnicii, reprezintă o uriașă rezervă mondială de sporire a producției la care nu se poate renunța, cu toate micile sau marile primejdii pe care le incumbă.

Desigur, folosirea mijloacelor chimice reclamă imperios cunoștințe științifice și forță de muncă foarte bine calificată. Aceasta este, după opinia mea, problema problemelor chimizării agriculturii. Chimizarea agriculturii intră, de fapt, ca o componentă principală în strategia globală de luptă mondială împotriva foamei.

CHIMIA, PRIETENĂ ABSOLUTĂ A NATURII?

I. CIOLCA, inginer în Ministerul Agriculturii și Silviculturii

«Se poate spune că în lupta pe cale chimică contra dăunătorilor s-au obținut în adevăr succese remarcabile, dar, în același timp, s-au distrus și o serie de prădători naturali ai acestora.»

mai mult accent pe combaterea biologică

Extinderea utilizării produselor chimice în agricultură prezintă și două dezavantaje care nu pot fi neglijate: poluarea terenurilor și a apelor, pe de o parte, și creșterea rezistenței paraziților față de preparatele de combatere, pe de altă parte. Este limpede pentru oricine că la acțiunile de combatere a dăunătorilor plantelor nu se poate renunța. Ca urmare a sporirii cerințelor de hrană, lupta împotriva dăunătorilor trebuie să fie mult mai eficace, pentru a se reduce la minimum daunele produse de aceștia. După cum se știe, o treime din recolta agricolă mondială se pierde în fiecare an datorită bolilor, dăunătorilor și buruienilor. Nu poate fi neglijat însă faptul, că o serie de dăunători se acomodează cu preparate chimice care, după un timp, nu mai pot fi folosite. Se poate spune că în lupta pe cale chimică contra dăunătorilor s-au obținut în adevăr succese remarcabile dar, în același timp, s-au distrus și o serie de prădători naturali ai acestora.

Neajunsurile provocate de utilizarea mijloacelor chimice de combatere au «repus în drepturi» tradiționala metodă biologică de combatere a dăunătorilor. Recent, Institutul britanic de cercetări pentru culturile de seră a demonstrat în mod incontestabil că metoda biologică este cea mai economică și mai eficace. Experiențele efectuate pentru combaterea păianjenului roșu din culturile de castraveți, garoafe și crizanteme prin utilizarea parazitului acestuia,

Mecanismul producerii intoxicațiilor din cauza substanțelor chimice, sub forma lor acută, este complicat și se manifestă în mod divers. Pesticidele folosite în agricultură pătrund în corp atât direct, o dată cu aerul inspirat sau prin piele, cît și indirect, prin produsele alimentare afectate: produse din carne provenite de la animalele

care au consumat substanțele chimice o dată cu furajele, produse de panificație, din cereale tratate, fructe proaspete din livezi recent stropite cu preparate chimice etc.

Și mai grave sînt formele acute, intoxicațiile care se produc treptat prin asimilarea lentă a substanțelor pesticide. Atenție la simpto-

me: transpirații abundente continue, sete intensă, dezgust față de mîncare, greață și uneori vărsături, slăbiciune, agitație. Cercetări recente pun pe seama substanțelor chimice creșterea numărului bolnavilor de leucemie, cord și ficat, dar numai medicul are un cuvînt de spus.

Phytoseilus, au dus la obținerea unor rezultate deosebit de bune. Este numai un exemplu. În prezent sînt folosiți și alți paraziți pentru combaterea dăunătorilor. Avantajele metodei biologice de combatere constituie un indiciu în orientarea cercetărilor noastre pentru protecția plantelor.

Se prevede o revizuire a părerilor asupra combaterii biologice, întrucît, în locul metodelor de înmulțire a paraziților dăunătorilor, aplicate pînă în prezent, va trebui să se treacă la folosirea așa-numitelor biopreparate care conțin entomopatogeni. Acestea sînt preparate care conțin

substanțe pentru infectarea insectelor cu virusuri, bacterioze și ciuperci; după cum se presupune, aceste preparate se pot combina cu preparatele fitofarmaceutice. În viitor, în domeniul protecției plantelor, un rol important îl va juca aplicarea autocidiei care poate influența foarte eficient și specific asupra entomofaunei dăunătoare ce populează teritoriul mari, ca urmare a sterilizării insectelor prin iradiere cu raze Roentgen sau gamma sau prin provocarea incompatibilității genetice. Rezultate promițătoare au fost obținute în cazul experiențelor cu emiterea în masă a

masculilor cărbușului de mai, cu viermele merelor, cu viermele prunelor și sfredelitorul porumbului, sterilizate prin iradiere cu raze Roentgen și gamma.

Aplicarea în practică a preparatelor entomopatogene, a autocidiei și a altor procedee de combatere biologică, precum și asocierea acestora permit ca în viitor să se întocmească programe de așa-numită combatere integrată care să protejeze entomofagii.

Îmi permit să sesizez trei grupe de probleme pe care le situez cu prioritate în atenția specialiștilor din domeniul protecției plantelor.

1) Intensificarea cercetărilor privind imunitatea și rezistența plantelor la atacul bolilor și dăunătorilor.

2) Aprofundarea studiilor asupra toxicității și remanenței produselor fitofarmaceutice.

3) Extinderea cercetărilor privind metodele de creștere și înmulțire a unor prădători naturali (animali sau vegetali) care să permită utilizarea combaterii pe cale biologică pe o scară din ce în ce mai largă.

Consider că pentru asemenea teme, Academia de Științe Agricole și Silvicultură va găsi imediat beneficiari dispuși să finanțeze, pe bază contractuală, cercetările respective.

Ing. Vasile VEDEANU, director general în Ministerul Agriculturii și Silviculturii

«Sînt și cazuri cînd substanțele chimice folosite irațional pot aduce daune asupra purității apelor, solului și asupra fondului cinegetic».

interdicții în folosirea substanțelor toxice

Extinderea folosirii substanțelor chimice în agricultură este un fapt cert, iar planul de stat prevede creșteri însemnate la acest capitol. Este cunoscut faptul că neglijarea problemei chimizării agriculturii atrage după sine consecințe grave, reflectate mai ales asupra producției. În 1969, de exemplu, slaba folosire a erbicidelor existente în stoc a făcut să se piardă mari cantități de grâu și alte cereale păioase năpădite de buruieni.

Sînt și cazuri cînd substanțele chimice folosite irațional pot aduce daune asupra purității apelor, solului și asupra fondului cinegetic. Animalele și chiar omul pot înregistra îmbolnăviri datorită unor substanțe toxice. În cele mai multe cazuri se poate vorbi de o folosire necorespunzătoare a chimicalelor. Numai cîteva substanțe chimice folosite în agricultura noastră s-au dovedit toxice pentru om și au fost interzise sau utilizate pe culturi care nu sînt destinate alimentației. Anul trecut, de exemplu, în urma unor constatări făcute de specialiștii Ministerului Agriculturii și Silviculturii, a fost interzisă folosirea aldrinului (care rămîne în sol mai mult de 10 ani) la traterea plantelor agricole destinate alimentației și a fost îndreptat exclusiv în pepiniere silvice și culturi pentru fibre textile. Tot de anul trecut s-a redus considerabil consumul de produse cloroderivate (HCH, DDT etc.), care deși au toxicitate mică, cu timpul pot determina îmbolnăviri cronice.

În 1970 de exemplu a fost interzisă folosirea produselor cloroderivate în livezi și grădinile de legume, deoarece fructele și zarzavaturile tratate cu aceste substanțe sînt toxice într-o măsură care nu ne poate lăsa indiferenți. Ministerul Agriculturii și Silviculturii, împreună cu Ministerul Industriei Chimice și Ministerul Sănătății, studiază în momentul de față posibilitatea înlocuirii substanțelor cu toxicitate mare cu altele care să nu dăuneze omului sau animalelor.

Din studiile întreprinse într-o serie de laboratoare s-a constatat că există o corelație între contaminarea prin ali-

mente cu substanțe chimice și frecvența tot mai mare a unor boli ca tumorile maligne, hipertensiunea, maladiile hepatice etc. Este de înțeles, în acest context, preocuparea tuturor factorilor în vederea eliminării acestui pericol. Ideal este ca pentru fiecare dăunător să se găsească un prădător natural care să-l folosească drept hrană. La noi în țară există o experiență în acest sens. Păduchele lînos al pomilor, de exemplu, este combătut cu prădătorul său natural Aphelinus mali. Tot pe această cale se combate ploșnița cerealelor și sîntem în măsură să afirmăm că viitorul aparține în mare parte metodelor biologice de combatere.

Printr-o agrotehnică adecvată, perfecționînd continuu mijloacele de luptă contra dăunătorilor, bolilor și buruienilor vom putea oferi alimentației omului produse agricole lipsite de toxicitate.

Dr. ing. T. MARIAN, director în Ministerul Agriculturii și Silviculturii

«Din păcate, o parte din cei care minuesc în agricultură substanțe toxice nu cunosc îndeajuns proprietățile lor»

competența profesională — o cheazăsie

Practica a demonstrat că cea mai mare parte a deficiențelor manifestate în manipularea și folosirea substanțelor chimice este cauzată de slaba pregătire profesională și lipsa de răspundere a celor care execută aceste operații importante. Din păcate, o parte din cei care minuesc în agricultura substanțe toxice nu cunosc îndeajuns proprietățile lor, modul cum ele acționează, tehnologia de aplicare. Aceasta duce la contaminarea excesivă a mediului înconjurător, la accidente asupra animalelor sau oamenilor. De exemplu, în numeroase unități agricole a fost introdusă metoda îngrășării tineretului taurin pe bază de uree. La unele cooperative agricole de producție s-au înregistrat mortalități la animale din cauza slabei cunoașteri a tehnologiei de administrare. De asemenea, s-au înregistrat pierderi din cauza proastei manipulări a îngrășămintelor chimice și insectofungicidelor, uneori chiar pierderi de vieți omenești.

Din aceste motive, direcția de specialitate din Ministerul Agriculturii și Silviculturii s-a îngrijit de înființarea unor cursuri pentru cei care manipulează substanțe chimice, a tipărit instrucțiuni și recomandări privind această problemă. De asemenea, s-au întocmit tematici pentru învățămîntul agrozootehnic de masă în care au fost incluse reguli de tehnică securității muncii la manipularea chimicalelor, cunoștințele minime necesare celor care se ocupă de depozitarea, transportul și aplicarea substanțelor chimice. Datorită acestei preocupări, numărul de accidente a scăzut, pierderile au fost în mare parte lichidate. Prin legătura stabilită cu alte organizații profesionale, ca Asociația crescătorilor de albine, Asociația vinătorilor și pescarilor sportivi etc., s-a putut face la timp avertizarea privind zonele afectate de tratamente chimice, luîndu-se în comun măsuri corespunzătoare. La dispoziția celor competenți a fost pusă lista produselor fitofarmaceutice avizate pentru a putea fi folosite în țara noastră.

Prin Redacția revistelor agricole au fost editate recomandări pentru producție în probleme de protecție a plantelor, s-au indicat care sînt substanțele admise și în ce doze, la ce culturi, în care etape de vegetație și sub ce formă se administrează. Pentru zonele de vînațoare și cele care formează bază meliferă s-au recomandat substanțe netoxice sau cu toxicitate redusă, indicîndu-se numai folosirea produselor bine verificate. Rezultatul este cel așteptat. În țara noastră, aflată în plin proces de chimizare a agriculturii, îngrășămintele chimice sînt folosite rațional, iar tratamentele își ating scopul urmărit.

recitirea miturilor

de Henri WALD

Imagina lucrurilor se formează răsturnat pe retina noastră, dar creierul, pe baza experienței, o restabilește. În fața unei luminări aprinse, copiii arată tîlcăra la capătul de jos... În copilăria omenirii, în primele concepții despre lume, în mituri, adevărurile se formau cu capul în jos.

Mitul este o concepție în care pragmaticul, afectivul și raționalul sînt la începutul diferențierii lor, în care trăirea pragmatico-afectivă este preponderentă, în care universalul nu poate fi încă desprins de individual. În mit se manifestă deja demersul fundamental al gîndirii umane — folosirea unui lucru pentru a semnifica un alt lucru — dar încălcătura lui pragmatico-afectivă menține rațiunea în preajma sensibilității. Mitul este o povestire care se adresează în mult mai mare măsură sensibilității decît rațiunii. O poveste mitică este mai degrabă un model operațional decît o teorie explicativă. Povestind isprăvile exemplare ale unor ființe prodigioase, oamenii sperau să se împărtășească și ei din forța și înțelepciunea eroilor pomeniți. Mitul evocă pentru a invoca. Mitul avea și o valoare magică. La începuturile istoriei lor, oamenii își povesteau pentru a se îndemna la acțiune și mai puțin pentru a-și spori cunoștințele.

Prin mit, oamenii încercau să înțeleagă «necunoscutul» de dincolo de fenomene și, eventual, să se și înțeleagă cu el. Însă precumpănirea vieții pragmatico-afective nu le îngăduia să depășească oglindirea individualizată a «necunoscutului». Modelul «necunoscutului» era animalul ascuns în dosul unei stînci. El nu era «invizibil», ci doar «nevăzut». Primul care izbutea să-l vadă era cel ce se afla în fruntea grupului de vînători: șeful. Necunoscutul a devenit «invizibil» și chiar «incognoscibil» mult mai tîrziu, după ce rațiunea a căpătat o pondere îndeajuns de mare.

Miturile nu sînt lipsite de raționalitate, ci de exactitate. Ele nu reflectă adevărata cauză și adevărata esență a lucrurilor și a evenimentelor, dar reflectă deja faptul de extremă generalitate că lucrurile și evenimentele au o cauză și o esență. Numai că preponderanța pragmaticului — neputința — și a afectivului — frica — mențin aceste adevăruri cu capul în jos.

Este adevărat că omul marchează trecerea de la «paradisul» ignoranței la «infernul» cunoașterii, de la consum la producție, dar nu se prăbușește din rai pe pămînt, ci se înalță de la adaptarea la mediu la transformarea mediului. Cunoașterea este într-adevăr «originară», dar nu este un păcat, ci o virtute. În mitul genezei din Vechiul Testament acest adevăr se află răsturnat.

Focul are, fără îndoială, o deosebită importanță în dezvoltarea culturii, dar el n-a fost coborît din cer, ci ridicat de pe pămînt: geniul uman este acela care a transformat incendiul devastator din natură în focul făuritor de cultură. Sisif nu înseamnă o muncă mereu zădărnicită, ci o activitate mereu reinnoită. Munca lui Sisif nu reprezintă un chin, deoarece căutarea adevărului e mai pasionantă decît utilizarea lui. Creația nu este un blestem, ci o victorie.

Determinismul prin care dezorganizarea uniformizantă a haosului inițial cedează treptat în fața organizării diferențiatore a materiei în mișcare apare în Biblie sub forma finalismului prin care Dumnezeu creează în fiecare zi forme de existență superioare celor create în ajun, încununîndu-și activitatea «negentropyică» prin făurirea omului după chipul și asemănarea lui.

Creșterea distanței dintre sensibilitate și rațiune, prin perfecționarea uneltelor și dezvoltarea capacității de abstractizare, permite astăzi restabilirea adevărurilor fosilizate în mituri și considerarea mitului ca pe o modalitate arhaică a teoriei.

Într-o vreme în care viața pragmatică și afectivă era mult mai intensă decît activitatea intelectuală și cognitivă, mitul era singura modalitate de înlănțuire coerentă a ideilor.

Miturile au fost totdeauna menite să stabilească o legătură între ceea ce oamenii puteau să facă și ceea ce doreau să facă. Prin mituri, oamenii fandau în necunoscut și în viitor, căutînd să înțeleagă trecutul, începutul, originea.

Dacă se poate spune că mitul este modalitatea arhaică a teoriei, atunci trebuie să se admită că teoria este modalitatea contemporană a mitului. Însă, în vreme ce mitul este o «teorie» în care rațiunea se află în preajma sensibilității și nu poate să reflecte universalul decît individualizat, teoria este un «mit» în care rațiunea s-a distanțat de sensibilitate și poate automatiza printr-un concept reflectarea universalului. În mit, *generalul* este, de cele mai multe ori, *geneza*; originea seamănă cu universalul: depășește orizontul percepției.

După cum metaforele au participat la formarea noțiunilor, tot așa miturile participă la formarea ideilor și a teoriilor. Istoria cunoașterii nu se poate dispensa de mituri. În secolul trecut, mitul științei era *modelul mecanic*; în veacul nostru, mitul științei este *modelul electronic*. Nu li se poate cere savanților decît să devină, atunci cînd e cazul, *iconoclaști*: cînd un mit începe să frîneze dezvoltarea cunoașterii să fie înlocuit cu un altul mai cuprinzător. Și așa mai departe...

Miturile trebuie supuse, periodic, unei recitiri contemporane. În vreme ce miturile se imobilizează, conceptele evoluează. Miturile sînt, în cele din urmă, conservatoare, conceptele sînt revoluționare. Miturile sînt dogmatice, conceptele sînt critice. Miturile transformă limitele istorice ale cunoașterii în limite logice ale gîndirii. Miturile permit pasivitatea gîndirii, conceptele au nevoie de activitatea ei. Miturile se impun, conceptele se propun.

În decursul istoriei, Belgradului i-au trebuit 2 000 de ani pentru a depăși 300 000 de locuitori. Noului Belgrad — Novi Beograd — a cărui feerie nocturnă am înregistrat-o pe peliculă de la etajul 3 al modernului hotel «Iugoslavia», îi sînt suficienți 15 ani pentru a oferi adăpost unui număr egal de oameni. Pe malul stîng al Savei — înainte loc nisipos și inundabil — uriașul complex urbanistic își merită de pe acum numele de monument al erei socialiste.

acasă la Mestrovici

Încă de la început — fie privind pe fereastra compartimentului de tren, fie prin hubloul Douglas-ului care străbate văzduhul à vol d'oiseau — peisajul îți apare neschimbat, ca acasă. Aceleași ogoare care își dezvelesc sîni de pămînt negru abia arat, aceleași case de țară, spoite în alb strălucitor, cu gutui și crizanteme în bățatură, și femei cu basmale, și copii vioi, și antene de televizor, și giște gălăgioase, și cîini picotind la soare; iar pe șosele, la șes sau pe coaste de munți împăduriți — aceleași tipuri de mașini, mari și mici, aleargă grăbite.

Gările ca și aeroporturile au aceeași atmosferă în toată lumea așa că nici măcar fragmentele de cuvinte cu rezonanțe melodice și aspre ale limbii sirbo-croate pe care auzul le înregistrează automat nu-ți dau impresia că ești departe de casă. Dar orașul te face să simți brusc schimbarea. Străzile au alt puls. Belgrădeanul sau zagrebianul nu numai că este mai grăbit ca bucureșteanul sau clujeanul dar și numărul mare de automobile obligă, pentru evitarea ambuteiajelor care și așa nu lipsesc, la o viteză mai mare. Străzile par a suferi de hipertensiune și nu de puține ori scrîșnetul frinelor automobilelor angajate cu viteză în turnante te face să tresari chiar dacă ești pe trotuar. Străzile au și altă față decît cea cu care sîntem obișnuiți. Magazine de tot felul fructifică absolut fără nici o excepție orice spațiu comercial oricît de mic. La Zagreb sau la Belgrad vitrina atentează la trecător cu ce are mai bun și mai atrăgător în magazin. Și au cu ce. Pantofii autohtoni concurează cu cei italienești în aceeași vitrină ca și cămășile iugoslave cu cele austriece, ca și viniacul cu coniacul, ca și jambonul de Dalmația cu șunca de Praga. Dar mașinile menajere ale lui Rade Konciar nu mai sînt concurate de cele ale cunoscutei firme europene Zanussi și nici automobilele Crvena Zastova de Fiat fiindcă sînt produse prin cooperare și au calități identice. Dacă vitrina face să înțeleagă pe orice turist rezultatele relațiilor comerciale pe care le întreține Iugoslavia cu 120 de țări, tot ea îți aminteste că anul trecut valoarea exportului de mărfuri a fost de 16 300 milioane dinari iar a importurilor de 21 800 milioane dinari.

Fără îndoială că Iugoslavia importa masiv, dar aceste importuri au fost reclamate de planul cincinal de dezvoltare (1966—1970) care a implicat adînci schimbări în structura și orientarea economiei. În anii revitalizării economice, Iugoslavia a importat echipament de aproape 1 500 milioane de dolari. Și este interesant de știut că aproximativ 55 % din acest echipament industrial importat a fost compus din mașini automate și semiautomate. Dacă mai adăugăm că în același timp s-au înregistrat 1 034 contracte de colaborare și că un număr de ansambluri industriale

au stabilit raporturi de cooperare cum sînt cele ale lui Crvena Zastova cu Fiat, fabricile de autocamioane cu Mercedes, Rade Konciar cu Zanussi și recent cu Reșita. Înțelegem cum a reușit Iugoslavia să iasă din circuitul țărilor eminamente agrare și să se afirme pe piața mondială cu mărfuri industriale competitive. Acest efort general pe o structură și o concepție economică socialistă a avut ca rezultat direct creșterea nivelului de trai. Astfel, în 1958 un kilogram de pîne valora 51 minute de muncă.

Un colț al pieței municipale Dolac. Conglomerat medieval al Koptal-ului, Dolac-ul s-a dezvoltat (începînd din anul 1315) în jurul așezămintelor Ordinului Cistercienilor. Cunoscuți prin spiritul lor întreprinzător, cistercienii au înființat și exploatat mori, carmangerii și băi publice.

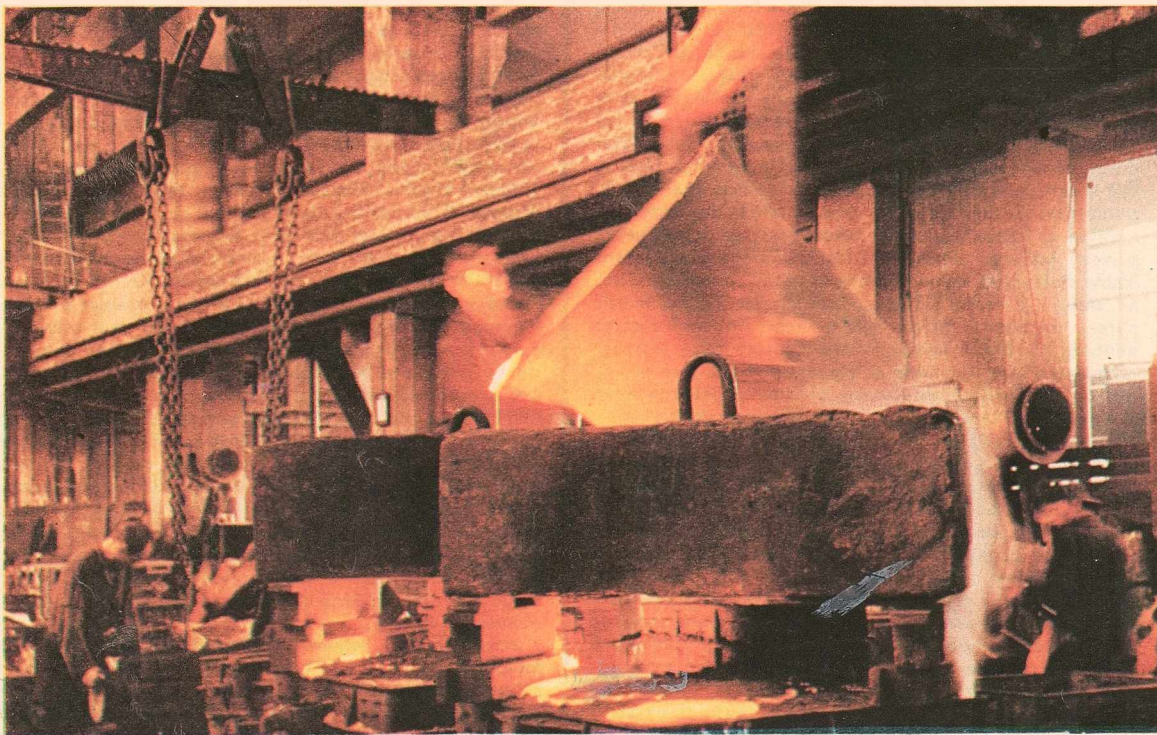
Cu toate transformările suferite în decursul secolului, piața își păstrează pitorescul și florile care reflectă spiritul iubitor de frumos al localnicilor.

◀ Această imagine contrastantă între mini și maxi prezintă la prima vedere comentariile obișnuite ale răsfoirii unui album de mode. Dar tineretul are griji mai dure decât cele legate de vestimentație: surplusul de forță de muncă — chiar pentru cei cu calificare superioară — îl obligă să se pregătească temeinic și apoi îi polarizează preocupările spre găsirea unui loc de muncă, indiferent în care regiune a țării.

◀ O trăsătură caracteristică a peisajului urban iugoslav: oamenii sînt întotdeauna grăbiți. Înscrierea în circuitul competitiv mondial nu îngăduie risipa de timp. Iugoslavia au învățat să-și fructifice vremea, iar strada — oglindă a unui mod de viață intens — reflectă în permanență agitația specifică contemporană.

▲ Un aspect familiar: turnătorii marii întreprinderi Provomajnska. Aici se fabrică nenumărate unicate de construcții de mașini, precum și utilaje de serie cu o înaltă tehnicitate: strunguri orizontale și verticale cu program și automate de concepție proprie și, prin colaborări externe, produse apreciate atât în țară cât și peste hotare.

► Numărul turiștilor străini a crescut de la 276 000 în anul 1939 la 4 500 000 în 1969. Veniturile în deize obținute din turism s-au ridicat anul trecut la 285 milioane de dolari. Acest lucru a fost posibil nu numai prin valorificarea vestigiilor, a peisajului natural, a organizării unor manifestări culturale cu renume internațional sau prin perfecționarea industriei hoteliere, ci și prin dezvoltarea unei serii întregi de industrii și manufacturi adiacente, printre care cea a artizanatului nu ocupă ultimul loc.

față de 23 minute în 1968; un kilogram de carne de porc — 4 ore față de 2,4; un kilogram de zahăr — 2 ore în 1958 față de 35 minute zece ani mai târziu; o pereche de pantofi — 48 de ore față de 18 ore astăzi. Dar schimbările sînt și mai evidente în cazul aparatelor menajere. Un televizor care «costa» acum zece ani 1 165 ore de muncă «valorează» astăzi numai 521 ore, un frigider 977 ore înainte și acum 303 etc. Înainte de reorganizarea economică existau numai 8 automobile la mia de locuitori, iar în 1968 numărul acestora ajunsese la 22. Strada, orașul și oamenii reflectă pe chipul lor, prin modul de viață, transformările substanțiale, calitative, pe care le-a determinat socialismul în Iugoslavia.

Ceea ce impresionează în mod deosebit pe vizitatorul român este însă contactul direct cu oamenii. Iugoslavia sînt oameni deschiși, care de la început își manifestă prietenia călduroasă pe care o au față de noi. Și ca între prieteni își împărtășesc fără ezitări nu numai bucuriile, greutatea, ci și simpatia sinceră pe care ne-o poartă. Sînt preocupați acum de găsirea unor mijloace mai eficiente pentru dezvoltarea agriculturii, pentru o producție industrială mai diversificată, caută soluții pentru folosirea integrală a forței de muncă, de a opri creșterea preturilor și discută cu plăcere despre relațiile cu România, despre vizitele pe care ni le-au făcut, se interesează de literatura noastră, cunoscută la ei încă prea puțin, de peisajul nostru, de viața noastră.

Dinamismul, vitalitatea și căldura iugoslavilor le-am înțeles mai bine atunci cînd, într-o după-amiază însoțită a acestui noiembrie, am vizitat la Zagreb atelierul marelui Mestrovici. Arta sa atât de impresionantă radia același umanism, aceeași tendință spre perfecțiune ca și a marelui nostru Brâncuși.

glob-comentar

Romulus CĂPLESCU

BAZA TRAINICĂ, CONSTRUCTIVĂ

În cursul acestei luni, printre evenimentele cu semnificație majoră, cronică vieții internaționale a consemnat succesiv semnarea noilor tratate de prietenie, colaborare și asistență mutuală dintre România pe de o parte, și Polonia, respectiv Bulgaria, pe de altă parte, în scurtă vreme urmând a fi semnat și tratatul similar cu R.D. Germană. Adăugându-se semnării tratatului cu U.R.S.S. cu câteva luni în urmă, precum și celui cu Cehoslovacia în 1968, obținem imaginea unui proces dinamic, în curs de desfășurare, care oferă, prin componentele sale, o bază largă și sistematică, un cadru adecvat dezvoltării și întăririi continue a legăturilor țării noastre cu celelalte țări socialiste, în condițiile noi, determinate atât de întâmplările obținute în construcția socialismului, cât și de mutațiile petrecute în ultimele două decenii pe arena internațională. Este știut că elementul fundamental al politicii externe a României îl constituie prietenia și solidaritatea frățescă cu toate țările socialiste, extinderea și diversificarea relațiilor reciproce de conlucrare rodnică și întraajutorare tovarășească pe multiple țărături — politic, economic, tehnico-științific, cultural. Noile tratate se înscriu în acest sens ca acte menite să impulsioneze și mai mult, să deschidă perspective și mai fertile cursului ascendent al acestor raporturi pe baza trainică a principiilor internaționalismului socialist, ale respectării suveranității și independenței, egalității depline în drepturi, avantajului reciproc, întraajutorării tovarășești, nemestecului în treburile interne.

Dincolo de înfrumusețarea tonifiantă asupra relațiilor bilaterale, noile tratate ca și comunicatele comune date publicității — veritabile documente programice — aduc o contribuție de seamă la unitatea țărilor socialiste, la cauza păcii și socialismului. Consemnând voința de a depune în continuare toate eforturile în vederea înfăptuirii destinării și securității în Europa și în lume, de a se împotrivi totodată forțelor imperialiste și reacționare, aceste documente reafirmă pozițiile constructive ale părților semnate în problemele cardinale ale vieții internaționale. În ce privește țara noastră, dezvoltând aceste poziții, președintele Consiliului de Stat, Nicolae Ceaușescu, a subliniat, încă o dată, în cuvântările prilejuite de ceremoniile semnării tratatelor, necesitatea instaurării unui climat nou, de destindere și încredere în lume, a cărui cheie constă în înlocuirea politicii de dictat și dominație, de recurgere la forță sau amenințarea cu forță printr-o politică care să aibă la temelie principiile legalității internaționale, care să promoveze metoda contactelor și tratatelor în vederea reglementării pașnice a problemelor litigioase și care să favorizeze, în spiritul coexistenței pașnice, dezvoltarea colaborării multilaterale între țări cu orânduri sociale diferite. După cum se cunoaște, România participă din plin la acest proces, considerând că toate statele, indiferent de mărime, au datoria de a veni cu propriul aport la amplificarea dialogului internațional, ceea ce nu poate decât slui netezirii căilor spre destindere, întăririi păcii — obiective scumpe tuturor popoarelor.

Sub acest raport, șirul de tratate cu țările socialiste, pe care România le-a reinnoit în ultima perioadă, reprezentând momente de sărbătoare ale prieteniei ce ne leagă, constituie în același timp contribuții rodnice la cauza încrederii și cooperării între toate statele, corespunzător intereselor vitale ale securității pe întreg globul.

N. POPESCU-BOGDĂNEȘTI

FACTORI CU PONDERE ACTIVĂ

Se conturează tot mai pregnant adevărul că, fără a rămâne cumva în umbră răspunderea ce revine marilor puteri în asigurarea stabilității, a păcii în lume, țările mijlocii și mici — această covârșitoare majoritate a statelor a căror populație deține, indiscutabil, ponderea pe glob — au și joacă un rol tot mai decisiv în determinarea cursului vieții internaționale, al evenimentelor de care atîrnă soarta omenirii. Este ceea ce pune cu claritate în evidență în timpul recente vizite în Iugoslavia, tovarășul Nicolae Ceaușescu, referindu-se la țara noastră: «**Sigur, nu sintem o țară mare, dar nici prea mică și, avînd în vedere că în lume sint multe țări mici și mijlocii și că toate aceste țări doresc să-și aducă contribuția la instaurarea în relațiile dintre state a principiilor egalității în drepturi și respectului suveranității și independenței naționale, putem spune că sintem chiar o forță puternică. De altfel, anul acesta — a reliefat tovarășul Nicolae Ceaușescu — la Organizația Națiunilor Unite, aceste țări au dat tonul în ce privește căile de urmat pentru instaurarea păcii și colaborării între popoare.**»

Istoria primei jumătăți a veacului nostru, marcată de cele două războaie mondiale imperialiste, a arătat că țările mici și mijlocii, departe de a rămâne în afara conflictelor, au devenit, din contra, teatrul unor pustiitoare operațiuni militare, populația lor suferind jugul ocupației, îndurînd traumatisme și privațiuni dureroase. Mai recent, istoria a demonstrat și fenomenul contrar, anume că țări mici și mijlocii, o dată intrate în conflict, pot atrage în stare de beligeranță marile puteri, cu toate consecințele catastrofale ce pot decurge de aici pentru întreaga omenire. Stă martor în acest sens războiul din Orientul Apropiat, focar potențial — dacă părțile nu convin la înțelegerea rezonabilă la care îndeamnă rezoluția din noiembrie 1967 a Consiliului de Securitate — al unui conflict de proporții.

Pacea și războiul sint, în zilele noastre, probleme ce privesc întreaga omenire. Armele moderne ale căror efecte distructive nu cunosc frontiere, nu cunosc opreliști, ar afecta, în eventualitatea unui conflict între marile puteri, nu numai părțile aflate direct în confruntarea militară, ci toate statele, toate continentele, întreaga populație a globului, viața pe planeta noastră. Este cu atât mai de înțeles, dar, sensul nobil, conținutul generos uman al efortului pe care-l depun țările mijlocii și mici ca factori cu pondere activă pentru înfăptuirea dezarmării generale și întii de toate a dezarmării nucleare, pe terenul aplanării neînțelegerilor și stingerii focarelor de tensiune existente.

Apreciind cu clarviziune fenomenele complexe ale lumii contemporane, politica externă a țării noastre s-a afirmat și se afirmă tot mai mult ca un statornic promotor al bunei înțelegeri cu toate statele, al rezolvării problemelor internaționale în conformitate cu aspirațiile popoarelor la libertate și independență, la cooperare echitabilă, reciproc avantajoasă. Întreținînd relații de prietenie și colaborare frățescă cu toate statele socialiste, dezvoltînd bune raporturi cu celelalte state ale lumii, România oferă reparatorul caz — după cum pe drept remarcă mulți observatori — al unei țări neimplicate în nici un conflict, în nici un diferend internațional, tocmai datorită faptului că România ia cu atenție în considerare ceea ce este neindoielnic fundamental pentru omenire, militează, fervent, pentru aplicarea în raporturile dintre țări, dintre popoare a normelor dreptului internațional, oferă un exemplu de netăgăduit.

Venera ANGHEL

ETAPA MUTAȚIILOR

S-ar părea că nici o altă regiune a lumii nu reușește să fie în asemenea măsură o «permanentă» în presa internațională ca Orientul Apropiat: calmul continuă și în prezent să constituie elementul dominant la Suez, prin prelungirea, cu încă 90 de zile, a perioadei de încetare a focului, dar alte modificări, nuanțate și complexe, vin să suplonească, din punct de vedere publicistic, lipsa ciocnirilor armate ce deveniseră în zonă un fenomen cotidian.

În Republica Arabă Unită, discursul rostit de președintele Anwar Sadat, la deschiderea sesiunii de iarnă a Adunării Naționale, vine să marcheze momentul depășirii priorităților spre domeniul intern și, în special, spre cel al dezvoltării multilaterale a țării. Relevînd că R.A.U. se pronunță pentru o «pace fundamentată pe justiție și că în regiunea Orientului Apropiat stabilirea păcii trece obligatoriu prin eliberarea teritoriilor arabe ocupate, fără excepție...», președintele Sadat a subliniat, în același timp, că «obiectivul fundamental al R.A.U. îl constituie construirea unei vieți libere pentru populația țării». În această ordine de idei, poporul egiptean i s-a vorbit despre necesitatea dezvoltării economiei și refacerea zonelor distruse de război. Sub această prismă este semnificativă și componența noului cabinet egiptean, alcătuit sub președinția lui Mahmud Fawzi, și în care numărul militarilor a scăzut de la 31 la 8.

Uniunea tripartită R.A.U.-Libia-Sudan este apreciată tot ca o tendință de concretizare a eforturilor depuse, în special în vederea dezvoltării economiilor proprii, paralel cu stringerea relațiilor dintre cele trei țări arabe. Crearea uniunii — care n-a fost concepută ca un bloc îndreptat împotriva unui alt grup de țări arabe (Mahmud Fawzi) — rămîne, însă, deocamdată, în stadiu de proiect, dezbaterile sînt încă aprinse, iar Sudanul a precizat că o asemenea realizare trebuie concepută în etape mari, cuprinzătoare, respectînd voința populară și după ce fiecare parte și-a asigurat stabilitatea politică și economică.

O altă țară arabă, Siria, trăiește și ea momentul unor restructurări care ar putea fi esențiale. Generalul Hafez Assad a înlăturat vechea conducere și a preluat puterea. Evenimentul a fost succedat de formarea unui comandament regional provizoriu al Partidului Baas (de guvernămînt), precum și de formarea unui cabinet ministerial, sub președinția lui Hafez Assad, care va conduce țara în următoarele trei luni, pînă cînd ar urma să aibă loc alegeri generale. Pe plan arab, schimbările intervenite la Damasc s-ar concretiza, potrivit observatorilor politici, printr-o apropiere de R.A.U. (vechiul regim condamnase acceptarea perioadei inițiale de încetare a focului), printr-o posibilă transformare a uniunii tripartite într-una cvadrupartită (se pare că au și fost angajate discuții în acest sens), printr-o reapreciere a incidentelor din Iordania. Modificările survenite în Siria sint de asemenea, încă într-o fază nebuloasă, inițială...

S-ar mai putea remarca o prezență masivă și bruscă a diplomației tunisiene în lumea arabă, în special în ceea ce privește soluționarea situației din Iordania ca și o neașteptată sugestie a lui Moshe Dayan, ministrul israelian al apărării, în legătură cu o retragere parțială a trupelor israeliene de pe malul oriental al Suezului — ceea ce ar permite degajarea Canalului — în timp ce viitorul misiunii Jarring rămîne incert; dar spațiul restrîns al acestei rubrici nu permite detalierea nuanțelor.

telex

- BERLIN** ● Prin transformarea Institutului pedagogic central într-o Academie de științe pedagogice, Republica Democrată Germană va dispune în curînd de un nou și important centru științific.
- SEUL** ● Date publicate în presa sud-coreeană: peste 2 000 accidente de diverse proporții în mine în 1970, 16 ore de muncă pe zi, 5 milioane de șomeri la o populație totală de 30 milioane persoane.
- BRUXELLES** ● A fost arestat Rahmanouel Vidavsky — cunoscut ca mare businessman în comerțul de diamante, din Anvers, în realitate șeful unei importante rețele de contrabandă cu stupefiante, folosind sute de agenți în diverse țări vest-europene, precum și în cele două Americi.
- NEW DELHI** ● Ministrul de finanțe indian apreciază că, datorită aplicării unor măsuri de îmbunătățire a activității întreprinderilor din sectorul de stat, acestea vor înregistra, la sfîrșitul anului financiar, beneficii de circa 510 milioane rupii.
- LONDRA** ● Numărul familiilor britanice care, din cauza crizei de locu-

- NEW YORK** ● Avocații lui Sirhan B. Sirhan, asasinul senatorului Robert Kennedy, au remis tribunalului suprem al statului California o cerere de reexaminare a sentinței de pedeapsă capitală. Cererea e însoțită de un dosar de 740 pagini, care încearcă să demonstreze lipsa de obiectivitate a anchetei și procesului.
- TRIPOLI** ● Pămînturile expropriate de la coloniștii italieni în cursul acestei veri vor fi împărțite felahilor libieni — cite 10 ha fiecăruia, țaran sărac. Aceștia vor primi în plus ajutoare pentru achiziționarea de unelte, îngrășăminte etc.
- PARIS** ● La Creutzwald, în Lorena, va începe producția pe scara industrială a automobilului electric francez, destinat transportului a 1—2 persoane sau materialelor ușoare pe șantiere, în spitale etc.
- MADRID** ● Potrivit ultimelor date ale Institutului național de statistică, în închisorile din Spania sînt deținute 14 222 persoane, dintre care 5 976 așteaptă să fie judecate.

Nicolae LUPU

FORMULE ÎN CONTRATIMP

După ce relațiile din cadrul N.A.T.O. au dovedit incontestabil anacronismul politicii grupărilor închise, o serie de state vest-europene au inițiat în diferite perioade câteva formule de ramplasare. La un moment dat s-a vorbit despre proiectul occidental al unui directorat în trei, compus din Statele Unite, Anglia și Franța, apoi s-a lansat proiectul Fouchet al colaborării politice a țărilor Pieței comune, și, mai recent, după conferința de la Haga a comunității vest-europene, a fost pus pe agendă comitetul Davignon, însărcinat să facă propuneri corespunzătoare. Recent, la München, în R.F. a Germaniei, miniștrii de externe ai țărilor Pieței comune au ținut prima reuniune cu caracter politic, care a fost salutăată de partizanii integraționismului ca un pas care stărneste speranțe în vederea înlăturării visurilor lor. Dar, după cum arată corespondentul agenției France Presse, «cei șase miniștri de externe reuniți la München au înțeles să abordeze problemele de o manieră pragmatică fără să se mai încurce prea mult timp cu problemele instituționale». De fapt, această mică frază spune tot. Așadar, miniștrii de externe s-au limitat la un schimb de păreri, s-au hotărât să creeze prilejul pentru alte asemănătoare în viitor, ignorând ceea ce doresc să vadă partizanii integraționismului politic: instituții cu caracter supranațional.

Este de-a dreptul izbitor faptul că în memoriile fostului premier englez Macmillan, apărute în aceste zile, pasajele care se referă la încercări asemănătoare făcute în perioada guvernării sale vorbesc cu aceleași cuvinte — fie că e vorba de relațiile «speciale» anglo-americane, fie de propunerea creării unui directorat occidental în trei — despre lipsa de dorință de a instituționaliza asemenea legături. Macmillan relatează un episod nu lipsit de semnificație actuală. Memorandumul guvernului francez de atunci cu privire la directoratul tripartit a fost înminat Statelor Unite și Angliei ca un document confidențial. Or, în timpul unei vizite oficiale făcute de Macmillan lui Adenauer, acesta din urmă, prin intermediul unui funcționar al cancelariei, a cerut unui membru al delegației engleze textul complet al memorandumului. Macmillan a refuzat. Până la urmă proiectul a căzut, dar episodul riscă într-un fel să se repete, de astă dată Anglia fiind în afara cercului celor inițiați. Reuniunea de la München a avut un caracter închis, dar s-au discutat probleme care afectează și Anglia — fără participarea acesteia, deoarece nu este membră a Pieței comune. Participanții la reuniunea de la München s-au mulțumit să anunțe că vor ține «un contact strâns» cu țările candidate. Contact strâns a avut și Macmillan cu Adenauer, dar când a fost vorba de informarea completă asupra memorandumului, el nu a fost chiar atât de «strâns». S-ar putea ca de astă dată să revină R.F. a Germaniei misiunea de a informa Anglia, și nu va trece mult pînă se va descoperi că evoluția relațiilor europene nu poate avea cursul dorit de cercuri largi, tolosindu-se formulele de grup, fie că e vorba de cinci-sprezece, de șase, sau de trei state. Este interesant de semnalat că tema care întrunește cel mai larg consens în reuniuni internaționale europene este aceea a securității continentului nostru, înlăturată pe baza unui mecanism capabil să asigure participarea egală, directă, la dezbateri și hotărâri a tuturor statelor, indiferent de mărime sau sistem social. Este de fapt singura instituționalizare posibilă corespunzătoare cerințelor contemporane, pentru că ea pornește de la dreptul suveran al statelor europene.

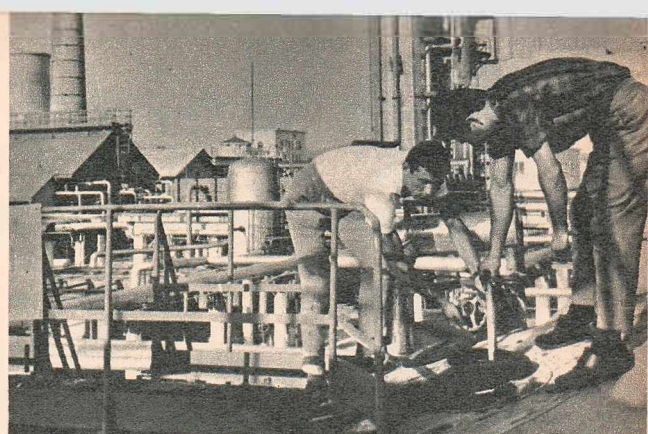
I. CIOARĂ REZOLUȚIA MILLS

La sediul Pieței comune de la Bruxelles, în cabinetele ministeriale ale fiecăreia dintre țările membre ale Comunității «celor șase», ca și la Londra, Tokyo, Madrid etc., adoptarea de către Camera Reprezentanților a S.U.A. a proiectului de lege protecționist a stîrnit o vie nemulțumire și neliniște. Luările de poziție cunosc un larg evantai, de la calificarea acestui act ca «o mare decepție» (Karl Schiller, ministrul vest-german al economiei) și pînă la avertizarea S.U.A. cu «reacții imediate și severe» din partea statelor afectate (Lopez Bravo, ministrul de externe spaniol). Reacția este explicabilă și se întilnește chiar cu critici care vin din Statele Unite.

Cum s-a ajuns totuși la acest prag de război comercial, «care nu poate aduce nimănui bine» (New York Times):

Atunci cînd, în urmă cu câteva luni, Wilbur Mills și-a prezentat proiectul său de lege protecționist comisiei financiare a Camerei Reprezentanților, s-a apreciat că faptul este expresia nemulțumirii anumitor cercuri de afaceri față de impasul la care ajunseseră tratativele americano-japoneze privind limitarea «voluntară» a exporturilor de textile nipone pe piața S.U.A. Cam tot pe atunci a fost însă declanșată și o campanie împotriva Pieței comune, bazată pe tot felul de recriminări la adresa acesteia, ai cărei membri n-au putut înțelege totuși «de ce Statele Unite... se consideră victimele Pieței comune, în timp ce moneda (vest) europeană este practic dolarul, în timp ce imperialismul acestuia din urmă a dus la reevaluarea mării și în timp ce, de-a lungul a zece ani (1958—1968), investițiile directe ale firmelor americane în țările C.E.E. au sporit de cinci ori» (Le Monde). N-a fost dificil observatorilor să dezlege «misterul» acestei contradicții în politica S.U.A., care pînă mai deunăzi vedea cu ochi buni, ba chiar părea că sprijină înlăturarea unei Piețe comune, întărită prin aderarea Angliei: cercurile financiare americane începușeră să realizeze imaginea unui concurent comercial tot mai puternic, capabil să pună bețe-n roate «business»-ului. Și aceasta într-un moment în care Statele Unite întîmpină mari dificultăți pentru menținerea dolarului ca etalon internațional, dată fiind sporirea deficitului, în 1969, cu încă 7 miliarde dolari peste cele 30 miliarde din ultimii zece ani, deficit rezultat în cea mai mare parte din faptul că S.U.A. cumpără mai mult decît vînd, iar masa de dolari pierdută este acumulată în țările străine. Iată deci adevărul fundal pe care este proiectată rezoluția «Mills», care cere nu numai contingentarea importurilor de textile și încălțăminte dar și subvenții fiscale pentru industriile de export americane și atacă însuși principiul Pieței comune agrare. Avertismentele, mai voalate sau mai directe, cu privire la posibilitatea represaliilor — și deci a declanșării efective a unui «război comercial» — vizitele reprezentanților comisiei Pieței comune la Washington n-au dus, după cum se vede, pînă acum la nici un rezultat. Este drept, purtătorul de cuvînt al Casei Albe a precizat că președintele Nixon nu sprijină stabilirea de cote de import la textile și încălțăminte «și nici o altă măsură care va duce la o politică protecționistă», dar dacă va opune veto-ul său — aceasta rămîne de văzut.

În orice caz în cercurile vest-europene interesate există un larg consens asupra faptului că acest proiect de lege — cum sublinia și ziarul britanic Times — «pune sub semnul întrebării progresele realizate timp de două decenii pentru a asigura o mai mare libertate a schimburilor internaționale».

Rafinăria de la Fieri, un centru vital al industriei petroliere albaneze.

ALBANIA — 26 CIFRE ELOCVENTE

17 noiembrie 1944. În piața Skanderbeg din Tirana partizanii albanezi aruncă în aer ultimul buncăr hitlerist. Bubuitura puternică și imensa trombă de fum vestesc eliberarea orașului și iminenta alungare a ocupanților germani de pe întreg teritoriul țării.

29 noiembrie 1944 înscrie curînd în cartea istoriei ziua eliberării definitive a poporului albanez de sub jugul fascist.

Lunile și săptămînile premergătoare celei de-a 26-a aniversări a acestui eveniment au fost marcate de o largă desfășurare de forțe pe frontul construcției socialiste în Albania. Eforturile principale s-au concentrat mai ales în direcția îndeplinirii și depășirii prevederilor celui de-al patrulea plan cincinal (1966—1970), succesele obținute aducînd o contribuție la ridicarea pe o treaptă mai înaltă a economiei naționale. Faptul că, așa cum reiese din cifrele de plan, industria albaneză realizează astăzi în numai șase zile producția industrială a țării din anul 1938 indică dimensiunile saltului. Altă cifră la fel de elocventă: întreaga energie electrică produsă în Albania aceluiași an 1938 este realizată astăzi numai în 4 zile. La începutul acestei luni, în cadrul unei adunări la care au participat Enver Hodja, prim-secretar al C.C. al Partidului Muncii, și alți conducători de partid și de stat s-a anunțat oficial încheierea electricității întregii țări. Această importantă realizare a fost posibilă datorită existenței unui puternic sistem energetic național la care au fost racordate toate orașele țării, zonele rurale fiind legate, la rîndul lor, de noile construcții energetice apărute în ultimii ani pe harta țării. Potrivit unui vast proiect elaborat în întregime de specialiști albanezi, pe riul Drin sînt în curs de construcție cinci hidrocentrale electrice cu o putere globală de 1 300 000 kW.

În cadrul eforturilor pentru înlăturarea prevederilor planului cincinal care se încheie la sfîrșitul acestui an, s-au dezvoltat ritmic forțele de producție, s-au construit noi obiective industriale, a crescut simțitor producția agricolă. Anul trecut, producția de cereale a sporit cu 2,5 ori în raport cu 1950 și cu 70 la sută față de 1965. Anul acesta, producția agricolă este de 3,5 ori mai mare decît cea din 1938.

În anii puterii populare s-a născut și s-a dezvoltat industria constructoare de mașini care a realizat anul acesta o producție echivalentă cu valoarea întregii producții industriale a Albaniei din anul 1950. Industria petrolieră se află de asemeni în plină ascensiune; în 1960 ea a dat țării o producție de zece ori mai mare decît cea dinainte de eliberare, iar în 1971 producția de țitei va fi de peste 1 200 000 tone. Noua rafinărie de la Fieri are, ea singură, o capacitate anuală de 500 000 de tone.

Concomitent cu exploatarea rațională a resurselor naturale se construiesc noi obiective industriale. Pentru anii următori este prevăzută deschiderea unui număr de 30 șantiere. La Eibasan se va ridica un combinat metalurgic cu o capacitate de prelucrare de 800 000 tone minereu de fier și nichel, iar la Fieri se va construi o hidrocentrală de 400 000 kW. De asemeni, pe harta țării vor figura în anii viitori o uzină de mase plastice, un combinat pentru prelucrarea țiteiului și un mare centru poligrafic.

Mari și fundamentale transformări au avut loc și în domeniul culturii. Simplul fapt că în prezent tirajul cărților editate numai în zece zile este superior celui din întregul an 1938 și că se tipăresc anual 3,5 cărți pe cap de locuitor este cît se poate de concludent.

La 29 noiembrie 1970, celebrînd cea de-a 26-a aniversare a eliberării de sub jugul fascist, Albania marchează un bilanț de importante realizări. Cifre oficiale indică o creștere corespunzătoare venitului național, care este în prezent de 7,5 ori mai mare decît cel dinainte de război.

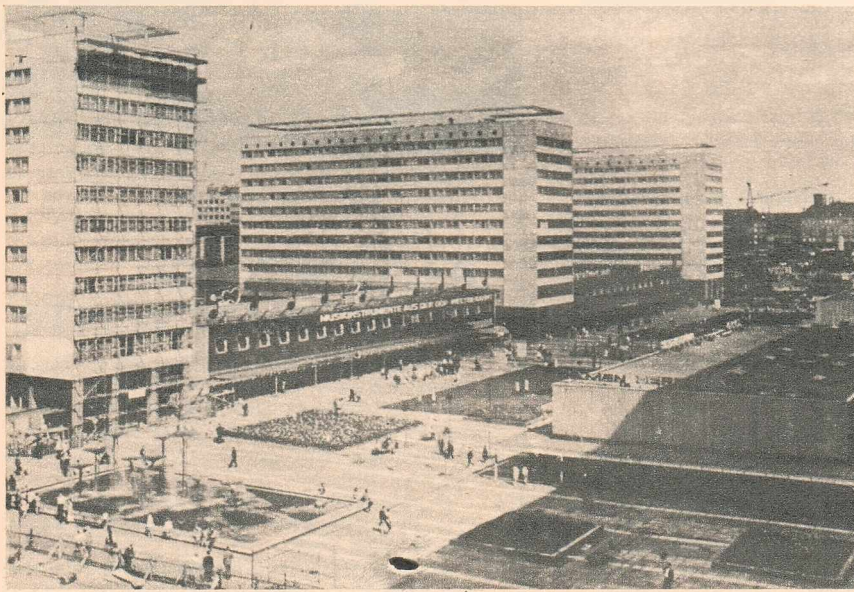
D. BARBU

◀ Răspunzînd chemării sindicatelor «neoficiale», peste 15 000 de muncitori au organizat greve și demonstrații pe străzile Madridului, cerînd amnistie politică și libertăți democratice.

sapte zile pe pământ

ÎNTÎLNIRE CU TREI DRESDE

(Urmare din pag. 5)

La Dresda, în preajma lui Brühlsche Terrasse, cu fața doar către aceasta, am încercat senzația că timpul s-a oprit cumva în loc, că mă aflu încă la Pilsnitz, în fața pinzei lui Canaletto. A fost de ajuns să-mi întorc privirea pentru ca în fața ochilor să mi se înfățișeze Dresda zilelor noastre, un oraș în care pulsează viața modernă, dar care a păstrat — sau a făcut să renască din ruine — mai toate marile valori ale trecutului. Nu-i o figură de stil, căci orașul însuși, aproape în întregime, a renăscut din ruinele în care a fost prefăcut în cea teribilă noapte de februarie a anului 1945. Lucrările de reconstrucție au început în 1948 și, cum era firesc, cu clădirile destinate locuințelor, apoi cu cele destinate școlilor, grădinițelor și altor obiective de ordin social, iar nu după mult timp — prin 1951 — s-a trecut și la restaurarea monumentelor care au făcut faima Dresdei. Până-n prezent au fost construite aproximativ 50 000 locuințe (fiecare al patrulea cetățean locuiește într-un imobil construit în ultimele două decenii), a fost terminată reconstrucția multor edificii cultural-istorice — Brühlsche Terrasse — în 1964, Zwingerul — în 1965, Teatrul național, Domul — construcția barocă cea mai importantă a Dresdei după Zwinger și Frauenkirche (acesta din urmă rămânând în ruine ca un simbolic avertisment), Landhaus, în prezent sediul Institutului și Muzeului de istorie a orașului Dresda și al unei expoziții permanente asupra trecutului, prezentului și perspectivei de viitor ale Dresdei.

Dar dacă înainte de război Dresda era cunoscută îndeosebi ca un oraș al artei și culturii, acestor atribute li s-a adăugat în anii postbelici și cel de important centru industrial-științific al primului stat socialist pe pământ german. O atastă numeroasele întreprinderi din ramura electronicii și electrotehnicii, din industria alimentară și farmaceutică, din industria mecanică și a aparatelor științifice, a mobilei și a imprimeriei, o atastă dezvoltarea uriașă luată de învățământul superior, concretizată în sporierea numărului de studenți. De pildă, numai la Universitatea tehnică de la Dresda erau în prezent 3 500 studenți înainte de război și acum la 17 000 în prezent (cu creșterea corespunzătoare a orașului studentesc care se întinde astăzi pe 180 ha, constituind un întreg cartier al orașului în sudul gării — față de 15 ha în trecut).

Cel care, cu deosebită amabilitate, mi-a relatat despre eforturile depuse până în prezent pe tărîmul reconstrucției și al unei dezvoltări urbanistice armonioase — arhitectul-șef al orașului, Carl-Heinz Ulrich, mi-a dat și posibilitatea unei a treia întâlniri cu Dresda, și anume cu viitoarea Dresda, care va trebui să îmbine caracteristicile unui oraș în același timp centru al marii industrii socialiste, lăcaș al științei și culturii și punct de atracție pentru traficul turistic internațional, în continuă creștere. Desigur, se pot spune multe despre viitoarele construcții de locuințe (de pildă, numai în centrul orașului se preconizează crearea, în anii '70, pe perimetre concentrate, a circa 9 000 apartamente, alături de școli, grădinițe, complexe comerciale și de deservire aferente) sau despre hotelurile destinate turiștilor (numai pe Prager Strasse este în construcție un ansamblu de cinci care, fiind va fi gata în întregime, în 1975, va îmbogăți capaci-

▲ Pe Prager Strasse, mugurii Dresdei de mâine.

tatea de cazare cu încă 3 300 paturi) — dar acestea constituie amănunte ale unui plan de sistematizare asupra căruia este concentrată atenția în momentul de față.

În scopul descongestionării circulației se prevede construirea — începînd de anul viitor — a unei linii de tren rapid în interiorul orașului (Eisenbahn), precum și a unei linii de metro care va asigura legătura între zonele industriale și de locuit din est cu cele din vestul orașului. Sînt numai cîteva din elementele planului nostru de perspectivă — a subliniat în încheiere arhitectul Ulrich — dar chiar și numai ele oferă o imagine a viitoarei transformări a Dresdei într-un adevărat oraș modern socialist.

LONDRA PE TEME DE ISTORIE

Corespondență specială
de la Norman POWELL

The Great Britain-East European Centre (Director, Sir William Harpham, Președinte, deputatul conservator, Gilbert Longden, Director adjunct, Doreen Berry), organism creat de cîteva ani cu important sprijin oficial și al cîtorva personalități pentru a răspunde interesului de opinie publică față de țările socialiste, continuă să-și manifeste inițiative în largirea contactelor româno-britanice. După ce în urmă cu doi ani a prezentat cercurilor academice și universitare britanice pe prof. dr. doc. C.C. Giurescu, luna aceasta Centrul a invitat pe dr. Cristian Popișteanu, redactorul-șef al revistei de cultură istorică «Magazin istoric», pentru un ciclu de conferințe. Merită relevat cititorilor români interesul manifestat în mediul științific din capitala britanică față de istoriografia românească contemporană și cu precădere față de temele prezentate.

La Centrul Marea Britanie-Europa de Est, subiectul expunerii a fost România și Europa, o reconstituire a prezenței românești în istoria europeană de-a lungul veacurilor pînă în zilele noastre, iar la London University: România și Balcanii.

Interesul față de prelegerile amintite (ca și față de unele discuții avute de oaspetele român cu studenții de la colegiile din Oxford și Cambridge) s-a relevat atît prin audiența care a inclus pe lingă profesorii și studenții de la facultățile de istorie, invitați de la Foreign Office, British Academy, British Museum, BBC, și alte instituții de cultură, cît și prin dialogul ce a urmat între conferențiar și cei prezenți. Toate acestea certifică interesul față de istoria României ca și pentru liniile politicii sale externe contemporane, stîmă și apreciere pentru recunoscutul său prestigiu pe arena interna-

tională. În afara conferințelor, prezența dr. Cristian Popișteanu în capitala britanică a prilejuit o serie de contacte cu numeroși istorici britanici de frunte, între care amintim pe A. Toynbee, H. Seton-Watson, E. Tappe, Elisabeth Wiskemann, G. Bolsover, D. Obolensky, H. Tevor-Roper, precum și cu D. Allen, secretarul Academiei Britanice. Urmînd atît de elogiului colocviu de matematică și arheologie organizat de Royal Society și de Academia Republicii Socialiste România, la Mamaia, amintita vizită (despre care conducerea Centrului Marea Britanie-Europa de Est a subliniat că «a fost demnă de o deosebită considerație și apreciere») se înscrie în cadrul firesc al înmulțirii și diversificării legăturilor cultural-științifice între Anglia și România. Este un obiectiv pe care l-a subliniat recent și premierul Edward Heath atunci cînd reliefa dorința cabinetului său de a efectua o și mai substanțială deschidere în relațiile cu țările socialiste.

AUTORI ȘI COMPLICI

Între cei 17 ostași și ofițeri americani care, în martie 1968, au săvîrșit cu sînge rece abominabilul masacru din comuna Song My, locotenentul William Calley a avut un rol oarecum aparte. El nu numai că a ordonat, dar a și participat direct la asasinarea celor aproape 600 de femei, copii și bătrîni. Adus ca inculpat în fața curții marțiale, în procesul deschis sub presiunea opiniei publice, ofițerul asasin nu numai că nu a avut de suferit vreo cît de ușoară privațiune de libertate dar, ca urmare a procedurilor delatorii cerute de avocați, a fost lăsat să se reîntoarcă în Vietnamul de Sud pentru a-și pregăti în liniște apărarea. Avea nevoie, pare-se, să-și împrospeze memoria. În acest scop, instalat în cabina unui elicopter, a făcut un zbor de reconstituire pe deasupra rămășițelor calcinate ale satului la nimicirea căruia a depus atîta zel. Ziaristii se așteptau probabil să-l vadă revenind după acest zbor oarecum schimbat la față, ca după un teribil voiaj în infernul propriei sale conștiințe. S-au înșelat, însă. Calley nu arăta cîteuș de puțin copleșit de remușcări. Dimpotrivă, a coborît radios, răspunzînd ziaristilor care l-au întrebat cum se simte și cum îi merg treburile: «Admirabil!»

Pe ce se întemeiază oare această monstruoasă bună dispoziție? Răspunsul, măcar în parte, a apărut printr-un fel de lovitură de teatru cu prilejul interogării unui alt acuzat pentru asasinatul în masă de la Song My, sergentul Esequiel Torres. I s-a părut lui sau poate că chiar așa era, felul cum decurgea procesul lăsa să se întrevadă căutarea unor țapi ispășitori de teapa lui, pe de o parte, iar pe de altă parte mușamalizarea discretă a anumitor lucruri mușamalizate la unele personaje cu mult mai simandicoase. Și atunci Torres n-a mai tăcut. I-a dezvăluit avocatului său Weltner — iar acesta s-a adresat la rîndul său tribunalului — susținînd că la urma urmei vina nu poate fi aruncată asupra executanților cu grade inferioare, deoarece însuși comandantul-șef al corpului expediționar american, generalul Creighton Abrams, era în perfectă cunoștință de cauză în ce privește faptele incriminate. Complicitate directă, prin urmare. Mai mult încă, la cinci luni după masacrul de la Song My generalul în persoană a asistat, impasibil, la noi atrocități comise de trupele sale în satul Chanh Luu.

O altă fațetă a aceleiași realități, deși aparent fără legătură cu cele relatate mai sus, ne-o relevă dezvăluirea scandaluoasă — printr-o scrisoare trimisă simultan Congresului S.U.A. și ziarului «New York Times» — de către șase persoane ce lucrează la biroul de decorări de la baza Bien Hoa, tot din Vietnamul de Sud. Cei șase povestesc cum, la 4 octombrie a.c. șeful lor, căpitanul Louis Mineweaver le-a ordonat să redacteze un act justificativ

necesar pentru ca generalul Eugene Forrester să fie distins cu Crucea de argint. Bun, vor redacta, dar pentru așa ceva, mai întîi generalul trebuia să fi săvîrșit vreun act de eroism care să merite a fi citat — ceea ce nu era cazul. Ordinul era însă ordin. Și astfel au scris negru pe alb că în ziua de 9 iunie a.c., curajos ca un adevărat erou, generalul Forrester și-a menținut elicopterul sub focul intens al inamicului, pentru a da artileriei proprii posibilitatea de a-și corecta tirul...

Interogat în legătură cu afirmațiile din scrisoarea amintită, șeful statului major al diviziei a recunoscut prompt că cei șase semnatori nu exageraseră. Într-adevăr, distincția a fost acordată în fals, pe baza unei proceduri «accelerate», ceea ce lasă să se înțeleagă că generalul nu a fost decorat chiar de florile mărlui.

AI.N. TRESTIENI

ARGENTINA: SITUAȚIE FLUIDĂ

Recenta grevă generală din Argentina, a treia și cea mai mare din decursul unei luni și jumătate, a relevat în trăsături sensibil îngroșate mînunchiul de conflicte acute ce caracterizează situația actuală din această țară. Un ritm galopant al creșterii costului vieții, și înrîutățirea relativă a conjuncturii economice, în general, a accentuat considerabil tensiunea socială. Fiește, în atari condiții, cei peste trei milioane de greviști s-au angajat în luptă în primul rînd pentru a susține revendicări economice și sociale: sporirea salariilor cu 35 la sută, creșterea corespunzătoare a pensiilor, îmbunătățirea sistemului asigurărilor sociale. Este semnificativ însă că printre obiectivele greviștilor s-au numărat și abrogarea stării excepționale — în vigoare de 18 luni — și decretarea unei cuprinzătoare amnistii politice. Astfel de cereri evidențiază amprenta politică a mișcării greviste din octombrie și noiembrie, condusă de Conferința Generală a Muncii, în care, precum se știe, exercită o influență apreciabilă curentele politice de orientare peronistă.

Aceste curente, care îi grupează pe a deptii fostului președinte Juan Peron, afla în exil, continuă de altfel să joace un rol de prim ordin în viața politică argentiniană. Președintele Roberto Levingston, venit în fruntea statului în urmă cu cinci luni, a procedat la o vastă operațiune politică menită să-i asigure sprijinul cel puțin al unora din tre grupările peroniste (în special al celor «moderate») și al anumitor politicieni din genul fostului președinte Arturo Frondizi. Operațiunea părea într-un timp să fi înregistrat anumite succese; acum însă observatorii sînt de acord în a constata eșecul ei. O alianță desfășurată pe un larg evantai cuprinzînd numeroase formațiuni politice tradiționale, inclusiv Mișcarea Națională Justițiară (peronistă) și Uniunea Civică Radicală a Poporului a lui Frondizi, este pe cale să se constituie în opoziție. Aceste formațiuni au și redactat un manifest intitulat «Ceașul poporului», care reclamă restabilirea dreptului la existență legală a partidelor politice și fixarea datei alegerilor generale.

Intensificarea acțiunii partidelor tradiționale nu poate lăsa indiferent guvernul, cu atît mai mult cu cît ea intervine într-un moment cu deosebire delicat. În rîndul forțelor armate se semnalează o anumită în dispoziție și la Buenos Aires circulă tot felul de zvonuri privitoare la o posibilă lovitură de stat.

Situația fluidă din Argentina întregeste semnificativ peisajul politic latino-american dominat în ultimul timp de evoluții de vas ecou ca acelea pe care le consemnăm în Chile, Peru sau Bolivia.

N. RATEI

Între inflație și șomaj

O dilemă din care nu se poate ieși — inflație sau șomaj — obsedează în prezent cercurile economice occidentale. Un recent studiu al OECD — denumită «clubul celor bogăți», deoarece este organizația principalelor țări capitaliste industrializate — recomandă în mod categoric membrilor săi să accepte un nivel mai ridicat de șomaj pentru a stăvili inflația.

Ca orice dilemă, și aceasta își are istoricul ei. Discipolii lui Keynes, teoreticianul intervenției statului capitalist, au ajuns cu ani în urmă la o rețetă lapidară, un fel de «digest» al politicii economice pentru uzul guvernanților, care sună cam așa: într-o perioadă de cerere deficitară, statul trebuie să pompeze bani, să reducă impozitele, să sporească cheltuielile publice; într-o perioadă de cerere excesivă, statul trebuie să retragă bani, să ridice impozitele, să reducă cheltuielile publice. Fiind ușor de învățat pe dinafară, formula a intrat în limbajul politic curent, știut fiind că nu există ambiție mai mare a oamenilor de stat ca aceea de a arăta că au știința economică în buzunarul de la vestă.

Aplicarea, sau mai precis administrarea rețetei s-a dovedit însă mai complicată decât magica formulă. În Statele Unite, unde, pe baza măsurilor deflaționiste energice, președintele Nixon anticipase pentru acest an fiscal un excedent bugetar de cel puțin un miliard de dolari, acum se vorbește de un deficit între 10 și 15 miliarde dolari, iar în privința balanței de plăți de un deficit record între 7 și 10 miliarde dolari. După cum se vede, prognoza economică nu este partea cea mai tare a administrației. Potrivit studiului OECD, Anglia, care de vreo patru ani tot ia măsuri deflaționiste va avea în 1971 cea mai înaltă inflație și cea mai joasă creșterea economică; prețurile sînt estimate să crească cu 6,5%, iar produsul național brut doar cu 3%. În Franța, prețurile vor crește cu 4%, iar în R.F. a Germaniei cu 5,5%. Se pare că avea dreptate un economist care susținea că în condițiile în care economia nu mai funcționează de la sine, ci numai prin intervenția statului, creșterea economică poate avea loc numai cu prețul creșterii inflației.

Politica de deflație se traduce de regulă printr-o anumită temperare a investițiilor, implicit prin creșterea șomajului. În Statele Unite șomajul a atins aproape 6 la sută, procentul cel mai ridicat în ultimii șapte ani, iar în Anglia cifra șomerilor se apropie de un milion, cea mai înaltă din ultimii 30 de ani. În Franța, creșterea

șomajului a forțat guvernul să relaxeze măsurile restrictive la credite în speranța că aceasta va stimula cererea de consum și implicit angajările de brațe de muncă.

Experții OECD nu se declară mulțumiți cu atîta și susțin că este necesar un efort «concertat și global», insistînd că trebuie admis un nivel mai ridicat al șomajului și al resurselor nefolosite «decît a fost considerat normal sau acceptabil în trecut». Studiul repune astfel în discuție o noțiune mult discutată în țările occidentale și anume «un nivel acceptabil de șomaj». Care este acest nivel și cît poate fi el depășit? — se întreabă comentatorii studiului.

Doar se știe că șomajul nu este numai o problemă economică, ci o problemă socială de prim ordin cu serioase consecințe politice și — am adăuga — ideologice. În condițiile americane, de pildă, unde forța de muncă cunoaște un înalt grad de mobilitate și fluctuație, un șomaj de 4 la sută este considerat ca «folosire deplină a forței de muncă», în timp ce în Anglia trecerea peste 2,5 la sută a șomajului este privită cu alarmă. Aici contează desigur dimensiunea problemei (în S.U.A. sînt aproape 80 milioane de salariați) și metoda statistică de înregistrare a șomajului care diferă în S.U.A. față de țările vest-europene.

Bineînțeles că dilema repune în actualitate discuția privind posibilitatea pe care o au Statele Unite de «a exporta» inflația în țările vest-europene prin intermediul dolarului ca monedă-etalon. Aceasta creează Statelor Unite privilegiul unic de a-și acoperi deficitul balanței de plăți în dolari, moneda națională și, așa cum arătau nu demult experții Pieței comune, de a finanța investițiile americane în Europa cu bani europeni. «Finanțarea europeană — constatau experții Pieței comune — acoperă nu numai costul instalării și dezvoltării firmelor americane, ci le permite acestora să achiziționeze întreprinderi europene ca Bull, Ferrania, Simca și Rootes» (în valoare de 366 milioane de dolari în 1968). În același an, 1968, principalul mijloc prin care guvernul american a reușit să liniștească aprehensiunile partenerilor săi europeni a fost echilibrarea balanței de plăți a S.U.A. Dacă, așa cum se prevede, balanța de plăți americană va cunoaște la sfîrșitul acestui an un deficit record, problema va izbucni cu o nouă forță. Dilema inflație-șomaj capătă în acest fel o dimensiune internațională, așa cum capătă, în condițiile interdependenței contemporane, toate problemele interne majore.

PAKISTANUL DE EST: DEODATĂ, INFERNUL...

15 ore a durat catastrofalul ciclon care a lovit nimicitor întreaga coastă a Pakistanului de Est, de la Khulna la Chittagong. De la frontiera cu India și pînă la cea cu Birmania, 26 000 de kilometri pătrați de pămînt, adică aproape întreaga zonă de coastă, au fost afectați de uraganul care a avut o viteză de peste 200 kilometri pe oră și a ridicat valuri de 20 de metri. Dacă în prezent «zona distrugerii totale» se estimează

Insula pakistaneză Bhola, acoperită de ape după catastrofalul ciclon.

la aproximativ 4 300 kilometri pătrați, trebuie precizat că restul teritoriului cuprins de dezlănțuirea vîntului și a apelor prezintă de asemeni — după cum relatează recent France Presse — «un spectacol halucinant, incredibil, scos parca din cele mai sumbre viziuni dantești asupra infernului». Copaci dezrădăcinați, mii de case zdrobite, drumuri blocate, nenumărate cadavre aduse de mare la mal — iată principalele elemente de cadru ale dezastrului abătut cu o nemaiîntîlnită furie asupra Pakistanului de Est.

Numărul morților și răniților — căci despre estimarea pagubelor materiale numai calificativul «incalculabil» poate fi realist — este unul dintre cele mai ridicate înregistrate vreodată în istoria cataclismelor naturii. Presa locală a avansat ideea, potrivit unor estimări precipitate, că numărul pierderilor în oameni ar atinge aproximativ 2 milioane. De asemeni, după cum reiese din raportul Ligii Societăților de Cruce Roșie, alte 2,5 milioane de persoane au rămas fără adăpost.

Într-un consens unanim, statele lumii, Crucea Roșie Internațională, precum și alte organizații și-au anunțat sprijinul moral și material poporului pakistanez greu încercat. România s-a aflat, încă din primele clipe, în rîndul statelor care și-au anunțat contribuția efectivă pentru a atenua, pe cît posibil, tragicele urmări ale catastrofei.

B. RADU

Sport

de Emanuel VALERIU

legitimitatea unei prezențe

Din suita unui program competițional intern și extern, bogat în ultimele două săptămîni, și nu lipsit de satisfacții pentru spectatorul nostru, am ales o manifestare în care plăcerea victoriei ne-a fost refuzată: întîlnirile amicale de tenis de masă cu jucătorii și jucătoarele din R.P. Chineză.

Explicațiile sînt simple și mă justifică. La loc de frunte nu am să așez valoarea excepțională a acestor distinși reprezentanți ai sportului din țara prietenă, ci alegerea pe care ei au făcut-o venind la noi. Se știe că, după «mondialele» de la Ljubljana, în care au cucerit laurii cei mai de preț, în unele probe, jucătorii de tenis de masă din R.P. Chineză nu au mai apărut în concursuri publice, recentul lor turneu în România constituind, astfel, o reintrare în arena sportivă internațională. De aci, după ce au lăsat o amintire greu de uitărită, marii campioni Ciuan-Tze-tun (de 3 ori clasat pe primul loc

al mondialelor), Li-Fu-iun și jucătoarea Lin Hui-cin, împreună cu coechipierii lor, au plecat spre Stockholm pentru a participa la internaționalele Scandinaviei.

Prezența unui grup de sportivi chinezi la o întrecere înseamnă, în foarte multe discipline, ridicarea nivelului acestora pînă la culmea valorilor mondiale actuale. Este poate suficient să reamintesc, pe lîngă echipele de tenis de masă, de pe acum cotate ca cele mai bune din lume, performanța recentă a atletului Ni Cih-cin, student al Universității din Pekin, care a depășit-o pe cea atît de trainică a sovieticului Valeri Brumel, la săritura în înălțime: 2,29 m, nou record al lumii, pentru a demonstra celor care încă nu știu că mișcarea sportivă a acestui popor nu mai poate fi ignorată. Desigur, nu urmăresc să-i jignesc pe cititorii revistei noastre scriind despre cei care ignorază încă fenomenul chinezesc în sport, ci mă gîndesc la o serie de lideri ai unor federații sportive internaționale și chiar la unii membri ai Comitetului Olimpic Internațional care par încă insuficient convingși de o realitate deplină și anume aceea că R.P. Chineză trebuie să fie prezentă, prin sportivii săi, la toate marile manifestații mondiale. Formal, anume foruri nu resping această participare, dar în realitate, prin acceptarea în competiții și în federații a Taiwanului îi împiedică, de fapt, pe reprezentanții legitimi ai poporului chinez să-și ocupe locul ce le revine de drept în toate forurile sportive internaționale.

Iată, deci, că și în sport se reflectă viața politică cu toate că sînt încă suficienți trimbițași ai ideii că lumea stadionului și arena politică n-au nimic comun. În politică, în sfîrșit, vedem manifestîndu-se o atitudine lucidă din partea de tot mai multe state care stabilesc relații diplomatice normale cu R.P. Chineză și cer ca această uriașă țară să-și ocupe locul cuvenit la O.N.U., instituție la fondarea căreia a participat.

În viața sportivă, reglementarea unei situații cu totul anormale, în ceea ce privește drepturile tineretului viguros și talentat al Chinei populare de a fi prezent în confruntările din săli și de pe stadioane așezate sub emblema oricărei federații și a oricărui comitet internațional sportiv, se impune de urgență deoarece fără ei, adică fără cei care reprezintă nu o simplă țară, ci un adevărat continent, populat de 800 de milioane de oameni, orice competiție nu se poate considera, cu adevărat, «mondială».

Radu COSAȘU

cronica de trei secunde

PENTRU 2 DECEMBRIE

S-a născut la 2 decembrie, a murit la 22 decembrie. Ultima oară l-am văzut acolo, ia urgență, îmbrăcat în ghips. Surîdea.

Mai avea cîteva clipe pînă la «Pasărea cu cloț de rubin». Alb, mai avea puterea să surîdă. Era primul dintre noi care murea.

Există, firește, primejdia de a gîndi despre acea epocă, despre acel Labiș în termeni mitici, mistici sau în termeni disprețuitori, cu un «curaj» secant la lașitate. Există primejdia să ne visăm martiri și simultan să ne dramatizăm în inocenți — și din inocență să zădem din nou în martiraj, în prunci căutați noaptea.

O întreagă metaforă de tip bogzian — Jeși Bogza rămîne unul dintre cele mai sigure observatoare astronomice ale cerului nostru poetic — l-a transformat pe Labiș în căprioară,

în ied care caută izvorul de lapte. Labiș ispășește la nevînovație. E cea mai adîncă dintre primejdii.

Labiș n-a fost un inocent, noi cei din preajma lui n-am fost prunci. Inocenții trezesc o ură ceva mai blîndă, pruncii adună suspiciuni ceva mai nuanțate. «N-a fost cazul» — cum scrie în autobiografiile noastre. La înmormîntarea lui am văzut mulți nepoți și multe acte nepoetice săvîrșite printre morminte. Inocenții și pruncii au alt regim.

Labiș avea cea mai evoluată subversivitate intelectuală — subversivitatea lirică. El putea fi oricînd judecat pe drept pentru că semnifica. El însuși făcea parte din rasa celor marcați, condamnați ca prin tot ce scriu să semnifice. Rasă din ce în ce mai rară. Cel marcat cu acest semn nu mai are cum scăpa în nevînovație.

PRECIZARE

Cînd mi se spune, compătitor, că articolele mele sînt mai bune decît literatura mea — mă simt fericit ca și cum aș fi scris cel mai bun roman al vieții mele.

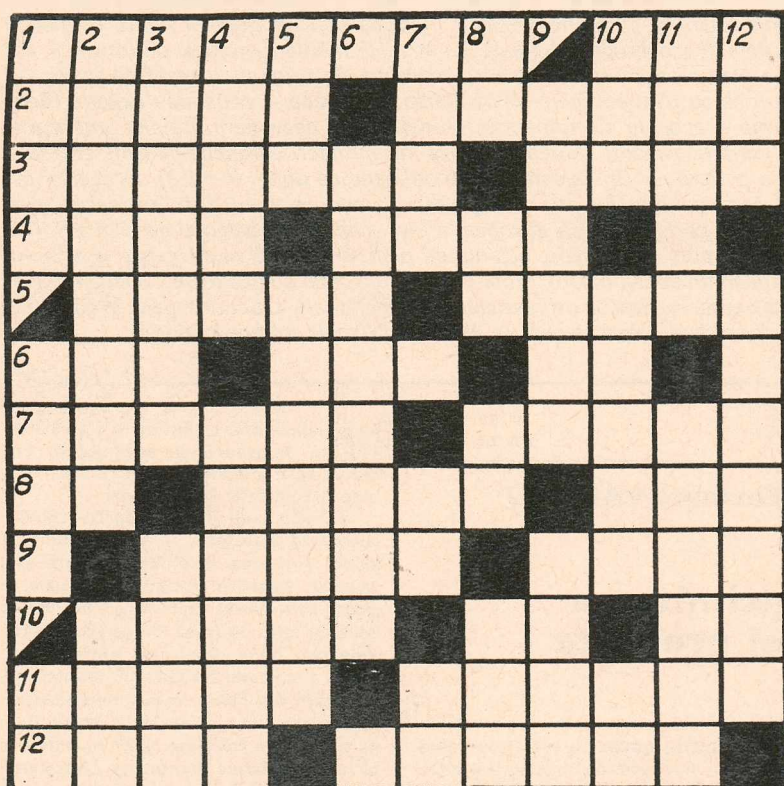
Cînd mi se spune, cu laudă imputativă, că nuvelele mele sînt «infinite superioare» cronica de trei secunde — îmi zic cu convingere mare că nimic nu-i mai frumos pe lume decît un articol scurt, exact și patetic apărut într-un ziar.

Rămîne ca doar eu să-mi spun în șoaptă — căci nimănui nu-i dă prin cap un asemenea elogiu — că mă prefer ca om în rînd la piine și la radiografie.

de Anton DRAGOS

ÎN LUMEA BASMELOR

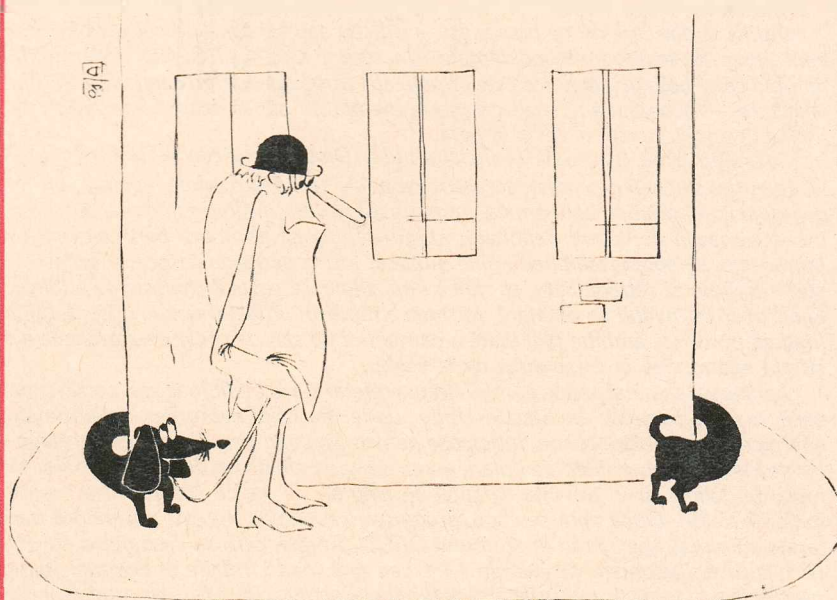
ORIZONTAL: 1) Cunoscut erou al unui basm de Ion Creangă (2 cuv.) — Zina cea fără cap! 2) A fost, pe cînd se potcovea puricele... — Posesorul unei lămpi de basm. 3) Curajos ca Făt-Frumos — Pasărea prigonită de toate orătăniile pentru urîtenia ei, care era de fapt un pui de lebădă (Andersen). 4) Eroul din povestea lui Creangă, care a păcălit moartea — În esență, ciștișătorul de cauză în basme. 5) Stea — Ființă imaginară care, conform credinței populare, păzește apele, pădurile și comorile. 6) Exclamație de entuziasm — Interjecție — 365 de zile. 7) Cu puteri supranaturale (fem.) — Anexe ale armăsarilor din basme. 8) De la (od.) — Material de construcție pentru niște castele cu viață scurtă — Personaj din feeria engleză. 9) Cel încălțat este eroul unui cunoscut basm al Fraților Grimm. — Și alt erou neînfricat al unui basm în versuri de Nina Cassian. 10) Münchhausen, cel mai mincinos personaj din lumea poveștilor — Notă muzicală — Primele în alfabet. 11) Făuritorul și inspiratorul celor mai frumoase basme — Unul dintre prietenii lui Harap Alb. 12) Îndrăgit — A povesti.

VERTICAL: 1) Cei 40 de adversari ai lui Ali-Baba — Caracteristic multora din poveștile noastre populare. 2) N-are nimic de-a face cu basmul — Marginea pălăriei. 3) Pariu — Geantă. 4) Numai ochi și urechi — Animal întilnit în basmele populare, avînd corp de cal, cap de cerb și un corn în frunte. 5) Aurul Cosinzenei — «Fram, ursul polar», într-o versiune mai veche. 6) Sultanul nepărtinitor, din basmul cu același nume de I.L. Caragiale. 7) Zei casnici la romani — Plantă textilă care face obiectul unei povești de Andersen — În legendă! 8) Ba! — Prins, în cele din urmă! — Ape! — Personaj din opera-basm «Fata de zăpadă» de Kîmski-Korsakov. 9) Păzitor de berbeci — A povesti. 10) «Florile micuței...», basm de Andersen — Se spune despre un viteaz că ar avea șapte — Caiet! 11) Mergă cu nisam! — Cel mai popular personaj al poveștilor noastre, întruchipare a omului isteț din popor. 12) A opta nevastă a lui Barbă-Albastră — Cunoscut erou al unei povești din «O mie și una de nopți».

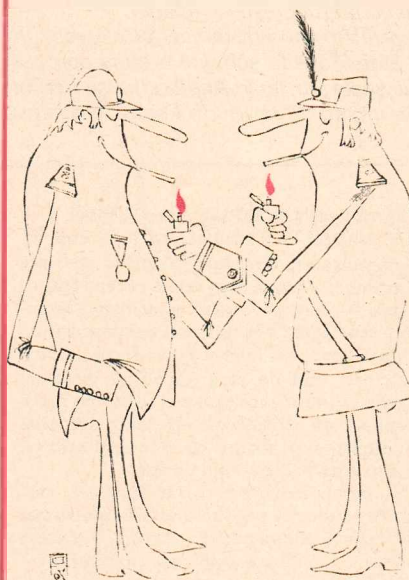
Giuseppe NAVARRA

Dezlegarea jocului «BULETIN METEOROLOGIC», apărut în numărul trecut:

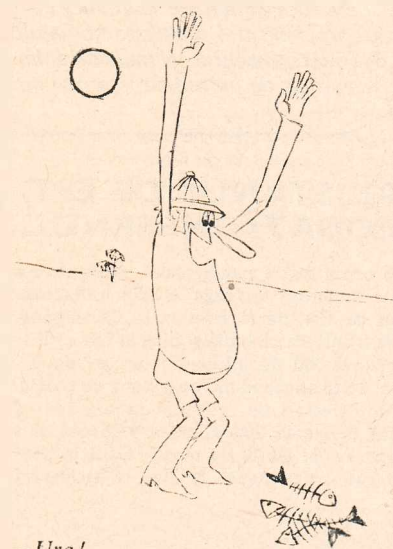
ORIZONTAL: 1) SALUT — SCURTA. 2) APASATOARE — N. 3) TOPOR — CLIMAT. 4) SORIT — OTARI. 5) S — N — N — GRANIT. 6) CRIVAT — I — IDE. 7) HA — A — ULITA — Z. 8) IDILICA — A — AA. 9) MINUNI — PLUS. 10) BOARE — ALERTE. 11) ASPIRATOR — RS. 12) TIT — TROIENIT.

— Am ajuns de unde am plecat!

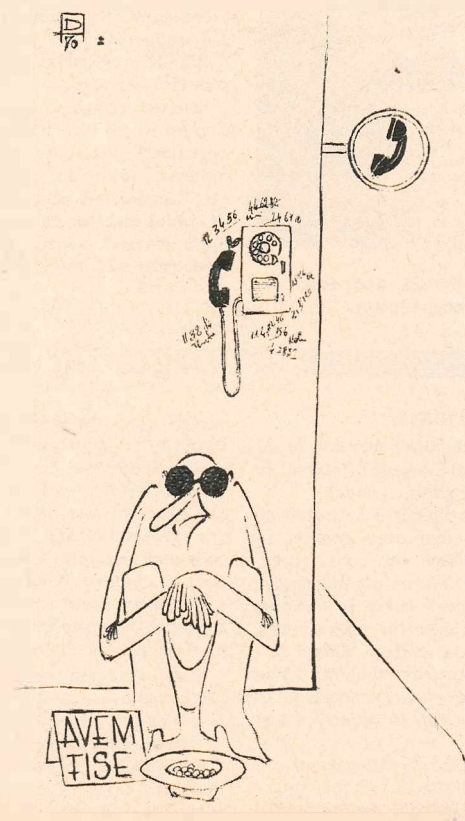

Schimb de focuri,

— Ura!
Trebuie să fie apă pe aproape...!

1/0 z

carte

● La Editura Univers o apariție de prestigiu: **Fetele lui Ianus** de Edgar Papu, în care autorul face considerații profitabile asupra raportului dintre tradiție și inovație, elemente nu oponente, ci aparținând deopotrivă «aceluiași cap al creației artistice».

● Tot la aceeași editură a apărut, în colecția Romanul secolului XX, **Înflăcărare cu anii uitați** de unul din cei mai de seamă scriitori norvegieni, Sigurd Hoël.

● Paul Tutungiu: **Imperiul neodihnei**. Un debut editorial la care presimțim un travaliu liric mai îndelungat și nu lipsit de cazne. Datorită acestui lucru, poetul a ajuns la o expresie fericit concentrată, însă câteodată prea eliptică, generatoare de obscurități. Trecind peste ele, cititorul urmărește cu participativă construcția cu reținut lirism a simbolului peșterii, de unde poetul aspiră spre lumină și imaculat. Un debut care ne justifică așteptările (Editura Eminescu).

● Romanul **Țara Făgăduințelor** al scriitoarei italiene Matilde Serao (1856—1927) e socotit de Piero Pancrazi — în prefața ce i-o face la o ediție antologică — drept «cea mai colorată enciclopedie a vieții populare și burghize din Napoli (Editura Univers)».

● La Editura Minerva semnalăm apariția volumului **Folcloristica Maramureșului** de Dumitru Pop.

● În colecția Romane de ieri și de azi a Editurii Eminescu a apărut într-o nouă ediție romanul **Logodnicul** de Hortensia Papadat-Bengescu.

● Pentru cunoașterea directă a ceea ce se numește «sistemul Națiunilor Unite», Editura politică, pe baza unei culegeri de «documente fundamentale», a scos de sub tipar volumul **Organizația Națiunilor Unite și instituțiile sale specializate**.

cinema

● **Fantasmă**. Un Mefisto modern într-un film trăsnit, dar nu dintre cele mai reprezentative ale lui Stanley Donen, maestrul recunoscut al comediei muzicale («Cințind în ploaie», «Pic-nic în pijama», «Dragă, s-o luăm de la capăt»). Interpreți — Peter Cook, Dudley Moore, Eleanor Bron, Raquel Welch, Michael Bates, Barry Humphries, Bernard Spear.

● **Unghiul de cadere**. Pe fundalul unor evenimente sociale fundamentale, cineastul sovietic Ghenadi Kazanski narează o dramă în aparență intimă, în realitate cu largi răsfrângeri asupra celor din jur: drama neputinței de a-ți asuma la timp responsabilitatea. În distribuție — P. Kalașkev, G. Kulikov, Ariadna Șenghelaia, T. Ivanova, V. Iakovlev, K. Vitkus, V. Samoilov.

● **Omul din Sierra**. Poate că în mina unuia din așii westernului, mitul omului cu calul, așa cum există el în romanul lui R. MacLeod, ar fi dat naștere unui film de zile mari. Sidney C. Furie n-a realizat decât unui de toată ziua, **Omul** însă se numește Marlon Brando («Urmărirea»). În alte roluri — Anjanette Comer, John Saxon, Emilio Fernandez, Frank Silvera.

● Nu pierdeți aceste documentare ale unor studii din străinătate: **Varșovia în pictura lui Canaletto** (R.P. Polonă), **Palatul Arhanghelskoe** (U.R.S.S.), **Trei mi-**

Raquel Welch

lenii (R.P. Ungară), **O zi cu Nicolai Ghiaurov la Salzburg** (R.P. Bulgaria).

● La începutul acestei săptămâni iubitorii filmului au putut cunoaște o realizare a studiourilor albaneze, **Nemurirea** (regia — Viktor Ghika), prezentat în cadrul **Galei filmului albanez**.

disc

● Din nou pe disc, renumitul ansamblu «Ciocirlia». Sub conducerea dirijorilor Constantin Arvinte și Tudor Pană, cîntă soliștii vocali Angela Moldovan, Maria Butaciu, Maria Ciobanu, Ion Dolănescu și instrumentiștii Marin Chisăr, Ion Milu, Vasile Grigore, Toni Iordache, Ion Udilă și Ion Șerban (ST-EPE-0471/EPE-0472).

● Sub bagheta maestrului Victor Predescu, Orchestra de muzică populară a RTV acompaniază pe unul din tinerii și dăruii soliști ai cîntării românești: Gheorghe Bouleanu. Ascultați-l în «Mă culcai aseară-n viață», «Cînd eram eu băietan» sau «Drag mi-a fost poteca-ncoace» (EPC-10 119).

● «Die Pösnecker Musikanten», dirijor Heinz Pitschmann, ne desfată cu un autentic program de muzică populară germană. Ar fi fost de dorit ca redacția casei noastre de discuri să fi îmbogățit cunoștințele ascultătorilor, în virtutea unui obicei practicat alteori cu mult folos, anexînd, pe mapă, o prezentare cît de cît informativă. Nu de altceva, dar ca să aștepte și lumea despre ce-i vorba (EPD-1250).

muzică

● Concertul săptămînal din Studioul din strada Nuferilor (3 decembrie) al Orchestrei simfonice a RTV de sub conducerea dirijorului francez Charles Brück cuprinde trei lucrări de compozitori contemporani — trei prime audii: «Nomos gamma» de Jannis Xenakis, Concertul pentru violoncel și orchestră de Wilhelm Berger — solist **Cătălin Ilea**, și Simfonia a II-a de Witold Lutoslawski.

● Concert simfonic pentru studenții bucureșteni, pe estrada Ateneului la 4 decembrie. Dirijează **Mircea Basarab**, solist **Ion Voicu**: Concert pentru orchestră de Paul Constantinescu, Simfonia Spaniolă (pentru vioară și orchestră) de Lalo și Simfonia a II-a de Beethoven.

● După concertele trio-ului californian, ascultăm o formație similară iugoslavă, la 30 noiembrie, în Sala mică a Palatului. Trio din Belgrad alcătuit din **Andraja Pregor** — pian, **Aleksandar Pavlovic** — vioară, **Viktor Jakovic** — violoncel (Haydn, Schubert, Brahms).

● Din ciclul «Tineri interpreți pe scenele Filarmonicii» notăm la 3 decembrie în Studioul Ateneului: recital de vioară **Ștefan Cișpan-Fatyo**, la pian **Agneta Krzyzanowski** (Isaye, César Franck, Stravin-

ski) și recitalul de clarinet **Ștefan Prallea-Blaga**, la pian **Ecaterina Valda** (Brahms, Schumann, Cornel Țăranu).

plastică

● Intrat pe porțile fantasticului, **Nicolae Ovejan** trăiește agresivitatea unor stări intermediare. Tentat de fascinația obiectelor, el construiește în manieră pop-art «Sticla veștejită», cu o butelie și cu frunze incastrate direct pe ecran. Un experiment tranzitoriu după care pictorul se va abandona stărilor onirice propice să creeze vizuni sau să descrie stări insolite. Deci un «figurativ al psihicului» care e realizat fie prin montajul unor structuri («Vis increment II»), fie prin descrierea unor metafore sau simboluri («Oraș pierdut» etc), totdeauna capabile să sugereze semnificații poetice (Kalinđeru).

● Pictura pe care o practică **Ion Dreptu** este dominată de simbol, fie că acesta e mai puțin incifrat ca «Judecătorul», «Văduva» etc. (portrete realizate prin forme simple, esențializate), fie că este mai metaforic prin solicitarea jocului fascinant al asociațiilor ca în «Pasărea de foc a zburat...», în care puterea magică a figurației îl plonjează în supraréalism (Kalinđeru).

● Cele citeva exerciții cromatice de agrement ale lui **Sabin Ștefanuță** sînt un preambul pentru desfășurări mai ample. Simulînd tehnica mozaicului, el realizează compoziții într-un cromatism somptuos prin juxtapunerea laborioasă a tonurilor («Dansul indiferent al marionetelor») (Kalinđeru).

● Pinzele lui **Marius Rădulescu** sînt o agreabilă călătorie într-o grădină în care se petrec miracole vegetale, unde totul e supus incertitudinii și transformării, unde însuși «regele pămîntului», omul, nu e decât un ecou vizual al unei floare dezlănțuite. Galbenul domină tutelar aceste peisaje fantastice care ne amintesc de lumile atotputernice ale basmului (Kalinđeru).

● **Eugen Stănculescu** expune la Kalinđeru construcții din placaj decupat vopsit pe care le numește «lucruri». Aceste obiecte, ritmate cromatic, dar și prin alternanța ovoidelor decupate și a grilelor, au în accepția autorului lor rolul de a înfrumuseța forma amorfă, și, implicit, de ornament.

● Cu un singur modul geometric **Livia Stoicoviciu** își construiește reveriile sale abstracte, monotone prin repetare și prin raporturile lor structurale, pentru că pictorul n-a descoperit încă fascinația jocului optic (Amfora, Mihai Vodă 2).

● Caricaturist notoriu, **V.N. Goriaev** (n. 1910) este în același timp și un desenator inspirat. Expoziția de la Dalles ni-l prezintă ca pe un maestru al desenului după natură, dar mai ales ca analist al comportărilor umane în seriile de ilustrații la romanul «Idiotul» de Dostoievski și «Povestiri petersburghize» de Gogol.

teatru

● «Arca bunei speranțe» (Teatrul de Comedie): parabolă dramatică de o mare frumusețe poetică, în care I.D. Șirbu folosește schema povestirii biblice pentru a ne comunica meditațiile sale asupra condiției umane, de azi și de totdeauna. Spectacol mult sub posibilitățile textului, tinărul regizor

Geo Berechet manifestînd o stranie aplecare spre acele de isterie scenică, spre urlete și gesturi violente, absolut inadecvate fiorului poetic și miezului filozofic al piesei. Distribuția excelentă (Amza Pellea, Liliانا Țicău, Iarina Demian, Șt. Tapalagă, Dumitru Chesă), greșit îndrumată de regie. Două momente de artă autentică: apariția debutantului **Vladimir Găitan** și scenografia **Teodorei Dinulescu**.

● **Dansul sergentului Musgrave** (Teatrul Mic): piesă politică de incandescentă a ideii, pedînd violent împotriva violenței militariste. Autor: John Arden, Anglia, 40 ani, din valul «tinerilor furioși». Spectacol de o plastică remarcabilă (decoruri: Ion Cojar, lumini: Titu Constantinescu), dar lung, apăsător, greu suportabil, în ciuda imensului travaliu actoricesc. Cea mai colorată apariție: **Andrei Codarcea**. Ion Marinescu, ca întotdeauna, electrizant.

● **Vrăjitoarea** (Teatrul evreiesc de stat): clasică operetă a lui Goldfaden convertită de regizorul **George Teodorescu** într-un amuzant musical-cabaret ce neagă textul inițial, convertindu-l într-o parodie efervescentă, care ajunge pînă la urmă să se autoparodieze. Coregrafia (Adina Cezar) și interpreta principală (**Beatrice Abramovici**) imprimă spectacolului o dominantă coregrafică; buni, actorii **Carol Marcovici**, **Monu Grün**, **Leonie Waldman-Eliad**, **Bebe Bercovici**. Esențială pentru spectacol, contribuția compozitorului-pianist **Eugen Koffler**.

● **Vedere de pe pod** (Teatrul de stat Turda): cunoscută piesă a lui A. Miller montată la Turda (gest de frumoașă colegialitate!) de prim-regizorul **Teatrului Național clujean**, **Vlad Mugar**, și scenograful **Mircea Matcaboji**, cu participarea actorului **Valentino Dain**. În distribuție: **Bossun George**, **Const. Miron**, **Simon Salcă**, **Elena Jitcov**.

Iarina Demian

televiziune

Celor ce li se cuvin, felicitări pentru strălucitorul debut cu trei flori din grădina folclorului românesc (variantă la «Steaua fără nume») și, în general, pentru conținutul și stilul emisiunii. Fiind vorba de felicitări, ne abținem de la comparații cu alte emisiuni inrudite.

MUZICĂ-DANS. Violonistul **Ion Voicu** și pianistul **Ferdinand Weiss** dau glas citorva pagini celebre din literatura violonistică la emisiunea «Amfiteatru muzical» (duminică). În aceeași seară, «Șpagiunea lirică TV» cu opera «Giocunda» de Ponchielli în interpretarea Operei clujene. Din sumarul emisiunii «Ateneu» reținem comentarea evenimentului de pe scena Operei Române din București: premiera «Tannhäuser» de **Richard Wagner** (marți). O emisiune intitulată «Unul din marii

artiști ai veacului» este închinată celui ce a fost **Dinu Lipatti** (miercuri). «Seara melomanului» este dedicată din nou creației muzicale a lui **George Enescu** (sîmbătă). În fine, tot sîmbătă, semnalăm în emisiunea coregrafică «Studio-dans» «Chopiniana» cu ansamblul leningrădean «Kirov».

FILM. Omagiul lui Bourvil: redacția de film programează comedia «Străbătînd Parisul» în care neuitatul actor francez apare alături de **Jean Gabin** și **Louis de Funès** (duminică). Un alt film francez — «Riscurile meseriei» cu **Jacques Brél** și **Emmanuelle Riva** (vineri). Cea de-a treia emisiune din ciclul «Istoria filmului» semnat de **D.I. Suchianu** se intitulă «Filmul, aspirație spre poezie» (joi).

TEATRU. Reluarea comediei lui **Aurel Baranga** «Fii cuminte, Cristofor» (marți). «Teatru scurt»: piesa italianului **Massimo Bontempelli** «Nostra dea» cu **Carmen Stănescu**, **Coca Andronescu**, **Ștefan Bănică**, **Valentin Plătăreanu** ș.a. (joi).

LITERATURĂ. Consistent sumarul noii ediții de «Actualități literare» (duminică). La emisiunea

Ștefan Bănică

de versuri «Lucașărul» — creația unor tineri poeți contemporani (sîmbătă).

ALTE ARTE. Rubrica «Mai aveți o întrebare» depășește astăzi sfera pur științifică a preocupărilor sale intrînd în domeniul artei plastice: «Autentic și fals în opera de artă» (vineri).

ȘTIINȚĂ. O emisiune ce se cheamă «Steaua polară» își propune să țină loc de cabinet de orientare profesională (marți). Eminentul savant oftalmolog **prof. Petru Vancea** în obiectivul emisiunii «Prim plan» (marți). Exploatarea oceanului planetar — tema emisiunii «Univers XX» (joi).

SPORT. Program bogat: fotbal duminică și miercuri (Olanda—România) rugby (România—Franța, duminică).

DIVERTISMENT. Ecuri de la «Cerbul de aur»: **Radmila Karaklaici** și **Angela Similea** (duminică). «Ciocirlia», cu soliștii ei vestiți (joi).

STUDIOLUL N anunță prima ediție specială din seria realizată de **Tudor Vornicu** în S.U.A. Va fi vorba (și imaginea, bineînțeles) de **Pablo Casals**, **Edward Robinson**, **Duke Ellington** și alții (duminică).

pronosport

Pronosticul antrenorului **TITUS OZON** pentru concursul Pronosport nr. 48 din 29 noiembrie 1970

I. Fiorentina - Bologna	1
II. Foggia - Verona	X
III. Inter - Catania	1
IV. Juventus - Roma	X
V. Lanerossi - Cagliari	X
VI. Lazio - Napoli	2
VII. Sampdoria - Torino	X
VIII. Varese - Milan	2
IX. Cesena - Atalanta	X
X. Massese - Bari	2
XI. Monza - Brescia	X
XII. Palermo - Pisa	X
XIII. Ternana - Catanzaro	1

Anul 1970 a fost pentru JEAN-LOUIS TRINTIGNANT cum nu se poate mai norocos. Și-a îmbogățit cariera cu trei filme noi și a fost unul dintre cei mai apreciați actori prezenți la Festivalul de la Cannes.

